

הראל פנסיה וגמל בע"מ

**דוח הדירקטוריון
30 בספטמבר 2023**

תוכן עניינים

3	מצב עסקי החברה המנהלת, תוצאות פעילותה והונה העצמי	.1
5	היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה המנהלת	.2
6	מידע מרוכז אודות קופות הגמל וקרנות הפנסיה	.3
22	הוראות דין	.4
24	התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה	.5
27	מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות החברה המנהלת ובסביבתה העסקית	.6
28	תיאור האסטרטגיה העסקית של החברה ויעדיה העיקריים	.7
28	נושאים שאליהם הפנה רואה החשבון את תשומת הלב	.8
29	בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח	.9

דוח דירקטוריון

הראל פנסיה וגמל בע"מ

דוח הדירקטוריון לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (להלן: "תקופת הדוח"), מבטא את השינויים העיקריים במצב עסקי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן: "החברה" או "החברה המנהלת") בתקופה זו, והוא נערך בהתחשב בכך שבידי הקורא גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנת 2022 אשר אושר לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 28 במרס 2023.

דוח הדירקטוריון כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדו"ח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על ידי הופעת מילים כגון: "החברה/הקבוצה מעריכה", "החברה/הקבוצה סבורה", "החברה/הקבוצה צפויה" וכו', אך ייתכן כי מידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים. החברה אינה מתחייבת למסור עדכונים לגבי שינויים שיחולו באשר למידע צופה פני עתיד.

1. מצב עסקי החברה המנהלת, תוצאות פעילותה והונה העצמי

1.1 מצב כספי

שיעור השינוי לעומת סוף שנה קודמת	ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
	2022	2022	2022	2023	
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(2.5)	546,749	550,854	533,128	נכסים בלתי מוחשיים	
24.9	416,422	389,406	520,156	הוצאות רכישה נדחות	
72.8	151,207	151,928	261,341	השקעות פיננסיות	
(70.6)	76,297	68,708	22,467	מזומנים ושווי מזומנים	
37.7	24,904	31,126	34,296	נכסים אחרים	
12.8	1,215,579	1,192,022	1,371,388	סה"כ נכסים	
5.0	722,557	709,195	758,704	הון	
24.3	493,022	482,827	612,684	התחייבויות	
12.8	1,215,579	1,192,022	1,371,388	סך כל ההון וההתחייבויות	

סך הנכסים בדוח על המצב הכספי של החברה ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמו ל- 1,371,388 אלפי ש"ח, לעומת 1,215,579 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022, גידול של כ- 12.8%. הגידול נובע בעיקר מסעיפי הוצאות רכישה נדחות והשקעות פיננסיות.

ההון ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכם ל- 758,704 אלפי ש"ח בהשוואה ל- 722,557 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022, גידול של כ- 5.0%. הגידול בהון נובע מרווח לתקופה בסך של 35,643 אלפי ש"ח, בתוספת גידול בקרן הון בסך של 504 אלפי ש"ח.

ההתחייבויות גדלו בתקופת הדוח כתוצאה מלקיחת הלוואה מתאגיד בנקאי. ראה ביאור 9 בדוח הכספי של החברה. נכון ליום 30 בספטמבר 2023, החברה עומדת בדרישות ההון המזערי הנדרש מחברות מנהלות של קופות גמל וקרנות פנסיה, כפי שנקבע בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012 ובהנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "הממונה").

1.2 רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
689,044	512,496	555,443	דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו
17,837	13,433	10,134	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
5,615	4,039	4,904	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
712,496	529,968	570,481	סך כל ההכנסות
211,732	153,452	188,762	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
413,115	313,650	314,885	הנהלה וכלליות
4,427	3,116	4,717	הוצאות אחרות
4,561	3,390	8,796	הוצאות מימון
633,835	473,608	517,160	סך כל ההוצאות
78,661	56,360	53,321	רווח לפני מסים על הכנסה
(26,729)	(19,078)	(17,678)	מסים על הכנסה
51,932	37,282	35,643	רווח לתקופה
(10,755)	(9,467)	504	רווח (הפסד) כולל אחר
41,177	27,815	36,147	סך כל הרווח הכולל לתקופה

בתקופת הדוח הסתכמו ההכנסות מדמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה לסך של כ- 555,443 אלפי ש"ח בהשוואה לכ- 512,496 אלפי ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ- 8%. הגידול בהכנסות דמי הניהול, בתקופת הדוח לעומת תקופה מקבילה אשתקד, נבע מגידול בדמי הגמולים ובנכסים המנוהלים הממוצעים בקיזוז קיטון בשיעור דמי הניהול כתוצאה ממתן הנחות.

הכנסות דמי ניהול מקרנות פנסיה בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ- 336,960 אלפי ש"ח.

הכנסות דמי ניהול מקופות גמל בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ- 218,483 אלפי ש"ח.

הכנסות דמי ניהול מקרנות פנסיה כוללות הכנסות דמי ניהול מקרן פנסיה ותיקה בסך של כ- 23,429 אלפי ש"ח.

הכנסות דמי ניהול מקופות גמל כוללות הכנסות דמי ניהול בתחום קופות גמל לחיסכון, לתגמולים ואישיות לפיצויים הסתכמו לסך של כ- 123,756 אלפי ש"ח והיוו כ- 56.6% מסך ההכנסות מקופות גמל. הכנסות מדמי ניהול בתחום קרנות ההשתלמות הסתכמו לסך של כ- 87,073 אלפי ש"ח והיוו כ- 39.9% מסך הכנסות קופות הגמל. הכנסות מקופות גמל אחרות (מרכזיות לפיצויים, דמי מחלה ופנסיה תקציבית) הסתכמו לסך של כ- 7,654 אלפי ש"ח והיוו כ- 3.5% מסך הכנסות דמי ניהול קופות הגמל בחברה.

הוצאות הנהלה וכלליות, הוצאות עמלות, שיווק והוצאות רכישה אחרות עלו בשיעור של כ- 8% לעומת תקופה מקבילה אשתקד.

הוצאות מימון עלו בשיעור של כ- 159% לעומת תקופה מקבילה אשתקד בעיקר כתוצאה מלקיחת הלוואה מתאגיד בנקאי. ראה ביאור 9 בדוח הכספי של החברה.

2. היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה המנהלת

להלן פירוט היקף הנכסים, נטו, המנוהלים על ידי החברה עבור קרנות הפנסיה וקופות הגמל, נכון ליום 30 בספטמבר 2023 ו-2022 וליום 31 בדצמבר 2022:

היקף נכסים, נטו (אלפי ש"ח)			
ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 בספטמבר 2022	ליום 30 בספטמבר 2023	
			קרנות פנסיה:
108,104,465	103,418,813	123,351,520	הראל פנסיה
2,668,764	2,429,959	3,491,969	הראל פנסיה כללית
16,149,112	16,167,527	16,183,225	קרן פנסיה ה.ע.ל
126,922,341	122,016,299	143,026,714	סה"כ קרנות פנסיה
			קופות גמל:
25,113,046	24,324,875	26,756,680	הראל קופת גמל
2,463,561	2,275,176	2,920,001	הראל גמל להשקעה
3,385,896	3,237,206	3,933,570	הראל גמל השקעה לילד
17,535,687	16,276,386	20,818,970	הראל קרן השתלמות
1,314,363	1,314,759	1,305,855	הראל גמל לפיצויים
512,562	561,442	411,054	הראל פרופיל אישי למעסיק
24,731	24,030	27,247	הראל קופה לפנסיה תקציבית
54,346	53,756	56,806	הראל דקל קופת גמל לדמי מחלה
50,404,192	48,067,630	56,230,183	סה"כ קופות גמל
177,326,533	170,083,929	199,256,897	סה"כ נכסים

קרנות פנסיה

היקף הנכסים המנוהלים ליום 30 בספטמבר 2023 גדל בסך של כ- 16,104.4 מיליוני ש"ח, ביחס ליום 31 בדצמבר 2022, גידול של כ- 12.7%. השינוי בהיקף הנכסים נבע מרווחי השקעות בתוספת צבירה כספית חיובית נטו.

קופות גמל

היקף הנכסים המנוהלים ליום 30 בספטמבר 2023 גדל בסך של כ- 5,826 מיליוני ש"ח, ביחס ליום 31 בדצמבר 2022, גידול של כ- 11.6%. השינוי בהיקף הנכסים נבע מרווחי השקעות בתוספת צבירה כספית חיובית נטו.

3. מידע מרכזי אודות קופות הגמל וקרנות הפנסיה

3.1. מידע ונתונים לפי סוג קופות

להלן מידע ונתונים לפי סוגי קרנות וקופות לגבי קרנות וקופות בניהול החברה ל- 30 בספטמבר 2023:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות	
						כללית	מקיפה		
מספר עמיתים**:									
1,440,446	72	573,815	23,453	182,094	58,354	32,127	563,785	6,746	פעילים
1,076,536	14,582	85,500	24,795	227,087	311,700	39,405	361,741	11,726	לא פעילים
26						-	26	-	מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
5						-	5	-	זקנה
56						-	56	-	נכות
									שארים
13,904						262	2,746	10,896	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
1,005						3	834	168	זקנה
3,486						73	2,213	1,200	נכות
									שארים
11,019						869	10,150	-	מקבלי קצבה - פנסיונרים:
2,904						42	2,862	-	זקנה
2,154						280	1,874	-	נכות
34,559						1,529	20,766	12,264	שארים
2,551,541	14,654	659,315	48,248	409,181	370,054	73,061	946,292	30,736	סה"כ מספר עמיתים
נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח):									
130,211,957	18,904	3,451,006	945,177	9,770,977	3,489,129	2,582,738	100,959,409	8,994,617	פעילים
52,616,940	1,782,058	482,564	1,974,824	11,047,993	23,267,551	624,015	12,056,758	1,381,177	לא פעילים
5,186						-	5,186	-	מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
3,410						-	3,410	-	זקנה
15,905						-	15,905	-	נכות
									שארים
6,234,780						57,820	682,315	5,494,645	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
523,145						4,579	484,322	34,244	זקנה
1,213,367						8,747	926,078	278,542	נכות
									שארים
4,547,522						120,526	4,426,996	-	מקבלי קצבה - פנסיונרים:
2,796,988						64,630	2,732,358	-	זקנה
1,087,697						28,914	1,058,783	-	נכות
16,428,000						285,216	10,335,353	5,807,431	שארים
199,256,897	1,800,962	3,933,570	2,920,001	20,818,970	26,756,680	3,491,969	123,351,520	16,183,225	סה"כ נכסים מנוהלים, נטו

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות	
						מקיפה	כללית		
נתונים תוצאתיים (באלפי ש"ח):									
2,865,982	136	23,340	72,651	771,181	95,968	233,270	1,669,436		דמי גמולים משונתים עבור מצטרפים חדשים
13,140,880	1,446	430,305	389,596	1,822,430	471,643	547,527	9,318,294	159,639	תקבולים מדמי גמולים
488,842	67	28,235	176,721	77,485	182,261	24,073			תקבולים מדמי גמולים חד פעמיים
10,951,070	6,909	5,043	223,587	2,546,934	2,382,172	268,133	5,518,292	-	העברות צבירה לקופה
7,754,879	114,849	12,284	144,711	848,613	1,263,848	149,857	5,220,717	-	העברות צבירה מהקופה
4,065,113	74,984	83,157	236,954	1,264,762	1,077,232	18,681	1,270,062	39,281	תשלומים: פדיונות
(23,274)	-	-	-	-	-	(29,049)	5,775	-	אחרים***
356							356	-	תשלומים לזכאים קיימים לפנסיה:
133							133	-	פנסיית זקנה
830							830	-	פנסיית נכות
									פנסיית שארים
383,752						3,268	37,491	342,993	תשלומים למקבלי קצבה קיימים:
49,439						565	39,950	8,924	פנסיית זקנה
65,134						500	43,915	20,719	פנסיית נכות
									פנסיית שארים
213,995						5,694	208,301	-	תשלומים לפנסיונרים:
231,200						2,436	228,764	-	פנסיית זקנה
47,874						1,171	46,703	-	פנסיית נכות
									פנסיית שארים
5,034,552	74,984	83,157	236,954	1,264,762	1,077,232	3,266	1,882,280	411,917	סה"כ תשלומים
10,648,304	84,776	207,767	224,922	1,026,803	1,122,517	184,559	7,510,569	286,391	עודף הכנסות על הוצאות לתקופה
דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח):									
351,670	7,654	6,329	11,553	87,073	104,882	4,212	122,116	7,851	פעילים ולא פעילים
36,982						828	31,760	4,394	מקבלי קצבה
388,652	7,654	6,329	11,553	87,073	104,882	5,040	153,876	12,245	סה"כ
166,767					992	6,131	148,484	11,160	דמי ניהול שנגבו מהפקדות (באלפי ש"ח):
שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (במונחים שנתיים, באחוזים):									
	0.02	0.23	0.58	0.61	0.54	0.16	0.12	0.10	פעילים
	0.57	0.23	0.56	0.59	0.53	0.32	0.35	0.10	לא פעילים
						0.47	0.43	0.10	מקבלי קצבה
					0.20	1.12	1.60	7.00	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מהפקדות (באחוזים):

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות	
						כללית	מקיפה		
שיעור עודף (גירעון) אקטוארי (באחוזים):									
						(0.04)	(0.00)		מבוטחים
						-	0.52		זכאים קיימים לפנסיה
						0.65	0.57		מקבלי קצבה קיימים
						(0.83)	(0.00)		פנסיונרים

- * כולל קופה מרכזית לפיצויים, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופה לדמי מחלה.
 ** בקרנות פנסיה מספר עמיתים ובקופות גמל מספר חשבונות העמיתים.
 *** בגין מבטח משנה.

להלן מידע בדבר עמיתים לא פעילים ל- 30 בספטמבר 2023:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות	
						כללית	מקיפה		
חשבונות מנותקי קשר:									
63,374	78	1,953	101	6,315	24,002	336	28,800	1,789	מספר חשבונות
827,007	2,098	7,179	4,383	52,610	309,327	3,478	399,102	48,830	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
2,220	11	5	18	280	1,046	13	847	-	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
	0.70	0.09	0.55	0.71	0.45	0.50	0.28	-	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**
חשבונות לא פעילים ביתרה של עד 8,000 ש"ח									
41,384					38,332			3,052	מספר חשבונות
91,240					82,717			8,523	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
426					426			-	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
					0.69			-	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**

- * כולל קופה מרכזית לפיצויים וקופה לדמי מחלה.
 ** שיעור דמי הניהול מוצג במונחים שנתיים וכולל גם חלקים בשנה שבהם לא חלה על העמית ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק" (על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012).

להלן מידע ונתונים לפי סוגי קרנות וקופות לגבי קרנות וקופות בניהול החברה ל-30 בספטמבר 2022:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות	
						כללית	מקיפה		
מספר עמיתים**:									
1,358,461	75	565,860	19,058	149,474	58,048	30,623	527,917	7,406	פעילים
1,016,932	14,808	80,668	21,455	187,866	294,566	32,380	372,900	12,289	לא פעילים
27							27	-	מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
4							4	-	זקנה
58							58	-	נכות
									שארים
13,440						266	2,790	10,384	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
1,157						5	973	179	זקנה
3,465						71	2,251	1,143	נכות
									שארים
8,601						672	7,929	-	מקבלי קצבה - פנסיונרים:
2,166						23	2,143	-	זקנה
1,628						256	1,372	-	נכות
									שארים
30,546						1,293	17,547	11,706	סה"כ מקבלי קצבה
2,405,939	14,883	646,528	40,513	337,340	352,614	64,296	918,364	31,401	סה"כ מספר עמיתים

נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח):									
109,799,810	17,058	2,859,314	650,335	7,625,344	3,370,045	1,760,308	84,046,668	9,470,738	פעילים
46,243,970	1,936,929	377,892	1,624,841	8,651,042	20,954,830	444,142	10,813,816	1,440,478	לא פעילים
5,293							5,293	-	מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
2,750							2,750	-	זקנה
15,922							15,922	-	נכות
									שארים
5,725,779						62,504	702,130	4,961,145	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
588,648						4,537	548,379	35,732	זקנה
1,213,051						9,029	944,588	259,434	נכות
									שארים
3,489,138						88,677	3,400,461	-	מקבלי קצבה - פנסיונרים:
2,222,128						40,474	2,181,654	-	זקנה
777,440						20,288	757,152	-	נכות
									שארים
14,040,149						225,509	8,558,329	5,256,311	סה"כ מקבלי קצבה
170,083,929	1,953,987	3,237,206	2,275,176	16,276,386	24,324,875	2,429,959	103,418,813	16,167,527	סה"כ נכסים מנוהלים, נטו

נתונים תוצאתיים (באלפי ש"ח):									
2,366,403	-	20,493	94,527	633,534	75,024	228,609	1,314,216		דמי גמולים משונתים עבור מצטרפים חדשים
11,606,822	1,319	395,171	538,938	1,366,942	714,506	447,019	7,981,837	161,090	תקבולים מדמי גמולים
944,941	65	24,592	410,440	63,109	433,477	13,258			תקבולים מדמי גמולים חד פעמיים
9,672,331	36,966	2,402	470,377	2,515,309	2,868,700	136,796	3,641,781	-	העברות צבירה לקופה

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות	
						כללית	מקיפה		
6,721,263	74,859	9,903	91,912	627,633	834,601	116,959	4,965,396	-	העברות צבירה מהקופה
2,894,472	81,888	57,910	141,838	739,528	680,390	11,064	1,144,647	37,207	תשלומים: פדיונות
(16,532)	-	-	-	-	-	(20,994)	4,462	-	אחרים***
353						-	353	-	תשלומים לזכאים קיימים לפנסיה: פנסיית זקנה
123						-	123	-	פנסיית נכות
836						-	836	-	פנסיית שארים
341,275						3,164	35,610	302,501	תשלומים למקבלי קצבה קיימים: פנסיית זקנה
50,870						220	41,666	8,984	פנסיית נכות
62,010						464	43,056	18,490	פנסיית שארים
167,873						4,604	163,269	-	תשלומים לפנסיונרים: פנסיית זקנה
172,099						1,363	170,736	-	פנסיית נכות
33,196						870	32,326	-	פנסיית שארים
3,706,575	81,888	57,910	141,838	739,528	680,390	755	1,637,084	367,182	סה"כ תשלומים
(12,308,237)	(219,916)	(358,166)	(252,183)	(1,438,165)	(1,851,427)	(273,373)	(6,155,601)	(1,759,406)	עודף הפסדים על הוצאות לתקופה
דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח):									
329,017	11,040	5,552	8,558	74,082	98,519	3,852	118,822	8,592	פעילים ולא פעילים
31,890						736	27,015	4,139	מקבלי קצבה
360,907	11,040	5,552	8,558	74,082	98,519	4,588	145,837	12,731	סה"כ
151,589					945	5,043	134,305	11,296	דמי ניהול שנגבו מהפקדות (באלפי ש"ח):
שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (במונחים שנתיים, באחוזים):									
	0.02	0.23	0.57	0.65	0.56	0.20	0.14	0.10	פעילים
	0.70	0.23	0.55	0.63	0.55	0.38	0.36	0.10	לא פעילים
						0.48	0.44	0.10	מקבלי קצבה
					0.13	1.13	1.68	7.00	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מהפקדות (באחוזים):
שיעור עודף (גירעון) אקטוארי (באחוזים):									
						(0.11)	(0.12)		מבוטחים
						-	(0.10)		זכאים קיימים לפנסיה
						(0.78)	0.31		מקבלי קצבה קיימים
						(14.84)	(4.09)		פנסיונרים

* כולל קופה מרכזית לפיצויים, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופה לדמי מחלה.
** בקרנות פנסיה מספר עמיתים ובקופות גמל מספר חשבונות העמיתים.
*** בגין מבטח משנה.

להלן מידע בדבר עמיתים לא פעילים ל-30 בספטמבר 2022:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות	
						מקיפה	כללית		
חשבונות מנותקי קשר:									
54,192	78	1,158	49	5,223	23,026	189	22,350	2,119	מספר חשבונות
572,422	1,995	3,810	1,987	41,307	278,813	1,104	195,362	48,044	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
1,708	11	2	8	245	962	5	475	-	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
	0.75	0.07	0.56	0.79	0.46	0.65	0.32	-	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**
חשבונות לא פעילים ביתרה של עד 8,000 ש"ח									
35,180					31,713			3,467	מספר חשבונות
70,663					62,008			8,655	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
275					275			-	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
					0.59			-	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**

* כולל קופה מרכזית לפיצויים וקופה לדמי מחלה.

** שיעור דמי הניהול מוצג במונחים שנתיים וכולל גם חלקים בשנה שבהם לא חלה על העמית ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק" (על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012).

להלן מידע ונתונים לפי סוגי קרנות וקופות לגבי קרנות וקופות בניהול החברה לשנת 2022:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות	
						כללית	מקיפה		
מספר עמיתים**:									
1,368,446	76	567,259	20,568	160,818	58,501	30,528	523,346	7,350	פעילים
1,041,563	14,749	82,595	22,997	196,037	299,923	34,126	378,985	12,151	לא פעילים
27									מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
5							27	-	זקנה
56							5	-	נכות
							56	-	שארים
13,471						263	2,746	10,462	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
1,124						5	936	183	זקנה
3,475						72	2,248	1,155	נכות
									שארים
8,550						675	7,875	-	מקבלי קצבה - פנסיונרים:
2,326						23	2,303	-	זקנה
1,742						265	1,477	-	נכות
30,776						1,303	17,673	11,800	שארים
2,440,785	14,825	649,854	43,565	356,855	358,424	65,957	920,004	31,301	סה"כ מקבלי קצבה
סה"כ מספר עמיתים									
נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח):									
114,455,857	18,146	2,981,612	765,916	8,505,018	3,477,377	1,949,777	87,468,500	9,289,511	פעילים
48,271,326	1,887,856	404,284	1,697,645	9,030,669	21,635,669	482,443	11,658,867	1,473,893	לא פעילים
5,271									מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
3,394							5,271	-	זקנה
15,904							3,394	-	נכות
							15,904	-	שארים
5,833,425						61,264	695,829	5,076,332	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
564,245						4,523	523,701	36,021	זקנה
1,224,952						9,111	942,486	273,355	נכות
									שארים
3,729,452						97,200	3,632,252	-	מקבלי קצבה - פנסיונרים:
2,369,133						43,104	2,326,029	-	זקנה
853,574						21,342	832,232	-	נכות
14,599,350						236,544	8,977,098	5,385,708	שארים
177,326,533	1,906,002	3,385,896	2,463,561	17,535,687	25,113,046	2,668,764	108,104,465	16,149,112	סה"כ נכסים מנוהלים, נטו
נתונים תוצאתיים (באלפי ש"ח):									
3,236,891	5	28,270	128,658	902,902	100,929	273,413	1,802,714		דמי גמולים משונתיים עבור מצטרפים חדשים
15,968,070	1,790	529,161	711,346	2,034,812	909,998	623,462	10,938,217	219,284	תקבולים מדמי גמולים
1,134,825	83	32,446	482,250	111,031	493,278	15,737			תקבולים מדמי גמולים חד פעמיים
13,396,851	41,127	3,757	582,649	3,423,823	3,894,037	200,563	5,250,895	-	העברות צבירה לקופה
8,823,864	119,270	13,944	117,578	822,433	1,119,929	148,008	6,482,702	-	העברות צבירה מהקופה

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון לילד ארוך טווח	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות	
						כללית	מקיפה		
4,014,733	108,941	79,509	213,235	1,038,778	980,853	15,005	1,531,163	47,249	תשלומים: פדיונות
(20,153)	-	-	-	-	-	(23,960)	3,807	-	אחרים***
470						-	470	-	תשלומים לזכאים קיימים לפנסיה:
174						-	174	-	פנסיית זקנה
1,108						-	1,108	-	פנסיית נכות
									פנסיית שארים
460,396						4,244	47,712	408,440	תשלומים למקבלי קצבה קיימים:
67,339						287	54,721	12,331	פנסיית זקנה
83,152						624	57,583	24,945	פנסיית נכות
									פנסיית שארים
229,928						6,345	223,583	-	תשלומים לפנסיונרים:
238,800						1,986	236,814	-	פנסיית זקנה
45,630						1,211	44,419	-	פנסיית נכות
									פנסיית שארים
5,121,577	108,941	79,509	213,235	1,038,778	980,853	5,742	2,201,554	492,965	סה"כ תשלומים
(9,627,954)	(194,386)	(319,181)	(251,415)	(1,261,281)	(1,704,981)	(232,003)	(3,954,475)	(1,710,232)	עודף הפסדים על הוצאות לתקופה
דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח):									
438,921	11,931	7,474	11,951	100,506	132,880	5,148	157,828	11,203	פעילים ולא פעילים
43,242						985	36,651	5,606	מקבלי קצבה
482,163	11,931	7,474	11,951	100,506	132,880	6,133	194,479	16,809	סה"כ דמי ניהול שנגבו מנכסים
206,881					1,274	7,035	183,202	15,370	דמי ניהול שנגבו מהפקדות (באלפי ש"ח):
שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (במונחים שנתיים, באחוזים):									
	0.02	0.23	0.57	0.64	0.55	0.19	0.13	0.10	פעילים
	0.57	0.23	0.55	0.62	0.55	0.37	0.33	0.10	לא פעילים
						0.48	0.44	0.10	מקבלי קצבה
					0.10	1.13	1.67	7.00	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מהפקדות (באחוזים):
שיעור עודף (גירעון) אקטוארי (באחוזים):									
						(0.13)	(0.13)		מבוטחים
						-	0.09		זכאים קיימים לפנסיה
						(1.13)	0.35		מקבלי קצבה קיימים
						(15.26)	(4.10)		פנסיונרים

* כולל קופה מרכזית לפיצויים, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופה לדמי מחלה.

** בקרנות פנסיה מספר עמיתים ובקופות גמל מספר חשבונות העמיתים.

*** בגין מבטח משנה.

להלן מידע בדבר עמיתים לא פעילים לשנת 2022:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות	
						כללית	מקיפה		
חשבונות מנותקי קשר:									
53,243	78	1,127	66	5,072	22,426	202	22,275	1,997	מספר חשבונות
553,839	2,020	3,746	3,287	36,253	256,963	1,895	202,719	46,956	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
2,083	15	3	18	286	1,127	11	623	-	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
	0.73	***-	0.55	0.79	0.44	0.57	0.31	-	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**
חשבונות לא פעילים ביתרה של עד 8,000 ש"ח									
34,803					31,381			3,422	מספר חשבונות
69,929					61,276			8,653	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
682					682			-	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
					1.11			-	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**

* כולל קופה מרכזית לפיצויים וקופה לדמי מחלה.

** שיעור דמי הניהול מוצג במונחים שנתיים וכולל גם חלקים בשנה שבהם לא חלה על העמית ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק" (על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012).

*** פחות מ-0.1%.

3.2. ניתוח התפתחויות ושינויים שחלו בקופות

3.2.1. תחום הפנסיה

3.2.1.1. הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה

3.2.1.1.1. שינוי במספר העמיתים

בתקופת הדוח חל גידול של כ-2.9% בכמות העמיתים ומקבלי הקצבה, לעומת קיטון של כ-0.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר העמיתים הפעילים גדל בתקופת הדוח בכ-7.7% לעומת גידול של כ-5.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר העמיתים הלא פעילים קטן בתקופת הדוח בכ-4.6% לעומת קיטון של כ-8.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר מקבלי הקצבאות גדל בתקופת הדוח בכ-17.5% בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.1.1.2. שינוי בנכסים מנוהלים

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-15.4% מסך של כ-87.5 מיליארד ש"ח ל-101.0 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים קטנו בכ-0.4% מסך של כ-84.4 מיליארד ש"ח ל-84.0 מיליארד ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-3.4%, מסך של כ-11.7 מיליארד ש"ח ל-12.1 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים קטנו בכ-12.8% מסך של כ-12.4 מיליארד ש"ח ל-10.8 מיליארד ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור מקבלי קצבה גדלו בתקופת הדוח בכ-15.1%, מסך של כ-9.0 מיליארד ש"ח ל-10.3 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור מקבלי קצבה בכ-10.0% מסך של כ-7.8 מיליארד ש"ח ל-8.6 מיליארד ש"ח.

התנועה בנכסים נטו בקרן בתקופת הדוח נובעת מתנועת צבירה כספית חיובית נטו (גביה וניוד פנימה בניכוי פדיונות, תשלומי פנסיה וניוד החוצה) בסך של כ-7.7 מיליארד ש"ח ומרווחי השקעות נטו (בתוספת דמי ניהול) בסך של כ-7.5 מיליארד ש"ח.

3.2.1.1.3. שינוי בדמי הגמולים

בתקופת הדוח גבתה הקרן סך של כ-9.3 מיליארד ש"ח, לעומת סך של כ-8.0 בתקופה מקבילה אשתקד. גידול של 16.7%.

3.2.1.1.4. שינוי בסך העברות

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות אל הקרן לסך של כ-5,518.3 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-3,641.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-52%.

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות מהקרן לסך של כ-5,220.7 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-4,965.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-5%.

השפעת הניוד נטו על הקרן בתקופת הדוח, הינה חיובית בסך של כ-297.6 מיליון ש"ח, לעומת השפעה שלילית בסך של כ-1,323.6 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

שינוי בפדיונות 3.2.1.1.5

בתקופת הדוח, הסתכמו הפדיונות מהקרן לסך של כ- 1,270.1 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 1,144.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול של כ- 11.0%.

הפדיונות מורכבים ממשכית כספי פיצויים בשל עזיבת עבודה וממשיכות של כספי חסכון טרם זמנם.

שינוי בתשלומי פנסיה 3.2.1.1.6

בתקופת הדוח, הסתכמו תשלומי הפנסיה לסך של כ- 606.4 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 488.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 24.3%.

הגידול נובע מעליה במספר העמיתים הזכאים לתשלומי פנסיה מהקרן.

שינוי בעודף (גירעון) אקטוארי 3.2.1.1.7

הגירעון האקטוארי למבוטחים הסתכם בתקופת הדוח לכ- 0.00%. לעומת גירעון של כ- 0.12% בתקופה המקבילה אשתקד וגירעון של כ- 0.13% בשנת 2022.

העודף האקטוארי לזכאים קיימים לפנסיה הסתכם בתקופת הדוח לכ- 0.52%. לעומת גירעון של כ- 0.10% בתקופה המקבילה אשתקד ועודף של כ- 0.09% בשנת 2022.

העודף האקטוארי למקבלי קצבה קיימים הסתכם בתקופת הדוח ל- 0.57%. לעומת עודף של כ- 0.31% בתקופה המקבילה אשתקד ועודף של כ- 0.35% בשנת 2022.

הגירעון האקטוארי לפנסיונרים הסתכם בתקופת הדוח לכ- 0.00%. לעומת גירעון של כ- 4.09% בתקופה המקבילה אשתקד וגירעון של כ- 4.10% בשנת 2022.

לפרטים נוספים ראה ביאור 6 בדוחות הכספיים של הקרן.

3.2.1.2. הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כלליתשינוי במספר העמיתים 3.2.1.2.1

בתקופת הדוח חל גידול של כ- 10.8% בכמות העמיתים ומקבלי הקצבה, לעומת גידול של כ- 17.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר העמיתים הפעילים גדל בתקופת הדוח בכ- 5.2% לעומת גידול של כ- 50.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר העמיתים הלא פעילים גדל בתקופת הדוח בכ- 15.5%, לעומת קיטון של כ- 2.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר מקבלי הקצבות גדל בתקופת הדוח בכ- 17.3% לעומת גידול של כ- 13.1% בתקופה המקבילה אשתקד.

שינוי בנכסים מנוהלים 3.2.1.2.2

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים ולא פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ- 32% מסך של כ- 2,432 מיליון ש"ח לסך של כ- 3,207 מיליון ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים ולא פעילים בכ- 8% מסך של כ- 2,042 מיליון ש"ח לסך של כ- 2,204 מיליון ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור מקבלי קצבה גדלו בתקופת הדוח בכ- 21% מסך של כ- 237 מיליון ש"ח לסך של כ- 285 מיליון ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור מקבלי קצבה בכ-7% מסך של כ-212 מיליון ש"ח לסך של כ-226 מיליון ש"ח.

הגידול בנכסים נטו בקרן בתקופת הדוח נובע מתנועת צבירה כספית חיובית נטו (גביה וניוד פנימה בניכוי פדיונות, תשלומי פנסיה, ניוד החוצה וחלקו של מבטח משנה) בסך של כ-663 מיליון ש"ח ומרווחי השקעות נטו (בתוספת דמי ניהול) בסך של כ-185 מיליון ש"ח.

3.2.1.2.3. שינוי בדמי הגמולים

בתקופת הדוח גבתה הקרן סך של כ-548 מיליון ש"ח דמי גמולים לעומת סך של כ-447 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול של כ-22%.

3.2.1.2.4. שינוי בסך העברות

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות אל הקרן לסך של כ-268.1 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-136.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-96%.

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות הצבירה מהקרן לסך של כ-149.9 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-117.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-28%.

השפעת הניוד נטו על הקרן, בתקופת הדוח, היתה חיובית בסך של כ-118.3 מיליון ש"ח, לעומת השפעה חיובית בסך של כ-19.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.1.2.5. שינוי בפדיונות

בתקופת הדוח, הסתכמו הפדיונות מהקרן לסך של כ-18.7 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-11.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.1.2.6. שינוי בתשלומי פנסיה

תשלומי הפנסיה בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-13.6 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-10.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול נובע מעליה במספר העמיתים הזכאים לתשלומי פנסיה מהקרן.

3.2.1.2.7. שינוי בעודף (גירעון) אקטוארי

בתקופת הדוח, הסתכם הגירעון האקטוארי למבוטחים לכ-0.04% לעומת גירעון של כ-0.11% בתקופה המקבילה אשתקד וגירעון של כ-0.13% בשנת 2022.

העודף האקטוארי למקבלי קצבה קיימים הסתכם בתקופת הדוח לכ-0.65% לעומת גירעון של כ-0.78% בתקופה המקבילה אשתקד וגירעון של כ-1.13% בשנת 2022.

הגירעון האקטוארי לפנסיונרים הסתכם בתקופת הדוח לכ-0.83% לעומת גירעון של כ-14.84% בתקופה המקבילה אשתקד וגירעון של כ-15.26% בשנת 2022.

לפרטים נוספים ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים של הקרן.

3.2.1.3 קרן ה.ע.ל - קרן פנסיה ותיקה

3.2.1.3.1 שינוי במספר העמיתים

הקרן הינה קרן סגורה ומנועה מלקבל מצטרפים חדשים.
מספר העמיתים קטן בתקופת הדוח בכ-5.28% לעומת קיטון של כ-4.75% בתקופה המקבילה אשתקד.
מספר מקבלי הקצבאות גדל בתקופת הדוח בכ-3.93% לעומת גידול של כ-5.23% בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.1.3.2 שינוי בנכסים מנוהלים

הנכסים המנוהלים, נטו גדלו בתקופת הדוח בכ-0.21% מסך של כ-16.15 מיליארד ש"ח לסך של כ-16.18 מיליארד ש"ח.
בתקופה מקבילה אשתקד הנכסים המנוהלים, נטו קטנו בכ-10.84% מסך של כ-18.1 מיליארד ש"ח לסך של כ-16.2 מיליארד ש"ח.
הגידול בנכסים נטו בקרן בתקופת הדוח נובע מתנועת צבירה כספית שלילית נטו בסך של כ-252.3 מיליון ש"ח ומרווחי השקעות נטו בניכוי דמי ניהול בסך של כ-286.4 מיליון ש"ח.

3.2.1.3.3 שינוי בדמי הגמולים

בתקופת הדוח גבתה הקרן סך של כ-159.6 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-161 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. קיטון של כ-0.9%.

3.2.1.3.4 שינוי בפדיונות

בתקופת הדוח, הסתכמו הפדיונות מהקרן לסך של כ-39.3 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-37.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול של כ-5.57%.

3.2.1.3.5 שינוי בתשלומי פנסיה

בתקופת הדוח, הסתכמו תשלומי הפנסיה לסך של כ-372.6 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-330.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-12.9%.
הגידול נובע מעליה במספר העמיתים הזכאים לתשלומי פנסיה מהקרן.

3.2.1.3.6 שינוי בעודף (גירעון) אקטוארי

למועד המאזן רשמה הקרן נכס כרית בטחון בגובה 1,452.6 מיליון ש"ח לעומת סך של 2,862.5 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022.

לתקופת הדוח הקרן מאוזנת וזאת לאחר התחשבות בכרית הביטחון.

השינוי בשיעור הגירעון האקטוארי מתום שנה קודמת עד למועד המאזן נובע בעיקרו מעליה משוקללת בווקטור הריביות בניכוי התשואה בפועל הנמוכה מהתשואה הצפויה.

בהתאם להבהרת הממונה מיום 3 למרס 2015, במסגרתה ניתנה למנהלי קרנות הפנסיה הוותיקות הבהרה כי קרן שתוצאת המאזן האקטוארי השנתי שלה היא גירעון העולה על השיעור שנקבע בתקנון, נדרש להפעיל את מנגנון האיזון האקטוארי רק במידה ושיעור השינוי הנדרש בהתחייבויות הקרן לשם איזון הקרן, עולה על השיעור הקבוע בתקנון הקרן להפעלת מנגנון איזון אקטוארי.

בהתאם לחישוב האקטוארי ליום המאזן שיעור ההפחתה בפועל אינו מחייב הפחתת זכויות על פי התקנון.

לפרטים נוספים ראה ביאור 4 בדוחות הכספיים של הקרן.

3.2.2. תחום הגמל וההשתלמות

3.2.2.1. קופות גמל - אישיות לתגמולים ופיצויים, מרכזיות לפיצויים, להשקעה, חיסכון לילד ומטרה אחרת

3.2.2.1.1. שינוי במספר חשבונות העמיתים

בתקופת הדוח חל גידול של כ- 2.4% במספר חשבונות העמיתים, לעומת גידול של כ- 5.1% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר חשבונות העמיתים הפעילים גדל בכ-1.4% בתקופת הדוח, לעומת גידול של כ-1.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר חשבונות העמיתים הלא פעילים גדל בכ-3.9% בתקופת הדוח, לעומת גידול של כ-11.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.2.1.2. שינוי בנכסים מנוהלים

הנכסים המנוהלים, נטו גדלו בתקופת הדוח בכ-7.7%, מסך של כ- 32.87 מיליארד ש"ח לסך של כ-35.41 מיליארד ש"ח, כתוצאה מצבירה נטו חיובית, ומרווחי השקעות.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים בכ-1.2% מסך של כ- 31.42 מיליארד ש"ח לסך של כ-31.79 מיליארד ש"ח, מצבירה נטו חיובית בקיזוז תשואה שלילית בתקופת הדוח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-9.1% מסך של כ-7.2 מיליארד ש"ח לסך של כ-7.9 מיליארד ש"ח.

בתקופה מקבילה אשתקד קטנו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים בכ-8.4% מסך של כ-7.5 מיליארד ש"ח לסך של כ-6.9 מיליארד ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-7.3% מסך של כ-25.6 מיליארד ש"ח לסך של כ-27.5 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים בכ-4.2% מסך של כ-23.9 מיליארד לסך של כ-24.9 מיליארד ש"ח.

3.2.2.1.3. שינוי בתקבולים מדמי הגמולים

בתקופת הדוח הסתכמה הגביה לסך של כ- 1,293.0 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ- 1,649.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-21.6%.

3.2.2.1.4. שינוי בסך העברות

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות אל הקופות לסך של כ- 2,617.7 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 3,378.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-22.5%.

העברות מהקופות הסתכמו לסך של כ- 1,535.7 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ- 1,011.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-51.9%.

השפעת הניוד נטו על נכסי הקופות בתקופת הדוח היתה חיובית, בסך של כ- 1,082.0 מיליון ש"ח, לעומת השפעה חיובית בסך של כ- 2,367.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.2.1.5. שינוי בפדיונות

בתקופת הדוח, הסתכמו הפדיונות מהקרן לסך של כ- 1,472.3 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ- 962.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-53.0%.

3.2.2.2. קרנות השתלמות**3.2.2.2.1. שינוי במספר חשבונות העמיתים**

בתקופת הדוח חל גידול של כ-14.7% במספר חשבונות העמיתים, לעומת גידול של כ-16.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר חשבונות העמיתים הפעילים גדל בכ-13.2% בתקופת הדוח, לעומת גידול בשיעור של 14.5% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר חשבונות העמיתים הלא פעילים גדל בכ-15.8% בתקופת הדוח, לעומת גידול של כ-18.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.2.2.2. שינוי בנכסים מנוהלים

הנכסים המנוהלים, נטו גדלו בתקופת הדוח בכ-18.7%, מסך של כ-17.54 מיליארד ש"ח לסך של כ-20.82 מיליארד ש"ח. בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים בכ-7.1% ועמדו על סך של 16.28 מיליארד ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-14.9% מסך של כ-8.5 מיליארד ש"ח לסך של כ-9.8 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד קטנו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים בכ-3.1%, מסך של כ-7.9 מיליארד ש"ח לסך של כ-7.6 מיליארד ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-22.3% מסך של כ-9.0 מיליארד ש"ח לסך של כ-11.0 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים בכ-18.0% מסך של כ-7.3 מיליארד ש"ח לסך של כ-8.7 מיליארד ש"ח.

3.2.2.2.3. שינוי בתקבולים מדמי הגמולים

בתקופת הדוח הסתכמה הגביה לסך של כ-1,822.4 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-1,366.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-33.3%.

3.2.2.2.4. שינוי בסך העברות

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות אל הקרן לסך של כ-2,546.9 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-2,515.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-1%.

העברות מהקרן הסתכמו לסך של כ-848.6 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-627.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-35%.

השפעת הניוד נטו על נכסי הקופות בתקופת הדוח הייתה חיובית בסך של כ-1,698.3 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, השפעה חיובית בסך של כ-1,887.7 מיליון ש"ח.

3.2.2.2.5. שינוי בפדיונות

בתקופת הדוח, הסתכמו הפדיונות לסך של כ-1,264.8 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-739.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-71.0%.

3.3. שיעורי דמי הניהול בהתאם להוראות הדין

לימים 30 בספטמבר 2023, 2022 ו- 31 בדצמבר 2022								שיעור דמי ניהול מהפקדה ושיעור שנתי דמי ניהול מנכסים שרשאים החברה לגבות לפי הוראות הדין:
אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות	
					כללית	מקיפה		
2% מנכסים	0.23% מנכסים****	4% מהפקדה ו-1.05% מנכסים	2% מנכסים	4% מהפקדה ו-1.05% מנכסים	4% מהפקדה ו-1.05% מנכסים	6% מהפקדה ו-0.5% מנכסים	7% מהפקדה ו-0.1% מנכסים	פעילים
0.3% מנכסים	0.23% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.1% מנכסים	לא פעילים: מנותקי קשר**
2% מנכסים	0.23% מנכסים	1.05% מנכסים	2% מנכסים	1.05% מנכסים	1.05% מנכסים	0.5% מנכסים	0.1% מנכסים	אחר
					0.6% מנכסים***	0.5% מנכסים	0.1% מנכסים	מקבלי קצבה****

* כולל קופה מרכזית לפיצויים, קופה לפיצויים רב מסלולית בניהול אישי, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופה לדמי מחלה.

** לעניין העמיתים שביום התחילה של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב 2012 (ינואר 2013), התקיימה לגביהם ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק", שיעור דמי הניהול הנ"ל אינו נדרש וזאת עד לתום תקופה של שלוש שנים מיום ההחלה (דצמבר 2015).

*** בהתאם לתקנון הקרן דמי הניהול ממי שהפכו לפנסיונרים החל מחודש ינואר 2010 ואילך ייגבו דמי ניהול שלא יעלו על שיעור של 0.5% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים.

עבור פנסיונרים שפרשו לפני שנת 2010 נגבים דמי ניהול בשיעור של 2% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים.

**** מתקבל מהמוסד לביטוח לאומי.

***** בהתאם לפרסום תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים, (קופות גמל) (דמי ניהול) (תיקון) התשפ"ב- 2022, עודכנה תקרת דמי הניהול למקבלי קצבת זקנה ונקבעה בגובה 0.3%, התיקון יחול על מי עמיתים שהחלו לקבל קצבה מחודש פברואר 2022.

4. הוראות דין

להלן תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין העיקריים בעלי השלכה על הדוחות הכספיים של החברה, אשר פורסמו בתקופת הדוח או אחריה - עד למועד פרסום דוח זה. להוראות אלו עשויה להיות השלכה על פעילות החברה מבחינה עסקית, מיכונית ותפעולית.

4.1 הוראות דין

4.1.1 לאחר תקופת הדוח פורסמו מספר הוראות רגולציה שנועדו להתאים את עבודתם של הגופים המוסדיים למצב הביטחוני, בשל מלחמת "חרבות ברזל" והמצב המיוחד בעורף, בין היתר:

ביום 28 באוקטובר 2023 פורסם חוק דחיית מועדים (הוראות השעה-חרבות ברזל) (חוזה, פסק-דין או תשלום לרשות) (הארכת התקופה הקובעת ותקופת הדחיה) תשפ"ד-2023, הקובע הוראת שעה המאפשרת לקבוצת זכאים מוגדרת, ובהם חיילים, שוטרים ותושבי יישובים מפונים, לדחות ב-60 ימים מועדים לביצוע פעולות שנקבעו בחוזה או בפסק דין, אם מועד כאמור חל בתקופה שהחל מיום 7 באוקטובר 2023 ועד יום 31 בדצמבר 2023.

ביום 23 באוקטובר 2023 פורסם חוזר לעניין הוראות הממונה לשעת חירום הקובע כהוראת שעה שורה של הוראות המתקנות חוזרים קיימים או דוחות את מועד תחילתם, בנושאים הנוגעים למתן שירות ללקוחות, גמישות ברכישת אג"ח, הקלה בתשלומי הלוואות, דחיית הגשת של דוחות והארכת מועדים להגשת דיווחים תקופתיים לממונה.

ביום 17 באוקטובר 2023 פורסם מכתב למנהלי גופים מוסדיים שעניינו הנחיות לגופים מוסדיים על רקע מלחמת "חרבות ברזל", הכולל הנחיות ודגשים ביחס לאופן פעולתם בתקופה זו, בהתייחס לאופן מתן השירות הניתן ללקוחות, לממשל תאגידי ולניהול סיכונים.

4.1.2 **ביום 3 באפריל 2023 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (עמלת הפצה לסוכן ביטוח פנסיוני), התשפ"ג-2023**, במסגרתה מוצע לקבוע מנגנון החזר מדורג של עמלת ההיקף בקופות גמל, במידה ובשש השנים הראשונות לאחר הצירוף או מינוי הסוכן, המאוחר מביניהם, בוצעו ניוד או משיכת כספים (למעט מקופת גמל להשקעה) או בוטל מינוי סוכן. כתנאי לתשלום עמלת הפצה נדרש לקבוע בהסכם שסוכן הביטוח ישיב לחברה המנהלת את עמלת ההיקף במקרים המפורטים.

באותו מועד פורסמה טיוטת חוזר שעניינה הנחות וביטולים בביטוח חיים, במסגרתה מוצע לקבוע מנגנון דומה להחזר עמלת ההיקף בביטוח חיים (ריסק). בנוסף, מוצע לקבוע כי במקרה של מתן הנחה בפרמית הביטוח, שיעור ההנחה לא יפחת מיום תחילת הביטוח ועד תום תקופת הביטוח.

4.1.3 **ביום 6 ביוני 2023 פורסם חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023**, פרק ו'- תיווך בביטוח ובחיסכון פנסיוני, במסגרתו נקבעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005, הוראות האוסרות על גוף מוסדי להפלות בין בעלי רישיון שעמם יש לו הסכם התקשרות, וכן אוסרות על גוף מוסדי לסרב להתקשר עם יועץ פנסיוני בהסכם לביצוע עסקה בעבור לקוח, או לסיים התקשרות בהסכם כאמור, אם הסירוב הינו בלתי סביר בהתאם לחזקות המוגדרות בחוק.

4.1.4 **ביום 12 ביולי 2023 פורסמו הוראות המתקנות את תקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 ואת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008**, במסגרתן הוגבלו ההפקדות והניודים לקופת ביטוח כך שאלו יתאפשרו רק ביחס לסכומים העולים על תקרת ההפקדה לקרן לקופת גמל לקצבה שאינה קופת ביטוח. ההוראות כאמור נקבעו בהתאם להחלטת הממשלה בחוק ההסדרים מיום 24 בפברואר 2023.

4.2 חוזרים

4.2.1 ביום 21 במרס 2023 פורסם חוזר שעניינו תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין ניהול נכסי השקעה (פרסום מגבלת עלות ניהול חיצוני במסגרת הצהרה מראש של משקיע מוסדי על מדיניות ההשקעה שלו, הקמת סל השקעה עוקב מדדים ודיווחים לוועדת השקעות אודות דמי ניהול משתנים שנגבו), הקובע, בין היתר, פורמט אחיד לפיו יפורסם שיעור מגבלת עמלת הניהול החיצוני באתר האינטרנט של המשקיע המוסדי.

4.2.2 ביום 20 ביולי 2023 פורסם חוזר אופן הצגת העלות השנתית הצפויה לעמית או למבוטח, החוזר קובע את התחשיב לפיו ייקבע שיעור העלות השנתית הצפויה.
הוראות כאמור נקבעו בהמשך לפרסום תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופת גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות) (תיקון), התשפ"ג-2022, מיום 30 באוקטובר 2022. במסגרת התקנות, בין היתר, נקבע כי השיעור המירבי של ההוצאות הישירות שבאפשרותו של משקיע מוסדי לגבות בכל שנה קלנדרית, יקבע על ידי המשקיע המוסדי עבור כל מסלול השקעה בניהולו. בנוסף, נקבע כי גוף מוסדי יידע אדם המעוניין להצטרף לקופת גמל, כי בנוסף לדמי הניהול, ייגבו הוצאות ישירות וכן את שיעור ההוצאות הישירות שנגבו בשנה החולפת בנכסי הקופה ואת העלות הכוללת הצפויה אותה יישא אדם בשנה הצפויה בשל דמי ניהול והוצאות ישירות.

4.3 טיוטת חוזרים

4.3.1 ביום 10 בספטמבר 2023 פורסמה טיוטה שעניינה רשימת מסלולי השקעה, המציעה, בין היתר, לתקן את רשימת מסלולי ההשקעה שגוף מוסדי רשאי לנהל ולהוסיף מסלולי השקעה משולבי אג"ח עם חשיפה מוגבלת למניות - עד 20% מנכסי המסלול. בכך יורחב היצע מסלולי ההשקעה במוצרי חיסכון שהכספים בהם אינם מחויבים להשתלם כקצבה. כמו כן, במסגרת הטיוטה מוצע לבטל את מסלול מתמחה גמיש ולעדכן את מדיניות ההשקעה התקנונית במסלול אשראי ואג"ח.

4.4 הנחיות והבהרות

ביום 28 בספטמבר 2023 פורסם מכתב למנהלי הגופים המוסדיים שעניינו היערכות ליישום חוזר מסלולי השקעה, המפרט מספר דגשים שעל הגופים המוסדיים ליישם בעת התאמת מסלולי ההשקעה במוצרי החיסכון שבניהולם, לרשימת מסלולי ההשקעה שפורסמו במסגרת חוזר מסלולי השקעה בקופות גמל, מיום 20 בדצמבר 2022 ("חוזר מסלולי השקעה"), במסגרתו הורחבו מגוון מסלולי ההשקעה שגוף מוסדי רשאי לנהל.

יצוין כי נוכח הכרזת המלחמה, ומתוך הבנה שהגופים המוסדיים פועלים במתכונת חירום וכן נוכח הקושי של ציבור החוסכים לקבל החלטות בנוגע לחיסכון הפנסיוני שלהם בעת הזו, נדחה מועד תחילתו של חוזר מסלולי השקעה ליום 1 ביולי 2024 (במקום 1 בינואר 2024), במסגרת חוזר הוראות הממונה לשעת חירום המפורט בסעיף 4.1.1 לעיל.

5. התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה**מגמות והתפתחויות במשק ובשוק ההון**

תוצאות הפעילות של החברה מושפעות באופן מהותי מהתשוואות המושגות בשוק ההון ומהמצב הכלכלי, הפוליטי והביטחוני בארץ ובעולם. מלחמת חרבות הברזל החלה אחרי תאריך הדוח. להלן התייחסות לגורמים המרכזיים בסביבה המקרו-כלכלית, אשר משפיעים על פעילות החברה:

5.1. כללי

קצב הפעילות הכלכלית בעולם התמתן ברבעון השלישי של שנת 2023 לאור הריבית הגבוהה, המלחמה המתמשכת באוקראינה, ההאטה בתעשייה הגלובלית וההאטה בשוק הנדל"ן בסין. עם זאת הצמיחה בארה"ב רשמה האצה ברבעון, על פי האומדנים הראשוניים.

האינפלציה ירדה בקצב איטי ברוב העולם, בחלקו כתוצאה של העלייה המחודשת במחירי האנרגיה. אינפלציית הליבה (ללא מוצרי המזון והאנרגיה) המשיכה להתמתן אך עדיין שוהה מעל יעדי הבנקים המרכזיים. לאור זאת קצב עליית הריבית ברוב העולם היה מתון.

5.2. התפתחויות במשק הישראלי

על פי האומדנים האחרונים הפעילות הכלכלית בישראל המשיכה להתרחב ברבעון השלישי של השנה כאשר נרשם שיפור ביצוא ובצריכה הפרטית. שוק העבודה בישראל נותר חזק; עם שיעור אבטלה נמוך של 3.2 אחוזים בספטמבר ושיעור גבוה של השתתפות בכח העבודה. לצד זאת, נמשכת מגמת הירידה בשיעור המשרות הפנויות.

5.3. שוק המניות

ברבעון השלישי של שנת 2023 מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) ירד ב-3% עם ירידה של כ-4% במדד S&P500 והמדד המקביל של השווקים המתעוררים ירד ב-3%. לעומת זאת בישראל מדד ת"א 125 עלה ב-6% במהלך אותה התקופה.

5.4. שוק איגרות החוב

בסיכום הרבעון השלישי של שנת 2023 נרשמה ירידה של כ-1.6% במדד אג"ח הממשלתיות מול עלייה של כ-0.7% במדד אג"ח הקונצרני.

5.5. קרנות נאמנות

בסיכום הרבעון השלישי של שנת 2023 קרנות הנאמנות רשמו גיוסים נטו של כ-12.5 מיליארד ש"ח. המשיכו לבלוט לחיוב גם ברבעון הנוכחי הקרנות הכספיות שרשמו גיוסים נטו של כ-13 מיליארד ש"ח. קרנות המתמחות בחו"ל רשמו גיוסים נטו של כ-3.2 מיליארד ש"ח, לעומת פידיונות של כ-3 מיליארד ש"ח בקרנות הנאמנות המתמחות באג"ח.

5.6. קרנות סל

בסיכום הרבעון השלישי של שנת 2023 קרנות הסל רשמו גיוסים נטו של כ-5.5 מיליארד ש"ח. מתוך זה כ-4.5 מיליארד ש"ח בקרנות הסל המתמחות במניות בחו"ל.

5.7. שוק המט"ח

הפיחות בשקל נמשך במהלך הרבעון השלישי של שנת 2023 כאשר השקל נחלש ב-3% מול הדולר וב-1% מול האירו.

5.8. אינפלציה

על פי המדד הידוע האחרון שפורסם בסוף הרבעון השלישי של שנת 2023 (מדד אוגוסט), מדד המחירים לצרכן עלה ב-0.8% במהלך הרבעון וב-4.1% ב-12 החודשים האחרונים עד לאוגוסט.

5.9. ריבית בנק ישראל

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2023 בנק ישראל הותיר את הריבית ללא שינוי על 4.75 אחוזים, הרמה הגבוהה ביותר מאז 2006.

5.10. אירועים לאחר תאריך הדוח

פעולת הטרור של החמאס ב-7 באוקטובר 2023 הובילה למספר חסר תקדים של הרוגים, חטופים ופצועים ולהכרזת מלחמה-מלחמת "חרבות ברזל". מעבר לפגיעה בחיי אדם, הדבר הוביל לירידה בפעילות הכלכלית; לאור סגירה של חלק מהעסקים, הגבלות על הפעילות, ירידה בביקושים, גיוס מילואים רחב, שיבושים במערכת החינוך ועוד. בשלב זה כל עוד המלחמה בעיצומה, מוקדם לכמת את הפגיעה הכלכלית וההשפעה על החברה לאור חוסר הוודאות לגבי היקפה ומשכה. ככל שהמלחמה תיארך זמן ממושך יותר או תקיף שטח גדול יותר כך ההשלכות השליליות יהיו חמורות יותר. הצפי הוא שהצמיחה ברבעון האחרון של שנת 2023 תהיה שלילית.

ערב המלחמה התאפיין המשק הישראלי בעודף בחשבון השוטי, יחס חוב לתוצר נמוך, יתרות מט"ח גבוהות ושוק עבודה הדוק בסביבת תעסוקה מלאה. כלכלת ישראל יציבה ומושתתת על יסודות איתנים והצליחה בעבר להתאושש מתקופות קשות.

בעקבות המלחמה, הודיע בנק ישראל על נכונות למכור עד 30 מיליארד דולר מייתרות המט"ח שלו, לצד פעולות נוספות הכוללות גם סיוע ממוקד למשקי הבית ולעסקים שנפגעו. בהחלטת הריבית באוקטובר 2023 הבנק הותיר את הריבית ללא שינוי על 4.75%. חטיבת המחקר של בנק ישראל מניחה שהמלחמה תגרע 0.5%-1.0% מצמיחת התוצר בכל אחת מהשנים 2023 ו-2024 וזאת בהנחה שהחלק הארי של הלחימה יתרכז בחזית הדרום ושהלחימה לא תימשך מעבר לרבעון הרביעי של שנת 2023.

חברות הדירוג הבינלאומית Fitch ו-Moody's הודיעו על הורדת אופק הדירוג של ישראל לשלילי.

האינפלציה ב-12 החודשים האחרונים עד לספטמבר 2023 (שהתפרסם לאחר סוף הרבעון השלישי) ירדה ל-3.8%.

לאור ההתפתחויות הכלכליות במשק ננקטו מצד החברה הפעולות הבאות:

תיאור פעולות החברה	נושא
במהלך הרבעון השלישי של שנת 2023 שמרה החטיבה על חשיפה מעל הממוצע של השנים האחרונות לאפיקים צמודי מדד ללא שינוי לעומת הרבעון השני.	השינוי במדד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד
הפיחות בשקל נמשך כאשר במהלך הרבעון השלישי של שנת 2023 השקל נחלש ב-3% מול הדולר מול שאר המטבעות המרכזיים השקל שמר על יציבות. לאחר העלאה בשיעור החשיפה למט"ח ברבעון הראשון, שמרה החטיבה על שיעור החשיפה למט"ח.	שער החליפין של השקל
במהלך הרבעון השלישי של שנת 2023 בנק ישראל שמר על ריבית של-4.75 אחוזים, הרמה הגבוהה ביותר מאז סוף 2006. לאור ההערכה כי הריבית איננה עתידה לרדת בטווח הקרוב ולאור מבנה העקום המשכיח החטיבה לשמור על מח"מ יחסית נמוך של 4 שנים.	התפתחות שעורי ריבית
הרבעון השלישי של שנת 2023 היה ברובו שלילי בשוקי המניות הגלובליים, ומדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) ירד קרוב ל-4%. בניגוד למגמה העולמית שוק המניות בישראל עלה בכמעט 5%. חטיבת ההשקעות של הראל המשיכה לטייב את תיק המניות בישראל ובחו"ל תוך שמירה על חשיפה מנייתית יחסית נמוכה למול המדיניות ולמול שיעור החשיפה בתחילת שנה לאור הריביות הגבוהות וההאטה המסתמנת בעולם.	שוק המניות
חטיבת ההשקעות שמרה על חשיפה יחסית נמוכה לאג"ח קונצרני סחיר לאור אטרקטיביות נמוכה יותר במרווחי הסיכון הן בישראל והן בעולם.	אג"ח קונצרני ומוצרי חוב
חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע במוצרי מדדים לצורך גיוון תיק ההשקעות ויעילות רבה ביכולת לשינוי הרכב ההשקעות באמצעות נכסים אלו.	מוצרי מדדים
החטיבה ממשיכה להיעזר בנגזרים לצורך השגת המטרות של חשיפה למניות חשיפה ומט"ח ושמירה על מח"מ בכדי להביא לידי ביטוי בצורה אופטימלית את יעדי וועדת השקעות בכל האפיקים.	נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים
חטיבת ההשקעות שמרה על החשיפה לאפיק זה באופן אבסולוטי והגדילה את החשיפה מתיקי העמיתים באופן יחסי בעיקר עקב הפיחות בשקל כאשר מרבית הנכסים הם מט"ח. ולאור הירידה במדדי המניות והאג"ח הסחירים.	השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות

6. מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות החברה המנהלת ובסיבתה העסקית**6.1 שינויים בתקנונים**

- 6.1.1** ביום 1 בינואר 2023 נפתחו בקרנות הראל פנסיה והראל כללית ובקופת הראל גמל המסלולים הבאים: "מסלול קיימות", "מסלול משולב סחיר" ו"מסלול עוקב מדדים גמיש". התקנונים תוקנו בהתאם.
- 6.1.2** ביום 1 ביולי 2023 הושלם מיזוג מסלולי השקעה בקרן השתלמות "הראל קרן השתלמות", כך שהכספים שהושקעו במסלול "הראל השתלמות אג"ח קונצרני" מושקעים החל מיום 1 ביולי 2023 במסלול "הראל השתלמות אג"ח ללא מניות".
- 6.1.3** ביום 10 באוגוסט אושר תיקון תקנון קרן הפנסיה "הראל פנסיה כללית", התיקון קובע את העלאת תקרת השכר הקובע בקרן הפנסיה לסכום השווה ל-4 פעמים השכר הממוצע במשק (במקום 3), התיקון יכנס לתוקפו החל מיום 1 בספטמבר 2023.

6.2 אירועים החורגים ממהלך העסקים הרגיל של החברה

בחודש מאי 2023 נטלה החברה הלוואה בגובה 300 מיליון ש"ח, לעניין זה ראה ביאור 9 לדוח הכספי של החברה המנהלת.

6.3 שינוי נושאי משרה

בחודש מאי 2023 סיימה גבי אילנה רישרד בטאש את תפקידה כסמנכ"ל, יועצת משפטית בחברה, החל מאותו מועד החליפה אותה בתפקיד גבי רינת דוידזון אשר מינויה אושר על ידי הדירקטוריון ביום 28 במאי 2023.

6.4 מלחמת חרבות ברזל

ביום 7 באוקטובר 2023, לאחר תקופת הדוח, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל שכללה ירי טילים וחדירת אלפי מחבלים מרצועת עזה לישראל. בעקבות המתקפה הנפשעת הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" ("המלחמה"), בוצע גיוס מילואים נרחב, והחלה מתקפה על ארגון החמאס הפועל מרצועת עזה. במקביל, התפתחה הסלמה ביטחונית משמעותית גם בגבול הצפון אל מול ארגון הטרור חיזבאללה.

השפעת המלחמה על המשק הישראלי מקבלת ביטוי במספר מישורים, בין היתר, בסגירה זמנית ו/או בקיצור שעות העבודה של עסקים רבים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה ובאירועים, הגבלות על מערכת החינוך ועוד. הגבלות אלו כמו גם גיוס המילואים הנרחב, הביאו עד בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים לצמצום הפעילות במשק הישראלי ולירידה בפעילות הכלכלית. השפעת המלחמה ניכרת גם בשוק ההון בתנודתיות רבה בשווקים הפיננסיים ובשער החליפין של השקל אל מול המטבעות השונים, כתוצאה מעליה ברמות הסיכון וחוסר הוודאות.

השפעת המלחמה ניכרת גם על דירוג האשראי של מדינת ישראל. מודיס' ופיץ' העבירו את ישראל לרשימת המעקב השלילית, ואילו S&P העבירה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל לשלילית. כתוצאה מכך, תשואות אג"ח מדינת ישראל החלו להיסחר ברמת תשואות של מדינות בקבוצת דירוג נמוכה יותר.

קיימת אי ודאות רבה לגבי השלכות המלחמה על פעילות המשק הישראלי בכלל ועל הפעילות העסקית ותוצאות הפעילות של החברה בפרט. החברה חשופה מתוקף פעילותה לירידות בשווקים הפיננסיים, להאטה בפעילות העסקית במשק, וכן לסיכונים אחרים הנובעים מהמלחמה, וממשיכה לבחון כל העת את השלכות האירועים על פעילות החברה.

בשלב זה לא ניתן לצפות את משך המלחמה ואולם ההערכות הינן שהיא תימשך מספר שבועות נוספים ואולי אף מספר חודשים ונכון לסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, המשק הישראלי מתחיל להיכנס לשגרה בצל הלחימה. לאור זאת, מדובר באירוע מתגלגל ולא ניתן בשלב זה להעריך את היקף ההשפעה המלא של המלחמה על החברה, על תוצאותיה ועל הקרנות והקופות שבניהולה.

להלן יפורטו ההשפעות המרכזיות של המלחמה על הקבוצה עד סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים:

6.4.1 המשכיות עסקית:

החברה נערכה במהירות לעבודה במתכונת היברידיית ושומרת על המשכיות עסקית בעבודה אשר מאפשרת מענה מלא ללקוחות ולסוכנים וזאת במקביל לתמיכה בצרכי העובדים.

6.4.2 תחום הפנסיה:

ככלל ומהערכה ראשונית נראה כי היקף החשיפה כתוצאה מהמלחמה אינו צפוי להיות מהותי. קיים צפי לגידול בתביעות שארים בקרן הפנסיה בסכומים שאינם מהותיים לתוצאות הפעילות של החברה.

6.4.3 נכסים פיננסיים מנוהלים:

מיום פרוץ המלחמה ועד סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חל שינוי מהותי בסך הנכסים המנוהלים על ידי החברה.

6.4.4 שינויים בריבית חסרת סיכון:

המלחמה גרמה לעלייה משמעותית של עקום הריבית חסרת הסיכון מעבר לרמתו ביום 30 בספטמבר 2023, דבר העשוי לגרום לקיטון בהתחייבויות הפנסיוניות בקרנות הפנסיה. מנגד, לעלייה של עקום הריבית ולירידות בשוקי ההון עשויה להיות השפעה שלילית על שווים של הנכסים הפיננסיים באופן שעשוי להפחית את ההשפעה האמורה לעיל. יש לציין כי המידע המתואר לעיל אינו מהווה הערכה לגבי תוצאותיה הכספיות של החברה. מידע זה הינו חלקי בלבד ואינו כולל מרכיבים אחרים של רווחים או הפסדים מהשקעות והשפעות נוספות.

6.4.5 נזילות, מצב פיננסי ומקורות מימון:

נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, המלחמה לא השפיעה באופן מהותי על נזילות החברה ומקורות המימון העומדים לרשותה והחברה עומדת באמות המידה הפיננסיות. בתקופה שבין מועד הדוח ועד למועד פרסום הדוחות הכספיים חלה ירידה של כ-10 מליון ש"ח בשווי הנכסים הפיננסיים של החברה.

6.4.6 סיכוני סייבר:

מאז פרוץ המלחמה חל גידול במתקפות הסייבר על ישראל. החברה עוקבת באופן שוטף אחר מפת האיומים המשתנה לאור המצב, ומתאימה את רמת האבטחה והבקורות הנדרשות, בהתאם לרמת הסיכון הנגזרת ממנה.

יודגש כי הערכות החברה בדבר ההשלכות האפשריות של המלחמה על פעילותה של החברה אינן ודאיות ואינן בשליטת החברה. הערכות אלה מבוססות, בין היתר, על המידע שיש בידי החברה בנושא זה והיערכותה של המדינה להתמודד עם השלכות המלחמה. הערכות אלה עשויות שלא להתממש, כולן או חלקן, או להתממש באופן שונה, לרבות באופן שונה מהותי, מכפי שנצפה.

7. תיאור האסטרטגיה העסקית של החברה ויעדיה העיקריים

לעניין זה, ראה סעיף 3.14 לדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה לשנת 2022.

8. נושאים שאליהם הפנה רואה החשבון את תשומת הלב

רואה החשבון ציין בדוח סקירה על הדוחות הכספיים ביניים של החברה המנהלת כי "מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 11 לדוחות הכספיים ביניים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות".

9. בקרות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח**בקרות ונהלים לגבי הגילוי:**

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף עם המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2023 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

דודי לייזנר
מנכ"ל

26 בנובמבר, 2023

הצהרה (certification)

אני, דודי ליידנר, מצהיר כי :

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2023 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
  4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכך-
    - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון;
    - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
    - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי. וכך-
  5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי :
    - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
    - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

26 בנובמבר, 2023

דודי ליידנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (certification)

אני, רם גבל, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2023 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכן-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי. וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

26 בנובמבר, 2023

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

הראל פנסיה וגמל בע"מ

**דוחות כספיים ביניים
ליום 30 בספטמבר 2023
(בלתי מבוקרים)**

תוכן עניינים

2..... דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

3..... דוחות ביניים על המצב הכספי

4..... דוחות ביניים רווח והפסד

5..... דוחות ביניים על רווח והפסד ורווח כולל אחר

6..... דוחות ביניים על השינויים בהון

9..... דוחות ביניים על תזרימי מזומנים

10..... ביאור 1 - כללי

13..... ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

13..... ביאור 3 - מדיניות חשבונאית

13..... ביאור 4 - מגזרי פעילות

19..... ביאור 5 - ניהול סיכונים פיננסיים

19..... ביאור 6 - מכשירים פיננסיים

19..... ביאור 7 - הון עצמי ודרישות הון

19..... ביאור 8 - מסים על הכנסה

20..... ביאור 9 - התחייבויות פיננסיות

20..... ביאור 10 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

22..... ביאור 11 - התחייבויות תלויות

24..... ביאור 12 - אירועים מהותיים לאחר תאריך הדוחות הכספיים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הראל פנסיה וגמל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה"), הכולל את הדוח התמציתי על המצב הכספי ליום 30 בספטמבר 2023 ואת הדוחות התמציתיים על הרווח או הפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א – 1981 ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה – 2005, כמתואר בביאור 2 למידע הכספי. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות שנקבעו ע"י הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א – 1981 ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה – 2005, כמתואר בביאור 2 למידע הכספי.

פסקת הדגש עניין (הפניית תשומת לב)

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 11 לדוחות הכספיים ביניים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

בכבוד רב,

סומך חייקין
רואי חשבון

26 בנובמבר 2023

ליום			ביאור	
31 בדצמבר	30 בספטמבר			
2022	2022	2023		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
546,749	550,854	533,128		נכסים
416,422	389,406	520,156		נכסים בלתי מוחשיים
227	242	184		הוצאות רכישה נדחות
6,486	13,290	19,988		רכוש קבוע
18,191	17,594	14,124		נכסי מסים שוטפים
988,075	971,386	1,087,580		חייבים ויתרות חובה
			6	השקעות פיננסיות
150,529	151,238	260,730		נכסי חוב סחירים
30	32	23		נכסי חוב שאינם סחירים
648	658	588		אחרות
151,207	151,928	261,341		סך כל השקעות פיננסיות
76,297	68,708	22,467		מזומנים ושווי מזומנים
1,215,579	1,192,022	1,371,388		סך כל הנכסים
			7	הון
13,291	13,291	13,291		הון מניות
68,360	68,360	68,360		פרמיה על מניות
245,380	246,668	245,884		קרנות הון
395,526	380,876	431,169		עודפים
722,557	709,195	758,704		סך כל ההון
			9	התחייבויות
132,514	132,431	134,125		התחייבויות בגין מסים נדחים
175,508	165,396	178,559		זכאים ויתרות זכות
185,000	185,000	300,000		התחייבויות פיננסיות
493,022	482,827	612,684		סך כל ההתחייבויות
1,215,579	1,192,022	1,371,388		סך כל ההון וההתחייבויות

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי לייזנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים : 26 בנובמבר 2023

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		ביאור
	2022	2022	2022	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
689,044	175,033	192,980	512,496	555,443	הכנסות
17,837	4,406	3,506	13,433	10,134	דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו
5,615	747	1,916	4,039	4,904	הכנסות משירותי ניהול ותפעול
712,496	180,186	198,402	529,968	570,481	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
					סך כל ההכנסות
211,732	54,915	66,078	153,452	188,762	הוצאות
413,115	106,380	105,864	313,650	314,885	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה
4,427	1,063	1,197	3,116	4,717	אחרות
4,561	1,142	4,274	3,390	8,796	הוצאות הנהלה וכלליות
633,835	163,500	177,413	473,608	517,160	הוצאות אחרות
					הוצאות מימון
					סך כל ההוצאות
78,661	16,686	20,989	56,360	53,321	רווח לפני מסים על הכנסה
(26,729)	(5,734)	(7,487)	(19,078)	(17,678)	8 מסים על הכנסה
51,932	10,952	13,502	37,282	35,643	רווח לתקופה

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		ביאור
	2022	2022	2022	2023	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
51,932	10,952	13,502	37,282	35,643	רווח לתקופה
(16,401)	(4,290)	(2,179)	(14,601)	(2,423)	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה : פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
59	605	699	216	3,189	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
5,587	1,261	506	4,918	(262)	8 מסים על הכנסה המתייחסים לנכסים פיננסיים זמינים למכירה
(10,755)	(2,424)	(974)	(9,467)	504	סך כל רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
41,177	8,528	12,528	27,815	36,147	סך כל הרווח הכולל לתקופה

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח
13,291	68,360	(6,741)	250,430	1,691	395,526	722,557
-	-	-	-	-	35,643	35,643
-	-	(2,423)	-	-	-	(2,423)
-	-	3,189	-	-	-	3,189
-	-	(262)	-	-	-	(262)
-	-	504	-	-	-	504
13,291	68,360	(6,237)	250,430	1,691	431,169	758,704

לתקופה של תשעה חודשים
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

יתרה ליום 1 בינואר 2023

רווח לתקופה

רכיבים של רווח כולל אחר לתקופה:

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח
רווח והפסד

מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר

סך כל הרווח הכולל האחר לתקופה, נטו ממס

יתרה ליום 30 בספטמבר 2023

הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח
13,291	68,360	4,014	250,430	1,691	343,594	681,380
-	-	-	-	-	37,282	37,282
-	-	(14,601)	-	-	-	(14,601)
-	-	216	-	-	-	216
-	-	4,918	-	-	-	4,918
-	-	(9,467)	-	-	-	(9,467)
13,291	68,360	(5,453)	250,430	1,691	380,876	709,195

לתקופה של תשעה חודשים
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)

יתרה ליום 1 בינואר 2022

רווח לתקופה

רכיבים של הפסד כולל אחר לתקופה:

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח
רווח והפסד

מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר

סך כל ההפסד הכולל האחר לתקופה, נטו ממס

יתרה ליום 30 בספטמבר 2022

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח
13,291	68,360	(5,263)	250,430	1,691	417,667	746,176
-	-	-	-	-	13,502	13,502
-	-	(2,179)	-	-	-	(2,179)
-	-	699	-	-	-	699
-	-	506	-	-	-	506
-	-	(974)	-	-	-	(974)
13,291	68,360	(6,237)	250,430	1,691	431,169	758,704

לתקופה של שלושה חודשים
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

יתרה ליום 1 ביולי 2023

רווח לתקופה

רכיבים של הפסד כולל אחר לתקופה:

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח
רווח והפסד

מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר

סך כל ההפסד הכולל האחר לתקופה, נטו ממס

יתרה ליום 30 בספטמבר 2023

הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח
13,291	68,360	(3,029)	250,430	1,691	369,924	700,667
-	-	-	-	-	10,952	10,952
-	-	(4,290)	-	-	-	(4,290)
-	-	605	-	-	-	605
-	-	1,261	-	-	-	1,261
-	-	(2,424)	-	-	-	(2,424)
13,291	68,360	(5,453)	250,430	1,691	380,876	709,195

לתקופה של שלושה חודשים
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)

יתרה ליום 1 ביולי 2022

רווח לתקופה

רכיבים של הפסד כולל אחר לתקופה:

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח
רווח והפסד

מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר

סך כל ההפסד הכולל האחר לתקופה, נטו ממס

יתרה ליום 30 בספטמבר 2022

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח
13,291	68,360	4,014	250,430	1,691	343,594	681,380	
-	-	-	-	-	-	51,932	
-	-	(16,401)	-	-	-	(16,401)	
-	-	59	-	-	-	59	
-	-	5,587	-	-	-	5,587	
-	-	(10,755)	-	-	-	(10,755)	
13,291	68,360	(6,741)	250,430	1,691	395,526	722,557	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)

יתרה ליום 1 בינואר 2022

רווח לשנה

רכיבים של הפסד כולל אחר לשנה:

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח
רווח והפסד

מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר

סך כל ההפסד הכולל האחר לשנה, נטו ממס

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2022	2023	2022	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
51,932	10,952	13,502	37,282	35,643	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת רווח לתקופה
					פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:
					הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות:
(5,024)	(602)	(1,707)	(3,915)	(3,351)	נכסי חוב סחירים
(4)	(1)	-	(3)	(2)	נכסי חוב שאינם סחירים
63	(10)	-	53	(18)	השקעות אחרות
(102,262)	(30,135)	(35,012)	(75,246)	(103,734)	שינוי בהוצאות רכישה נדחות פחות והפחותות:
59	15	15	44	43	רכוש קבוע
26,099	6,619	6,457	19,834	19,067	נכסים בלתי מוחשיים
26,729	5,734	7,487	19,078	17,678	הוצאות מסים על הכנסה
(54,340)	(18,380)	(22,760)	(40,155)	(70,317)	
3,223	861	2,045	3,682	3,907	שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:
87,713	15,819	13,131	77,601	10,632	שינוי בחייבים ויתרות חובה
90,936	16,680	15,176	81,283	14,539	שינוי בזכאים ויתרות זכות
					מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה:
-	-	-	-	(7,581)	ריבית ששולמה
1,857	703	430	1,346	1,061	ריבית שהתקבלה
(42,167)	(7,962)	(4,972)	(42,072)	(29,839)	מסים ששולמו
-	-	-	-	8	מסים שהתקבלו
(40,310)	(7,259)	(4,542)	(40,726)	(36,351)	
48,218	1,993	1,376	37,684	(56,486)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת
					תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(6,918)	(1,830)	(2,116)	(4,758)	(5,446)	השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
8,185	6,112	9,296	8,970	(106,898)	מכירות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
1,267	4,282	7,180	4,212	(112,344)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה
					תזרימי מזומנים מפעילות מימון
-	-	-	-	(185,000)	פירעון הלוואה מהחברה האם
-	-	-	-	300,000	קבלת הלוואה מבנק
-	-	-	-	115,000	
49,485	6,275	8,556	41,896	(53,830)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון
					עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
26,812	62,433	13,911	26,812	76,297	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
76,297	68,708	22,467	68,708	22,467	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 - כללי

א. היישות המדווחת

הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברה בעלת רישיון מבטח בענף הפנסיה. רישיון זה ביחד עם אישורי קופות גמל וקופות גמל לקצבה מאפשר לה להפעיל את תוכניות הפנסיה ותוכניות הגמל וההשתלמות. החברה הינה תושבת ישראל, נתאגדה בישראל וכתובתה: רחוב אבא הלל 3, רמת גן. החברה מוחזקת במלואה על-ידי הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן: "הראל השקעות" או "החברה האם"), אשר מניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

להלן קרנות הפנסיה וקופות הגמל שבניהול החברה, נכון ליום 30 בספטמבר 2023:

מספר אוצר	שם הקרן/קופה/מסלול	סוג הקרן/קופה
214	הראל פנסיה	קרן פנסיה חדשה מקיפה
2172	גילעד כללי	
2177	מנוף כללי	
2173	הלכה	
2174	אג"ח ללא מניות	
2175	מניות	
9097	שקלי טווח קצר	
13415	מחקה מדד S&P 500	
14198	עוקב מדדים גמיש ^(*)	
14199	משולב סחיר ^(*)	
14200	קיימות ^(*)	
9823	גילאי 50 ומטה	
9827	גילאי 50 עד 60	
9829	גילאי 60 ומעלה	
12027	בסיסי למקבלי קצבה	
12028	הלכה למקבלי קצבה	
2203	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	
8806	הלכה למקבלי קצבה קיימים	
8858	קצבה לזכאים קיימים	
662	הראל פנסיה כללית	קרן פנסיה חדשה כללית
2164	כללי	
13684	הלכה	
13278	מניות	
13279	שקלי טווח קצר	
13424	מחקה מדד S&P 500	
14192	עוקב מדדים גמיש ^(*)	
14193	משולב סחיר ^(*)	
14194	קיימות ^(*)	
9862	גילאי 50 ומטה	
9858	גילאי 50 עד 60	
9856	גילאי 60 ומעלה	
12140	בסיסי לקבלי קצבה	
13685	הלכה למקבלי קצבה	
2204	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	
283	קרן פנסיה ה.ע.ל	קרן פנסיה ותיקה

(*) החל מינואר 2023.

ביאור 1 - כללי (המשך)

א. היישות המדווחת (המשך)

סוג הקרן/קופה	שם הקרן/קופה/מסלול	מספר אוצר
קופת גמל לחיסכון, לתגמולים ואישית לפיצויים	הראל גמל	
	הראל אג"ח עד 25% מניות	101
	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	9742
	הראל גמל מסלול מניות	761
	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	762
	הראל גמל שקלי טווח קצר	1334
	הראל גמל אג"ח ללא מניות	1335
	הראל גמל מסלול שקלי	1368
	הראל גמל אג"ח קונצרני	1484
	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	502
	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	9744
	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	9745
	הראל גמל מסלול כהלכה	1524
	הראל גמל מחקה מדד S&P 500	13501
	הראל גמל עוקב מדדים גמיש ^(*)	14201
	הראל גמל משולב סחיר ^(*)	14202
	קופת גמל להשקעה	הראל גמל להשקעה
הראל גמל להשקעה כללי		8211
הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות		8520
הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות		8521
הראל גמל להשקעה מסלול מניות		8522
הראל גמל להשקעה הלכה (לשעבר: הראל גמל להשקעה שקלי טווח קצר)		8523
הראל גמל להשקעה שקלי טווח קצר		13254
הראל גמל להשקעה מחקה מדד S&P 500		13414
הראל גמל להשקעה קיימות ^(*)		14206
קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד		הראל חיסכון לילד
	הראל חיסכון לילד - הלכה	9555
	הראל חיסכון לילד - חוסכים המעדיפים סיכון מועט	11375
	הראל חיסכון לילד - חוסכים המעדיפים סיכון בינוני	11376
	הראל חיסכון לילד - חוסכים המעדיפים סיכון גבוה	11377
קרן השתלמות	הראל השתלמות	
	הראל השתלמות כללי	154
	הראל השתלמות מסלול מניות	763
	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	764
	הראל השתלמות מסלול שקלי	1369
	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות ^(**)	1485
	הראל השתלמות מסלול חו"ל	1034
	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	416
	הראל השתלמות לטווח ארוך	566
	הראל השתלמות מסלול כהלכה	1523
	הראל השתלמות מחקה מדד S&P 500	13502
	הראל השתלמות מסלול כספי ^(***)	14716
קופת גמל מרכזית לפיצויים	הראל קמ"פ	
	הראל קמ"פ מסלול כללי	155
	הראל קמ"פ מסלול מניות	739
	הראל קמ"פ מסלול אג"ח צמוד מדד	741
	הראל קמ"פ מסלול שקלי	742
	הראל קמ"פ אג"ח עד 15% מניות	743

(*) החל מינואר 2023.

(**) ביום 1 ביולי 2023 מוזג מסלול אג"ח קונצרני לתוך מסלול אג"ח ללא מניות.

(***) החל מיולי 2023.

ביאור 1 - כללי (המשך)

א. היישות המדווחת (המשך)

מספר אוצר	שם הקרן/קופה/מסלול	סוג הקרן/קופה
820	הראל פרופיל אישי למעסיק	קופת גמל מרכזית לפיצויים רבת מסלולים
1296	הראל קופה לפנסייה תקציבית	קופת גמל להשתתפות בפנסייה תקציבית
857	הראל דקל קופת גמל לדמי מחלה	קופת גמל לדמי מחלה

ב. לנכסי הקרנות והקופות (להלן - "הנכסים") ולהכנסות מאותם נכסים לא ניתן ביטוי בדוחות הכספיים ביניים של החברה מאחר ולחברה אין חלק בנכסים, בהכנסות ובהוצאות של הקרנות והקופות שבניהולה.

ג. מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, לאחר תקופת הדוח, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל שכללה ירי טילים וחדירת אלפי מחבלים מרצועת עזה לישראל. בעקבות המתקפה הנפשעת הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"), בוצע גיוס מילואים נרחב והחלה מתקפה על ארגון החמאס הפועל מרצועת עזה. במקביל, התפתחה הסלמה ביטחונית משמעותית גם בגבול הצפון אל מול ארגון הטרור חיזבאללה.

השפעת המלחמה על המשק הישראלי מקבלת ביטוי במספר מישורים, בין היתר, בסגירה זמנית ו/או בקיצור שעות העבודה של עסקים רבים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה ובאירועים, הגבלות על מערכת החינוך ועוד. הגבלות אלו כמו גם גיוס המילואים הנרחב, הביאו עד בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים לצמצום הפעילות במשק הישראלי ולירידה בפעילות הכלכלית. השפעת המלחמה ניכרת גם בשוק ההון בתנודתיות רבה בשווקים הפיננסיים ובשער החליפין של השקל אל מול המטבעות השונים, כתוצאה מעליה ברמות הסיכון וחוסר הוודאות.

השפעת המלחמה ניכרת גם על דירוג האשראי של מדינת ישראל. מודיסי ופיץ' העבירו את ישראל לרשימת המעקב השלילית, ואילו S&P העבירה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל לשלילית. כתוצאה מכך, תשואות אג"ח מדינת ישראל החלו להיסחר ברמת תשואות של מדינות בקבוצת דירוג נמוכה יותר.

קיימת אי ודאות רבה לגבי השלכות המלחמה על פעילות המשק הישראלי בכלל ועל הפעילות העסקית ותוצאות הפעילות של החברה בפרט. החברה חשופה מתוקף פעילותה לירידות בשווקים הפיננסיים, להאטה בפעילות העסקית במשק, וכן לסיכונים אחרים הנובעים מהמלחמה, וממשיכה לבחון כל העת את השלכות האירועים על פעילות החברה.

בשלב זה לא ניתן לצפות את משך המלחמה ואולם ההערכות הינן שהיא תימשך מספר שבועות נוספים ואולי אף מספר חודשים ונכון לסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, המשק הישראלי מתחיל להיכנס לשגרה בצל הלחימה. לאור זאת, מדובר באירוע מתגלגל ולא ניתן בשלב זה להעריך את היקף ההשפעה המלא של המלחמה על החברה ועל תוצאותיה.

להלן יפורטו ההשפעות המרכזיות של המלחמה על החברה עד סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים:

1. המשכיות עסקית:

החברה נערכה במהירות לעבודה במתכונת היברידיית ושומרת על המשכיות עסקית בעבודה אשר מאפשרת מענה מלא ללקוחות ולסוכנים וזאת במקביל לתמיכה בצרכי העובדים.

2. קרנות הפנסייה:

יצוין, כי ככלל ומהערכה ראשונית נראה כי היקף החשיפה כתוצאה מהמלחמה אינו צפוי להיות מהותי, קיים צפי לגידול בתביעות שארים בקרנות הפנסייה בסכומים שאינם מהותיים לתוצאות הפעילות של החברה.

3. נכסים פיננסיים מנוהלים:

מיום פרוץ המלחמה ועד סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חל שינוי מהותי בסך הנכסים המנוהלים על ידי החברה.

4. נזילות, מצב פיננסי ומקורות מימון:

נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, המלחמה לא השפיעה באופן מהותי על נזילות החברה ומקורות המימון העומדים לרשותה והחברה עומדת באמות המידה הפיננסיות.

בתקופה שבין מועד הדוח ועד למועד פרסום הדוחות הכספיים חלה ירידה של כ-10 מליון ש"ח בשווי הנכסים הפיננסיים של החברה.

ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים**א. מסגרת הדיווח הכספי**

כמפורט בביאור 4. יג לדוחות הכספיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2022 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך (להלן - "הדוחות הכספיים השנתיים"), החברה בחרה לדחות את יישום IFRS 9 - מכשירים פיננסיים (להלן - "התקן") וזאת בהתאם להוראות החוזר המאוחד לענייני מדידה שפורסם על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") המאפשרות לחברות מנהלות לדחות את יישום התקן עד למועד תחילתו של יישום תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 לעניין חוזי ביטוח (להלן - "IFRS 17"). בהתאם ל"מפת דרכים לאימוץ IFRS 17 - חוזי ביטוח - עדכון שלישי" שפורסמה על ידי הממונה בחודש יוני 2023, מועד היישום לראשונה של IFRS 17 על ידי חברות הביטוח בישראל עודכן ויחול החל מתקופות רבעוניות ושנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2025.

בהתאם לכך, עד למועד בו ייושם לראשונה IFRS 17 על ידי חברות הביטוח בישראל כאמור לעיל, תמשיך החברה ליישם את הוראות תקן חשבונאות בינלאומי 39 - "מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה" אשר יושם על ידי החברה עד כה, ואשר אותו החליף IFRS 9. יתר תקני ה-IFRS מיושמים על ידי החברה בהתאם למועדים הקבועים בהם.

לפיכך, דוחותיה הכספיים של החברה אינם מציינים באופן מלא לתקני ה-IFRS אלא ערוכים בהתאם להוראות הממונה בהתאם לחוקי הפיקוח כמפורט להלן.

הדוחות הכספיים ביניים ליום 30 בספטמבר 2023 ולתקופות של תשעה ושלש חודשים שהסתיימו באותו תאריך נערכו בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א - 1981 ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005, ואינם כוללים את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותם ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים.

הדוחות הכספיים ביניים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 26 בנובמבר 2023.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

(1) בעריכת הדוחות הכספיים ביניים בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א - 1981 ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005, נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

ההערכות ושיקול הדעת, בהם השתמשה הנהלת החברה לצורך יישום המדיניות החשבונאית בהכנת הדוחות הכספיים ביניים עקביים לאלה בהם השתמשה בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

(2) שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי גילוי בלבד, נקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי ההיוון מתבססים על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערך נכסי חוב לא סחירים.

ביאור 3 - מדיניות חשבונאית

עיקרי המדיניות החשבונאית של החברה אשר יושמו בעריכת דוחות כספיים ביניים אלה, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

תקני IFRS חדשים שטרם יושמו על ידי החברה ותיקונים לתקני IFRS קיימים פורטו במסגרת הדוחות הכספיים השנתיים.

ביאור 4 - מגזרי פעילות**א. כללי**

החברה מרכזת את עיקר פעילות הפנסיה והגמל של קבוצת הראל, ופועלת בשני מגזרי פעילות, כדלקמן:

1. מגזר הפנסיה - הפעילות הינה ניהול ותפעול קרנות פנסיה חדשות (קרן פנסיה חדשה מקיפה וקרן פנסיה חדשה כללית) וקרן פנסיה ותיקה (קרן פנסיה ה.ע.ל) ומותן שירותי ניהול ותפעול לחברת לעתיד - חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן - לעתיד), חברה בקבוצת הראל.

2. מגזר הגמל - הפעילות הינה ניהול קופות גמל. המוצרים הכלולים במגזר פעילות זה הינם: קופת גמל לחיסכון, לתגמולים ופיצויים, קופת גמל להשקעה, חיסכון לילד, קרן השתלמות, קופה מרכזית לפיצויים, קופה לדמי מחלה וקופה מרכזית לפנסיה תקציבית, כמו כן, החברה נותנת שירותי תפעול לחברת קרן החיסכון לצבא הקבע-חברה לניהול קופות גמל בע"מ, חברה בקבוצת הראל.

הקצאת העלויות בין המגזרים השונים מתבצעת בהתאם למהות ההוצאה ושיוכה למגזר הרלוונטי. הוצאות אשר אינן מיוחסות ישירות למגזר פעילות מסוים, מחולקות בין המגזרים, לפי מהותן, על פי מפתח הקצאה רלוונטי.

ביאור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

א. כללי (המשך)

חלק מעלויות הנהלה וכלליות בהן נושאת החברה, הינן חלקה בהוצאות המשותפות עם הראל חברה לביטוח בע"מ, חברה בשליטה משותפת (להלן - הראל ביטוח) והינן מחולקות בין החברה לבין הראל ביטוח בהתאם למודל הקצאה אשר מתבסס על פרמטרים כלכליים הנבחנים מעת לעת. תוצאות המגזר כוללות הוצאות המיוחסות ישירות למגזר והוצאות המיוחסות לפי הקצאה.

ב. דיווח בדבר מגזרי פעילות

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023

פנסיה	גמל	סה"כ
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
336,960	218,483	555,443
2,443	7,691	10,134
3,085	1,819	4,904
342,488	227,993	570,481
92,523	96,239	188,762
208,903	105,982	314,885
4,183	534	4,717
6,290	2,506	8,796
311,899	205,261	517,160
30,589	22,732	53,321
552	214	766
31,141	22,946	54,087

הכנסות

דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו

הכנסות משירותי ניהול ותפעול

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

סך כל ההכנסות

הוצאות

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות אחרות

הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה

רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022

פנסיה	גמל	סה"כ
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
313,800	198,696	512,496
2,337	11,096	13,433
2,905	1,134	4,039
319,042	210,926	529,968
76,616	76,836	153,452
210,658	102,992	313,650
2,979	137	3,116
2,512	878	3,390
292,765	180,843	473,608
26,277	30,083	56,360
(10,501)	(3,884)	(14,385)
15,776	26,199	41,975

הכנסות

דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו

הכנסות משירותי ניהול ותפעול

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

סך כל ההכנסות

הוצאות

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות אחרות

הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה

הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

ביאור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח בדבר מגזרי פעילות (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023		
פנסיה	גמל	סה"כ
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
117,371	75,609	192,980
821	2,685	3,506
1,347	569	1,916
119,539	78,863	198,402
32,298	33,780	66,078
71,900	33,964	105,864
1,044	153	1,197
3,023	1,251	4,274
108,265	69,148	177,413
11,274	9,715	20,989
(1,065)	(415)	(1,480)
10,209	9,300	19,509

הכנסות

דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו

הכנסות משירותי ניהול ותפעול

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

סך כל ההכנסות

הוצאות

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות אחרות

הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה

הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022		
פנסיה	גמל	סה"כ
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
107,657	67,376	175,033
790	3,616	4,406
520	227	747
108,967	71,219	180,186
27,487	27,428	54,915
72,567	33,813	106,380
1,008	55	1,063
846	296	1,142
101,908	61,592	163,500
7,059	9,627	16,686
(2,690)	(995)	(3,685)
4,369	8,632	13,001

הכנסות

דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו

הכנסות משירותי ניהול ותפעול

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

סך כל ההכנסות

הוצאות

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות אחרות

הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה

הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

ביאור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח בדבר מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022		
פנסיה	גמל	סה"כ
(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
423,028	266,016	689,044
3,135	14,702	17,837
3,913	1,702	5,615
430,076	282,420	712,496
הכנסות		
דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו		
הכנסות משירותי ניהול ותפעול		
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון		
סך כל ההכנסות		
הוצאות		
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות		
הוצאות הנהלה וכלליות		
הוצאות אחרות		
הוצאות מימון		
סך כל ההוצאות		
רווח לפני מסים על הכנסה		
הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה		
סך כל הרווח הכולל לשנה לפני מסים על הכנסה		

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר הפנסיה

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023		
קרן פנסיה ותיקה	קרנות פנסיה חדשות	סה"כ
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
23,429	313,531	336,960
-	2,443	2,443
376	2,709	3,085
23,805	318,683	342,488
הכנסות		
דמי ניהול מקרנות פנסיה, נטו		
הכנסות משירותי ניהול ותפעול		
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון		
סך כל ההכנסות		
הוצאות		
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות		
הוצאות הנהלה וכלליות		
הוצאות אחרות		
הוצאות מימון		
סך כל ההוצאות		
רווח לפני מסים על הכנסה		
רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה		
סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה		

ביאור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר הפנסיה (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022			
קרן פנסיה ותיקה	קרנות פנסיה חדשות	סה"כ	
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
24,027	289,773	313,800	הכנסות
-	2,337	2,337	דמי ניהול מקרנות פנסיה, נטו
422	2,483	2,905	הכנסות משירותי ניהול ותפעול
24,449	294,593	319,042	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
			סך כל ההכנסות
			הוצאות
-	76,616	76,616	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
18,976	191,682	210,658	הוצאות הנהלה וכלליות
-	2,979	2,979	הוצאות אחרות
1,605	907	2,512	הוצאות מימון
20,581	272,184	292,765	סך כל ההוצאות
3,868	22,409	26,277	רווח לפני מסים על הכנסה
(1,524)	(8,977)	(10,501)	הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
2,344	13,432	15,776	סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023			
קרן פנסיה ותיקה	קרנות פנסיה חדשות	סה"כ	
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
7,805	109,566	117,371	הכנסות
-	821	821	דמי ניהול מקרנות פנסיה, נטו
160	1,187	1,347	הכנסות משירותי ניהול ותפעול
7,965	111,574	119,539	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
			סך כל ההכנסות
			הוצאות
-	32,298	32,298	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
5,463	66,437	71,900	הוצאות הנהלה וכלליות
-	1,044	1,044	הוצאות אחרות
1,284	1,739	3,023	הוצאות מימון
6,747	101,518	108,265	סך כל ההוצאות
1,218	10,056	11,274	רווח לפני מסים על הכנסה
(134)	(931)	(1,065)	הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
1,084	9,125	10,209	סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

ביאור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר הפנסיה (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022		
ק"ר פנסיה ותיקה (בלתי מבוקר)	קרנות פנסיה חדשות (בלתי מבוקר)	סה"כ (בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
7,864	99,793	107,657
-	790	790
76	444	520
<u>7,940</u>	<u>101,027</u>	<u>108,967</u>
הכנסות		
דמי ניהול מקרנות פנסיה, נטו		
הכנסות משירותי ניהול ותפעול		
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון		
סך כל ההכנסות		
הוצאות		
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות		
הוצאות הנהלה וכלליות		
הוצאות אחרות		
הוצאות מימון		
סך כל ההוצאות		
659	6,400	7,059
(390)	(2,300)	(2,690)
<u>269</u>	<u>4,100</u>	<u>4,369</u>

רווח לפני מסים על הכנסה
הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022		
ק"ר פנסיה ותיקה (מבוקר)	קרנות פנסיה חדשות (מבוקר)	סה"כ (מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
32,179	390,849	423,028
-	3,135	3,135
550	3,363	3,913
<u>32,729</u>	<u>397,347</u>	<u>430,076</u>
הכנסות		
דמי ניהול מקרנות פנסיה, נטו		
הכנסות משירותי ניהול ותפעול		
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון		
סך כל ההכנסות		
הוצאות		
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות		
הוצאות הנהלה וכלליות		
הוצאות אחרות		
הוצאות מימון		
סך כל ההוצאות		
7,914	31,532	39,446
(1,655)	(10,111)	(11,766)
<u>6,259</u>	<u>21,421</u>	<u>27,680</u>

רווח לפני מסים על הכנסה
הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח הכולל לשנה לפני מסים על הכנסה

ביאור 5 - ניהול סיכונים פיננסיים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של החברה זהה לזו המתוארת בביאורים לדוחות הכספיים השנתיים.

ביאור 6 - מכשירים פיננסיים

א. שווי הוגן בהשוואה לערך בספרים

הערך בספרים של נכסים פיננסיים מסוימים לרבות מזומנים ושווי מזומנים, חייבים והשקעות פיננסיות, תואם או קרוב לשווי ההוגן שלהם.

ב. היררכיית שווי הוגן

הרמות השונות לשווי הוגן הוגדרו כדלקמן:

- רמה 1: שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2: שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3: שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

מדידות השווי ההוגן של הנכסים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן בדוחות הכספיים של החברה הינן ברמה 1.

ג. מדיניות ההשקעה של החברה הינה רכישת מכשירים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס עיתי, תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמת שווי 1 בלבד, ראה סעיף ב לעיל.

ביאור 7 - הון עצמי ודרישות הון

א. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. החברה כפופה לדרישות הון הנקבעות על ידי הממונה.

ב. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012 (להלן - "תקנות ההון") והנחיות הממונה.

ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר		
2022	2022	2022	2023	
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
232,604	226,517	251,180	251,180	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון (*)
722,557	709,195	758,704	758,704	הון עצמי קיים
489,953	482,678	507,524	507,524	עודף ליום הדוח
96,163	92,542	107,128	107,128	(*) הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:
139,904	137,165	147,493	147,493	היקף נכסים מנוהלים
(3,463)	(3,190)	(3,441)	(3,441)	הוצאות שנתיות
232,604	226,517	251,180	251,180	הקלות אחרות בהתאם לחוזר הממונה
				סך כל הסכום הנדרש

נכון למועד הדוח, החברה עומדת בהוראות התקנות כאמור.

מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, התשנ"ט-1999, חלוקת דיבידנד מעודפי ההון בחברה מנהלת כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.

ביאור 8 - מסים על הכנסה

שיעור המס הסטטוטורי החל על החברה בכל תקופות הדיווח הינו כדלקמן:

מס חברות בשיעור 23%, מס רווח בשיעור 17% דהיינו מס בשיעור משוקלל של 34.19%.

ביאור 9 - התחייבויות פיננסיות

ביום 4 במאי 2023 פרעה החברה הלוואה מחברת האם בסך של 192.6 מיליון ש"ח, כולל ריבית והצמדה.
 ביום 3 במאי 2023 לקחה החברה הלוואה בסך 300 מיליון ש"ח מתאגיד בנקאי בריבית משתנה המשולמת אחת לחצי שנה.
 מועד פירעון ההלוואה יחול ביום 1 בינואר 2026.

עמידה באמות מידה פיננסיות

להבטחת פירעון ההלוואה מתאגיד בנקאי האמורה לעיל שקיבלה החברה, שמועד פירעונה יחול ב-1 בינואר 2026 ויתרתה כולל ריבית לשלם ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמה לסך של כ-306.9 מיליון ש"ח, התחייבה החברה לשמור על יחסים פיננסיים מסויימים. בין היתר, התחייבה החברה כי יחס החוב הפיננסי של החברה ל-EBITDA במהלך ארבעת הרבעונים העוקבים הקודמים לסוף הרבעון לא יעלה על 3 ושווי הנכסים המנוהלים של הקרנות והקופות המנוהלות על ידי החברה לא יפחת מ-150 מיליארד ש"ח.

ליום 30 בספטמבר 2023 החברה עומדת באמות המידה הפיננסיות הנדרשות.

ביאור 10 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

בהמשך לביאור 25 בדבר יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים בדוחות הכספיים השנתיים, בנוגע להתקשרויות, לא חל שינוי בהסכמים מול צדדים קשורים, למעט שינוי בהסכם מול הראל ביטוח כמתואר בביאור 27. בדוחות הכספיים השנתיים.

עסקאות בוצעו במהלך העסקים השוטף והיתרות הינן לזמן קצר, למעט ההלוואה מהחברה האם. פרטים בדבר פרעון ההלוואה ראה ביאור 9.

להלן היתרות והעסקאות מול צדדים קשורים לתקופות המדווחות:

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

חברות בשליטה משותפת	חברה בעלת שליטה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
		ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)
1,000	-	חייבים ויתרות חובה
144,324	6,392	זכאים ויתרות זכות
		ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)
3,861	-	חייבים ויתרות חובה
137,014	10,384	זכאים ויתרות זכות
-	185,000	התחייבויות פיננסיות - הלוואה מהחברה האם
		ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)
1,289	-	חייבים ויתרות חובה
151,423	5,854	זכאים ויתרות זכות
-	185,000	התחייבויות פיננסיות - הלוואה מהחברה האם

ביאור 10 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

בעל עניין וצדדים קשורים אחרים אלפי ש"ח	חברות בשליטה משותפת אלפי ש"ח	חברה בעלת שליטה אלפי ש"ח	
			לתקופה של תשעה חודשים
			שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)
-	10,134	-	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
(755)	(146,504)	(45,074)	הוצאות הנהלה וכלליות
(8,764)	(38,686)	-	הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות
-	117	-	השתתפות בהוצאות עמלות
-	-	(1,865)	הוצאות מימון
			לתקופה של תשעה חודשים
			שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)
-	13,433	-	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
(594)	(152,830)	(49,084)	הוצאות הנהלה וכלליות
(9,132)	(35,766)	-	הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות
-	117	-	השתתפות בהוצאות עמלות
-	-	(3,390)	הוצאות מימון
			לתקופה של שלושה חודשים
			שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)
-	3,506	-	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
(272)	(49,056)	(15,111)	הוצאות הנהלה וכלליות
(2,479)	(13,513)	-	הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות
-	39	-	השתתפות בהוצאות עמלות
			לתקופה של שלושה חודשים
			שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)
-	4,406	-	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
(183)	(49,387)	(17,558)	הוצאות הנהלה וכלליות
(2,526)	(12,847)	-	הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות
-	39	-	השתתפות בהוצאות עמלות
-	-	(1,142)	הוצאות מימון
			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)
-	17,837	-	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
(823)	(204,759)	(59,223)	הוצאות הנהלה וכלליות
(12,446)	(48,624)	-	הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות
-	156	-	השתתפות בהוצאות עמלות
-	-	(4,561)	הוצאות מימון

ביאור 11 - התחייבויות תלויות

א. קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי החברה לעמיתי הקרנות והקופות שבניהולה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשניות ואחרות, עקב פערי מידע בין החברה לבין עמיתי קרנות הפנסיה וקופות הגמל, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטוריים. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם מוצרים פנסיוניים ארוכי טווח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006. פרשנות חדשה לאמור במוצרים פנסיוניים ארוכי טווח עלולה לעיתים להשפיע על הרווחיות העתידית של החברה בגין המוצרים הקיימים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצויי לקוחות בגין פעילות העבר. כמו כן, קיימת חשיפה בשל שינויים רגולטוריים והנחיות של הממונה, בחוזרים שהינם בתוקף ובטיטוטות חוזרים שעדיין מתקיימים דיונים לגביהן, וכן ב"עמדות ממונה" ו"הכרעות עקרוניות" בנושאים שונים שחלקם בעלי השלכות תפעוליות ומשפטיות נרחבות. חשיפה זו מוגברת בתחום החיסכון הפנסיוני בו פועלת החברה. בתחום זה התקשרויות עם העמיתים הינן לאורך שנים רבות במהלכן עשויים להתרחש שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. זכויות העמיתים מנוהלות באמצעות מערכות מיכוניות מורכבות, אשר לאור השינויים כאמור, יש צורך להתאימן באופן שוטף. כל אלו יוצרים חשיפה תפעולית ומיכונית מוגברת בתחום זה.

ב. חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 והתקנות שהותקנו על פיו, מטילים חובות על הקופות, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם על ידי העברת כספים לקופות. קיימת אי ודאות בכל הקשור לגובה הסכומים שבפיגור, כמו גם לעצם מחויבות המעבידים בנושא, וזאת בין היתר, בשל סיבות שונות לאי העברת כספים לקופות האופייניות לסקטור קופות הגמל (כגון: הפסקת יחסי עובד-מעסיק, העברת כספים לקופה אחרת וכיוצ"ב). על מנת לגבות את החובות, כאמור, שולחת החברה מכתבי התראה למעבידים ולעמיתים ובמידת הצורך מגישה תביעות נגד המעבידים החייבים.

ג. העברות כספים - החברה המנהלת נדרשת לבצע העברות כספים תוך פרקי זמן כפי שנקבע בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008. אי עמידה במועדים כאמור, אשר עלולה לנבוע בתקופות מסוימות מאירועים שלחברה אין שליטה עליהם, חושפת את החברה להתחייבות פיננסית בגין ריבית פיגורים ופערי תשואה עד למועד העברת הכספים בפועל לחשבון העמית.

ד. בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות להלן, אשר בהן, להערכת ההנהלה, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות שקיבלה, אין זה יותר סביר מאשר לא ("more likely than not"), כי טענות ההגנה של החברה תידחינה ואישור התובענה כייצוגית יתקבל, או שקיימים סיכויים של 50% ומעלה כי בסופו של ההליך תתקבלנה טענותיה של החברה שסביר כי הסדר פשרה מוצע, אשר אינו כולל התחייבות מהותית לתשלום כספי יתקבל, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות בהן, ביחס לתביעה, כולה או חלקה, יותר סביר מאשר לא כי טענות ההגנה של החברה עלולות להדחות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי הנהלת החברה. להערכת הנהלת החברה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה.

בבקשה לאישור תובענה כייצוגית בסעיף 10 להלן, לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכויי הבקשה לאישור התובענה כייצוגית, ולפיכך לא נכללה בדוחות הכספיים הפרשה בגין תובענה זו.

1. ביולי 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד ארבע חברות נוספות המנהלות קרנות הפנסיה. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות מעלות את דמי הניהול המשולמים על ידי עמיתים בקרנות פנסיה מתוך החיסכון שהצטבר (יתרה צבורה), לשיעור המקסימלי המותר על פי הדין, במועד בו העמיתים הופכים לפנסיונרים, מקבלים גמלת זקנה ואינם יכולים עוד לנייד את החיסכון הפנסיוני שלהם. הקבוצה אותה מבקשות התובענות לייצג הינה כל מי שהינו עמית בקרן פנסיה חדשה מקיפה, המנוהלת על ידי אחת מן הנתבעות, וזכאי לקבל פנסיה זקנה ו/או יהיה זכאי בעתיד לקבל פנסיה זקנה. הנזק הכולל הנתען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקשות התובענות לייצג, מסתכם להערכת התובענות, לסכום של כ-48 מיליוני ש"ח כנגד כלל הנתבעות. בספטמבר 2017 הוגשה עמדת הממונה התומכת בעמדת הנתבעות, לפיה אין להשוות בין שיעור דמי הניהול הנגבים מעמית בתקופת החיסכון לבין שיעור דמי הניהול הנגבים ממקבל קצבה לאחר פרישתו, היות שמדובר בשתי תקופות שונות ובעלות מאפיינים שונים. דמי הניהול לאחר הפרישה נקבעים מחדש בעת הפרישה וללא קשר לשיעור דמי הניהול בטרם הפרישה ולכן אין מדובר בהעלאה של דמי ניהול, אלא בקביעת שיעור של דמי ניהול לתקופת הפרישה. לפיכך, "חוזר דמי ניהול" המתייחס לחובת מתן הודעה לעמיתים על ידי החברות המנהלות כלל אינו חל ביחס לקביעת דמי ניהול לפנסיונרים וחובת מתן הודעה על שינוי בדמי הניהול מכוח החוזר לא חלה על החברות המנהלות שעה שמדובר במקבלי קצבה. הליך גישור שניהלו הצדדים לא צלח וההליך חזר להתנהל בבית המשפט. ביום 18 במרס 2022 אושרה התובענה כייצוגית על ידי בית המשפט.

2. בספטמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד ארבע חברות נוספות המנהלות קרנות פנסיה. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות הפרו, כביכול, את חובות הנאמנות שהן חבות כלפי העמיתים בקופות הגמל שבניהולן בכך שתיגמלו את סוכני הביטוח בעמלות בשיעור הנגזר מדמי הניהול הנגבים על ידיהן מן העמיתים ובכך תיגמלו את הסוכנים בסכום הגדל ככל שגדלים דמי הניהול ובטענה כי הנתבעות עשו, כביכול, עושר ולא במשפט בכך שיצרו, כביכול, מנגנון שמטרתו להעלות את דמי הניהול לטובת הסוכנים והחברות המנהלות. התובעים מעריכים את הנזק לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בסך של כ-300 מיליוני ש"ח לשנה מאז שנת 2008.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות (המשך)

ד. (המשך)

2. (המשך)

בדיון שהתקיים בחודש אפריל 2021 הציע בית המשפט לצדדים לפנות להליך גישור. בחודש יוני 2021 הודיעה החברה כי היא אינה נכונה לקיים הליך גישור. ביום 22 בנובמבר 2022 דחה בית המשפט את הבקשה לאישור וחיוב את המבקשים בהוצאות בסך כולל של 75,000 ש"ח שיחולקו באופן שווה בין המשיבות. בינואר 2023 הוגש ערעור לבית המשפט העליון.

3. באוגוסט 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. עניינה של התובענה בטענה כי החברה גובה, כביכול, מעמיתיה, בנוסף לדמי הניהול, תשלום בגין רכיב הוצאות ניהול השקעות (רכיב הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), אשר גבייתו מותרת על פי דין, ללא הוראה חוזית המאפשרת לה לגבותו. בכך, מפרה החברה, לטענת התובע, את הוראות תקנון קרן הפנסייה ואת חובות האמון והגילוי המוטלות עליה. במסגרת הבקשה מבוקש להשיב לעמיתים בקרנות הפנסייה את הסכומים אשר נגבו מהם כהוצאות ניהול השקעות בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה בתוספת הפרשי התשואה שהיה הכסף מניב לו הושקע בקרן הפנסייה. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, מסתכם, להערכת התובע, לסכום של כ-132 מיליוני ש"ח. באפריל 2017 התקבלה החלטת בית המשפט לפיה, בהעדר סמכות עניינית לדון בבקשת האישור, התביעה מועברת לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב. ביוני 2018 הוגשה עמדת רשות שוק ההון התומכת בעמדת החברה. בחודש ספטמבר 2020 הורה בית הדין על עיכוב ההליכים בהליך שבפניו עד למתן הכרעה בבקשת רשות ערעור בהליך שעניינו הוצאות ישירות בפוליסות חיסכון "מגוון השקעות אישי", במסגרתו אישר בית המשפט המחוזי את ניהול התובענה כייצוגית נגד הראל ביטוח. בפסק דינו מיום 22 ביוני 2023 קיבל בית המשפט העליון את בקשת רשות הערעור, ביטל את ההחלטה, והורה על דחיית בקשת האישור נגד הראל ביטוח.

4. במרס 2017 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה כי החברה גובה רכיב המכונה הוצאות ניהול השקעות מעמיתי קופות הגמל אשר בניהולה. בבקשת האישור נטען כי גביה זו נעשית על ידי החברה בהיעדר הוראה חוזית המאפשרת לה לעשות כן ובכלל כך בהיעדר הסכמה מתאימה בתקנון קופת הגמל. התובעת מעריכה את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג בכ-127.1 מיליון ש"ח. בינואר 2018 הוחלט לאחד את הדיון יחד עם בקשות נוספות לאישור תובענה ייצוגית תלויות ועומדות באותו נושא. במאי 2018 הוגשה לבית הדין עמדת הממונה התומכת בעמדת התביעה ולפיה גופים מוסדיים רשאים לגבות הוצאות ישירות מאת העמיתים או המבוטחים, גם אם הדבר אינו מצוין באופן מפורש בתקנון הגוף המוסדי, ובלבד שהדבר נעשה בהתאם להוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח-2008. בחודש ספטמבר 2019 הוגשה בקשת רשות ערעור בהליך שעניינו הוצאות ישירות בפוליסות חיסכון "מגוון השקעות אישי", במסגרתו אישר בית המשפט המחוזי את ניהול התובענה כייצוגית נגד הראל ביטוח. בפסק דינו מיום 22 ביוני 2023 קיבל בית המשפט העליון את בקשת רשות הערעור, ביטל את ההחלטה, והורה על דחיית בקשת האישור נגד הראל ביטוח.

5. ביולי 2019 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה גובה, כביכול, מעמיתים בקרן ההשתלמות "הראל השתלמות" תשלום בגין רכיב "הוצאות ניהול השקעות", אשר גבייתו מותרת על פי דין, ללא עיגון הסכמי בתקנון קרן ההשתלמות. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג היא כלל העמיתים בקרנות ההשתלמות "הראל השתלמות" שמנהלת המשיבה אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות. התובע מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בכ-56.8 מיליון ש"ח. בחודש ספטמבר 2019 הוגשה בקשת רשות ערעור בהליך שעניינו הוצאות ישירות בפוליסות חיסכון "מגוון השקעות אישי", במסגרתו אישר בית המשפט המחוזי את ניהול התובענה כייצוגית נגד הראל ביטוח. בפסק דינו מיום 22 ביוני 2023 קיבל בית המשפט העליון את בקשת רשות הערעור, ביטל את ההחלטה, והורה על דחיית בקשת האישור. בחודש ספטמבר 2023 הודיעו המבקשים על כוונתם להגיש בקשת הסתלקות.

6. במאי 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד שלוש עשרה חברות מנהלות נוספות. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות מסווגות, לכאורה, חלק מההפרשות עבור לקוחותיהן לקרנות ההשתלמות שהן מנהלות, כהפרשות חייבות במס, על אף שהן אינן כאלה. הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה כלל לקוחותיהם של הנתבעות בעבר ובהווה, אשר הנתבעות ניהלו ו/או מנהלות בעבורם קרן השתלמות ואשר הנתבעות סיווגו את ההפרשות שהועברו בעבורם כחייבות במס בניגוד לדין ו/או שהרישום בעניינם שגוי (בין נוכח בגינן מס בפועל ובין טרם נוכח). התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנטען ביחס לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג, אך הם מעריכים אותו, על הצד הנמוך, בסך של מאות מיליוני שקלים. בחודש פברואר 2022 צורפה רשות המיסים כמשיבה להליך. בחודש פברואר הודיעו הצדדים לבית המשפט על הסכמתם לפנות להליך גישור.

7. ביוני 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד הראל ביטוח. עניינה של התובענה בטענה כי במסגרת הסכמי הלוואה של הנתבעות עם לקוחותיהן, בהלוואות הצמודות למדד המחירים לצרכן (להלן - "המדד"), נקבע, על פי הנטען, כי במקרה של ירידה במדד, תשלומי הקרן והריבית לא יירדו מערכם הנקוב בלוח הסילוקין של ההלוואה. זאת, כביכול, בניגוד לדין ותוך שהדבר מהווה, לטענת התובע תנאי מקפח בחוזה אחיד.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות (המשך)

ד. (המשך)

7. (המשך)

התובע אינו מכמת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקש לייצג אך הוא מעריך כי הוא עולה על סך 3 מיליוני ש"ח. ביולי 2020 נקבע שבמסגרת הדיון, יידונו גם שתי בקשות לאישור תובענות ייצוגיות נוספות, שכן עניינן של הבקשות לאישור הנוספות דומה לזה הנדון בבקשה לאישור. לאחר דיון שהתקיים בחודש מאי 2021 הודיעו כלל הנתבעות בתובענות הייצוגיות בעניין זה (למעט חברה אחת), כי ייפנו להליך גישור, בחודש מרס 2022 הודיעו הצדדים לבית המשפט על סיום הליך הגישור. בחודש אוקטובר 2022 הורה בית המשפט לממונה לתת עמדתו ביחס לסוגיות שבמחלוקת. ביום 13 במרס 2023 הוגשה עמדת הממונה לפיה ככל וייקבע כי מנגנון ההצמדה לא עמד בהוראות הדין, ותידרש השבה של הכספים שנגבו ביתר, יכול שכספים אלה יושבו מכספי קופת הגמל או מכספי המבוטחים. בהתאם להחלטת בית המשפט, ביום 23 באפריל 2023, הועבר הדיון בתובענה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב.

8. בדצמבר 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה אינה מקיימת, כביכול, את הוראות הדין לעניין איתור עמיתים שהקשר עמם נותק ולעניין איתור ויידוע מוטבים ויורשים של עמיתים אשר הלכו לעולמם. עוד נטען, כי החברה גבתה, כביכול, דמי ניהול ביתר באופן המנוגד להוראות הדין. הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג היא כלל המוטבים ו/או היורשים על פי דין של עמיתים שנפטרו, וכן כלל העמיתים שהקשר עמם נותק אשר לא יודעו כדין בנוגע לחשבון ו/או נכס המצוי בידי החברה, מצבו ושינויים שנערכו בו. התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג אולם הם מעריכים אותו בעשרות ואף מאות מיליוני שקלים. בחודש ספטמבר 2022 אושרה התובענה כייצוגית בעילה של גביית דמי ניהול לכאורה שלא בהתאם להוראות בלבד, בית המשפט דחה את הבקשה ביחס לעילות התביעה הנוספות, בהן הפרת חובות האיתור, הפרת חובות העברת מידע וכן הערמת קשיים על העמיתים. הצדדים מנהלים הליך גישור.

9. בספטמבר 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד הראל ביטוח. עניינה של התובענה בטענה, כי החברות שיגרו דברי פרסומת ללא קבלת הסכמה מעמיתיהן. הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג הינה כל זכאי שקיבל דבר פרסומת ללא מתן הסכמה או לאחר שצוין כי הוא מסרב לקבל דבר פרסומת - הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה כל אדם אשר קיבל הודעת פרסום בדרך זו ונפגע מכך בתקופה שקדמה להגשת התובענה. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בכ-10 מיליוני ש"ח, הצדדים מנהלים הליך גישור.

10. ביוני 2023 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאשרה כייצוגית כנגד החברה וכנגד שלוש חברות נוספות. עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות ניכו מס, כביכול, ממרכיב "הקצבה המוכרת" שהיה פטור ממס, מה שהקטין כביכול את גובה הקצבה שקיבלו חברי הקבוצה, בניגוד לדין. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקש לייצג בכ-297 מיליוני ש"ח.

להלן סיכום נתוני תביעות משפטיות:

סוג	כמות תביעות	הסכום הנתבע באלפי ש"ח
<u>תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית:</u>		
צויין סכום המתייחס לחברה	-	-
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה	1	48,000
לא צויין סכום התביעה	1	-
<u>בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:</u>		
צויין סכום המתייחס לחברה	3	315,900
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה	3	607,000
לא צויין סכום התביעה	2	-
<u>תביעות מהותיות אחרות</u>	-	-

סכום הפרשה בגין תביעות שהוגשו כנגד החברה כמפורט לעיל מסתכם בכ-267 אלפי ש"ח בדומה לסכום ליום 31 בדצמבר 2022.

ביאור 12 - אירועים מהותיים לאחר תאריך הדוחות הכספיים

לעניין מלחמת "חרבות ברזל" והשפעותיה ראה ביאור 1.ג.

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסיה (להלן: "קרן הפנסיה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2023 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסות בדוח.
  4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
    - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
    - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
    - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
  5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
    - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
    - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

26 בנובמבר, 2023

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסיה (להלן: "קרן הפנסיה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2023 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסות בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

26 בנובמבר, 2023

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה

בניהול

הראל פנסיה וגמל בע"מ

דוחות כספיים ביניים

ליום

30 בספטמבר 2023

(בלתי מבוקרים)

תוכן עניינים

2	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
3	דוח על המצב הכספי ביניים
4	דוח הכנסות והוצאות ביניים
5	דוח תנועה בקרן הפנסיה ביניים
6	ביאור 1 - כללי
6	ביאור 2 - מדיניות חשבונאית
7	ביאור 3 - נכסי חוב שאינם סחירים
8	ביאור 4 - אפיק השקעה ומבטח תשואה
9	ביאור 5 - התחייבויות למקבלי קצבה
12	ביאור 6 - עודף (גירעון) אקטוארי
12	ביאור 7 - דמי ניהול
13	ביאור 8 - התחייבויות תלויות
14	ביאור 9 - אירועים לאחר תאריך הדיווח

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה (להלן – "הקרן"), המנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן – "החברה המנהלת"), הכוללת את הדוח התמציתי על המצב הכספי ליום 30 בספטמבר 2023 ואת הדוחות התמציתיים על הכנסות והוצאות והתנועה בקרן הפנסיה לתקופות של תשעה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה של החברה המנהלת אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים", בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן – "הנחיות הממונה") ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 ולתקנות שהותקנו מכוחו (להלן – "התקנות"). אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לתקנות.

בכבוד רב,

סומך חייקין
רואי חשבון

26 בנובמבר, 2023

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		ביאור
2022	2022	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
9,237,621	7,497,924	6,799,162	רכוש שוטף
2,346,008	3,104,252	2,052,601	מזומנים ושווי מזומנים
11,583,629	10,602,176	8,851,763	חייבים ויתרות חובה
12,777,265	12,235,131	16,750,293	השקעות פיננסיות
40,917,110	40,667,544	42,010,553	נכסי חוב סחירים
18,234,362	18,914,650	18,912,226	נכסי חוב שאינם סחירים
25,808,266	23,458,630	34,540,809	מניות
97,737,003	95,275,955	112,213,881	השקעות אחרות
			סך כל השקעות פיננסיות
575,035	561,766	406,514	נדל"ן להשקעה
-	4,244	-	נכסי ביטוח משנה
-	-	3,480,901	אפיק השקעה מובטח תשואה
109,895,667	106,444,141	124,953,059	סך כל הנכסים
1,791,202	3,025,328	1,601,539	זכאים ויתרות זכות
			התחייבויות פנסיוניות:
87,481,157	84,127,497	100,940,035	התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
11,658,867	10,813,816	12,056,758	התחייבויות לעמיתים פעילים
99,140,024	94,941,313	112,996,793	התחייבויות לעמיתים שאינם פעילים
			סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
24,524	23,985	24,424	5 התחייבויות למקבלי קצבה:
2,161,181	2,195,093	2,086,122	התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה
6,791,388	6,451,705	8,216,718	התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
8,977,093	8,670,783	10,327,264	התחייבויות לפנסיונרים
			סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה
(13,810)	(88,275)	21,158	6 עודף (גירעון) אקטוארי:
1,158	(105,008)	6,305	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
(12,652)	(193,283)	27,463	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
108,104,465	103,418,813	123,351,520	סך כל עודף (גירעון) אקטוארי
109,895,667	106,444,141	124,953,059	סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות
			סך כל ההתחייבויות

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי ליידנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 26 בנובמבר, 2023

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		ביאור
	2022	2022	2022	2023	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
261,497	44,717	164,304	207,146	550,527	הכנסות (הפסדים)
					ממזומנים ושווי מזומנים
					מהשקעות:
(1,575,467)	(267,200)	(23,879)	(932,988)	288,767	מנכסי חוב סחירים
3,005,917	695,248	760,253	2,244,920	2,631,182	מנכסי חוב שאינם סחירים
(2,075,755)	(331,492)	257,801	(1,694,871)	613,589	ממניות
(2,979,084)	(1,631,770)	(501,284)	(5,536,503)	3,840,299	מהשקעות אחרות
50,001	(3,606)	511	28,259	20,915	מנדל"ן להשקעה
-	-	63,493	-	95,356	מאפיק השקעה מובטח תשואה, נטו
(3,574,388)	(1,538,820)	556,895	(5,891,183)	7,490,108	סך כל ההכנסות (הפסדים) מהשקעות
10,473	1,899	2,167	8,169	5,882	הכנסות אחרות
(3,302,418)	(1,492,204)	723,366	(5,675,868)	8,046,517	סך כל ההכנסות (הפסדים)
					הוצאות
377,681	96,319	105,595	280,142	302,360	דמי ניהול
195,494	44,705	68,851	133,791	177,740	הוצאות ישירות
78,882	24,981	35,672	65,800	55,848	מסים
652,057	166,005	210,118	479,733	535,948	סך כל ההוצאות
(3,954,475)	(1,658,209)	513,248	(6,155,601)	7,510,569	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים		לתקופה של תשעה חודשים		
	שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2022	2023	2022	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
104,551,444	102,793,861	119,926,210	104,551,444	108,104,465	סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לתחילת התקופה
					תקבולים:
10,938,217	2,865,971	3,345,163	7,981,837	9,318,294	תקבולים מדמי גמולים
4,169	1,001	1,033	2,958	4,141	תקבולים מדמי סליקה
(1,529)	(402)	(431)	(1,126)	(1,244)	חלקם של מבטחי משנה בתקבולים מדמי גמולים
10,940,857	2,866,570	3,345,765	7,983,669	9,321,191	סך כל התקבולים, נטו
					תשלומים:
					תשלומים לזכאים קיימים לפנסיה
470	116	119	353	356	תשלומי פנסיית זקנה
174	37	45	123	133	תשלומי פנסיית נכות
1,108	278	280	836	830	תשלומי פנסיית שאירים
					תשלומים למקבלי קצבה קיימים
47,712	12,039	12,399	35,610	37,491	תשלומי פנסיית זקנה
54,721	13,963	12,456	41,666	39,950	תשלומי פנסיית נכות
57,583	14,865	14,843	43,056	43,915	תשלומי פנסיית שאירים
					תשלומים לפנסיונרים
223,583	57,313	73,504	163,269	208,301	תשלומי פנסיית זקנה
236,814	68,991	79,062	170,736	228,764	תשלומי פנסיית נכות
44,419	12,220	16,099	32,326	46,703	תשלומי פנסיית שאירים
					תשלומים אחרים
1,531,163	379,617	424,936	1,144,647	1,270,062	פדיונות
(3,807)	11,264	-	(4,462)	(5,775)	חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות
2,201,554	548,175	633,743	1,637,084	1,882,280	סך כל התשלומים, נטו
					העברות צבירה לקרן
802,281	244,587	392,689	554,733	1,022,241	העברות מחברות ביטוח
4,163,432	1,189,086	1,526,144	2,967,623	4,260,848	העברות מקרנות פנסיה חדשות
285,182	36,307	90,012	119,425	235,203	העברות מקופות גמל
					העברות צבירה מהקרן
130,767	25,780	20,679	102,630	75,511	העברות לחברות ביטוח
6,005,451	1,402,172	1,663,611	4,618,251	4,806,500	העברות לקרנות פנסיה חדשות
346,484	77,262	124,515	244,515	338,706	העברות לקופות גמל
(1,231,807)	(35,234)	200,040	(1,323,615)	297,575	העברות צבירה, נטו
(3,954,475)	(1,658,209)	513,248	(6,155,601)	7,510,569	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
108,104,465	103,418,813	123,351,520	103,418,813	123,351,520	סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לסוף התקופה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

ביאור 1 - כללי

- א. הראל פנסיה (להלן - הקרן) הינה קרן פנסיה חדשה מקיפה כמשמעותה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005.
הקרן מנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - החברה המנהלת), חברה בבעלות מלאה, של הראל השקעות בבטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.
- ב. דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 30 בספטמבר 2023, ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך (להלן - הדוחות הכספיים ביניים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים של הקרן ליום 31 בדצמבר 2022 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולביאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים).
- ג. הדוחות הכספיים ביניים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 26 בנובמבר, 2023.
- ד. שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן
השווי ההוגן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי גילוי בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי ההיוון מתבססים על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

- א. הדוחות הכספיים ביניים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), לעריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים כפי שנקבעו בתקן חשבונאות מספר 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.
עיקרי המדיניות החשבונאית ושיטות החישוב אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים ביניים עקביים אלא אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

- ב. להלן פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של הדולר של ארצות הברית

שער החליפין היציג של דולר ארה"ב	המדד הידוע	
%	%	
8.67	3.25	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום: 30 בספטמבר 2023
13.92	4.40	30 בספטמבר 2022
3.35	0.77	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום: 30 בספטמבר 2023
1.23	1.23	30 בספטמבר 2022
13.15	5.28	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

ביאור 3 - נכסי חוב שאינם סחירים

א. ביום 1 ביולי 2017 נכנסו לתוקף תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה), התשע"ז-2017 (להלן - התקנות). על פי התקנות, זקיפת התשואה של אגרות החוב המיועדות בין מקבלי קצבה לבין שאר העמיתים בקרן תעשה באופן שמגדיל את שיעור הקצאת אגרות החוב המיועדות למקבלי קצבה ל-60% מסך נכסיהם.

ביום 1 ביוני 2017 פורסם חוזר 2017-3-4 "כללים להגדלת שיעור זקיפת התשואה למקבלי קצבה בקרנות פנסיה חדשות", אשר מפרט את הנסיבות בהן יוגדל שיעור הקצאת אגרות החוב המיועדות למקבלי קצבה. על פי החוזר, אם עלה שיעור הקצאת אגרות החוב המיועדות לעמיתים אשר אינם מקבלים קצבה ביותר מ-1.5% בהשוואה לשיעור המינימלי האחרון שפורסם על ידי הממונה, תזקוף החברה המנהלת של הקרן את התשואה של אגרות החוב המיועדות בשיעור העולה על השיעור המינימלי האמור (60%) לנכסי מקבלי הקצבה ואשר לא יעלה על 85% מסך כל נכסי מקבלי הקצבה.

שיעור אגרות החוב שרשאית חברה מנהלת של קרן פנסיה חדשה מקיפה לרכוש נותר ללא שינוי והוא ימשיך לעמוד על 30% מסך נכסי הקרן (למעט זכאים קיימים לפנסיה).

עד חודש דצמבר 2003 השקיעה הקרן באגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" הנושאות ריבית ריאלית בשיעור שנתי של 5.05%. לאחר מועד זה, הקרן משקיעה באגרות חוב מיועדות חדשות הנושאות ריבית ריאלית בשיעור שנתי של 4.86%.

ביום 15 בנובמבר 2021 התקבל בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"ב - 2021 (להלן: "חוק ההתייעלות הכלכלית"). פרק ג' לחוק קובע כי מנגנון אגרות החוב המיועדות לקרנות הפנסיה החדשות ולקרנות הפנסיה הוותיקות יוחלף במנגנון חדש של הבטחה להשלמת תשואה (להלן: "מנגנון השלמת תשואה"). במסגרת הפרק האמור נקבע כי 30% מנכסי קרנות הפנסיה אשר עד לחקיקת חוק ההתייעלות הכלכלית הושקעו באגרות חוב מיועדות, יושקעו בהתאם למדיניות ההשקעה במסלול השקעה בקרן, בהתאם למנגנון שנקבע בחוק, וייהנו מזכאות להבטחת תשואה שנתית של 5.15% (צמודה למדד). כתוצאה מכך, שיעור אגרות החוב המיועדות בקרן ילך ויפחת ויחלף במנגנון השלמת תשואה.

נכסי חוב שאינם סחירים (למעט אגרות חוב מיועדות) נמדדים לפי שווי הוגן בהתאם לציטוט שער המתקבל מהחברה הזוכה במכרז.

אגרות חוב מיועדות נמדדות לפי עלות מותאמת או לפי העלות המופחתת המותאמת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית.

ב. הרכב:

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
2022	2022	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
33,060,741	32,839,108	33,957,743	אגרות חוב ממשלתיות מיועדות מסוג ערד (*)
310,182	309,675	316,494	נכסי חוב אחרים:
-	-	-	אגרות חוב קונצרניות שאינן ניתנות להמרה
47,105	45,522	55,950	אגרות חוב קונצרניות ניתנות להמרה
385,433	381,784	362,342	פקדונות בבנקים
7,113,649	7,091,455	7,318,024	הלוואות לעמיתים
7,856,369	7,828,436	8,052,810	הלוואות לאחרים
40,917,110	40,667,544	42,010,553	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

(*) לפירוט נוסף אודות הרכב אגרות חוב מיועדות לפי קבוצות עמיתים ראה ביאור 4 לעניין אפיק השקעה מובטח תשואה.

ביאור 4 - אפיק השקעה ומבטח תשואה

א. הרכב נכסים:

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2022	2022	2022	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	-	217,065		מזומנים ושווי מזומנים
-	-	67,325		חייבים ויתרות חובה
				השקעות פיננסיות
-	-	991,515		נכסי חוב סחירים
-	-	328,827		נכסי חוב שאינם סחירים
-	-	851,019		מניות
-	-	986,922		השקעות אחרות
-	-	3,158,283		סך כל ההשקעות הפיננסיות
-	-	-		נדליין להשקעה
-	-	75,514		נכס בגין הבטחת המדינה להשלמה לתשואת היעד
-	-	3,518,187		סך כל נכסי אפיק השקעה מובטח תשואה
-	-	-		התחייבות בגין הבטחת המדינה להשלמת לתשואת היעד
-	-	(37,286)		זכאים ויתרות זכות
-	-	3,480,901		אפיק השקעה מובטח תשואה, נטו

ב. הרכב אגרות חוב מיועדות ואפיק השקעה מובטח תשואה, נטו

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר			
2022	2022	2022	2023		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אחוזים	אלפי ש"ח	אחוזים	אלפי ש"ח	אחוזים	אלפי ש"ח
27.88	27,717,277	29.08	27,682,031	25.05	28,362,871
-	-	-	-	2.56	2,901,579
27.88	27,717,277	29.08	27,682,031	27.61	31,264,450
60.24	5,326,280	61.21	5,139,920	54.36	5,576,618
-	-	-	-	5.65	579,322
60.24	5,326,280	61.21	5,139,920	60.01	6,155,940
71.61	17,184	70.78	17,157	74.11	18,254
-	-	-	-	-	-
71.61	17,184	70.78	17,157	74.11	18,254
30.53	33,060,741	31.58	32,839,108	27.49	33,957,743
-	-	-	-	2.82	3,480,901
30.53	33,060,741	31.58	32,839,108	30.31	37,438,644

ביאור 5 - התחייבויות למקבלי קצבה

א. התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
	2022	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
5,209	5,246	5,118	התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
3,354	2,725	3,366	התחייבויות לנכים
15,674	15,736	15,652	התחייבויות לשאיירי מבוטח
44	43	46	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
243	235	242	עתודה לזכאים קיימים לפנסיה
24,524	23,985	24,424	סך ההתחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה

ב. התחייבויות למקבלי קצבה קיימים

התחייבויות למקבלי קצבה קיימים - כל המסלולים

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
	2022	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
688,850	695,392	673,569	התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
455,672	479,362	426,283	התחייבויות לנכים
910,840	911,221	897,446	התחייבויות לשאיירי מבוטח
3,439	15,845	3,317	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
18,314	19,355	13,119	התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
59,337	47,909	48,513	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
3,879	4,948	3,644	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
20,850	21,061	20,231	עתודה למקבלי קצבה קיימים
2,161,181	2,195,093	2,086,122	סך ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים

התחייבויות למקבלי קצבה קיימים - בסיסי למקבלי קצבה קיימים

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
	2022	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
652,668	658,889	638,117	התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
447,003	470,928	417,514	התחייבויות לנכים
886,329	886,574	873,567	התחייבויות לשאיירי מבוטח
3,356	15,468	3,236	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
17,869	18,895	12,795	התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
57,896	46,770	47,317	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
3,785	4,830	3,554	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
20,686	21,005	19,964	עתודה למקבלי קצבה קיימים
2,089,592	2,123,359	2,016,064	סך ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים- בסיסי למקבלי קצבה קיימים

ביאור 5 - התחייבויות למקבלי קצבה (המשך)

ב. התחייבויות למקבלי קצבה קיימים (המשך)

התחייבויות למקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה קיימים

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2022	2022	2023		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
36,182	36,503	35,452		התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
8,669	8,434	8,769		התחייבויות לנכים
24,511	24,647	23,879		התחייבויות לשאיירי מבוטח
83	377	81	(IBNR)	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
445	460	324	(IBNR)	התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
1,441	1,139	1,196		התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
94	118	90		התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
164	56	267		עתודה למקבלי קצבה קיימים
71,589	71,734	70,058		סך ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה קיימים

ג. התחייבויות לפנסיונרים

התחייבויות לפנסיונרים - כל המסלולים

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2022	2022	2023		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
3,664,453	3,495,701	4,456,139		התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
1,246,446	1,180,293	1,650,368		התחייבויות לנכים
634,299	589,103	837,080		התחייבויות לשאיירי מבוטח
650,424	551,151	510,271	(IBNR)	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
169,449	156,015	161,727	(IBNR)	התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
449,780	511,315	589,707		התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
35,862	33,239	66,945		התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
(59,325)	(65,112)	(55,519)		עתודה לפנסיונרים
6,791,388	6,451,705	8,216,718		סך ההתחייבויות לפנסיונרים

התחייבויות לפנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2022	2022	2023		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
3,485,908	3,329,877	4,230,382		התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
1,192,719	1,134,272	1,575,251		התחייבויות לנכים
602,808	558,775	795,523		התחייבויות לשאיירי מבוטח
620,953	527,369	486,337	(IBNR)	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
161,771	149,283	154,141	(IBNR)	התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
429,400	489,252	562,047		התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
34,237	31,805	63,805		התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
(56,201)	(62,153)	(54,038)		עתודה לפנסיונרים
6,471,595	6,158,480	7,813,448		סך ההתחייבויות לפנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה

ביאור 5 - התחייבויות למקבלי קצבה (המשך)

ג. התחייבויות לפנסיונרים (המשך)

התחייבויות לפנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2022	2022	2022	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
178,545	165,824	225,757		התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
53,727	46,021	75,117		התחייבויות לנכים
31,491	30,328	41,557		התחייבויות לשאיירי מבוטח
29,471	23,782	23,934		התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
7,678	6,732	7,586		התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
20,380	22,063	27,660		התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
1,625	1,434	3,140		התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
(3,124)	(2,959)	(1,481)		עתודה לפנסיונרים
319,793	293,225	403,270		סך ההתחייבויות לפנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

ד. ביום 15 בנובמבר 2021 התקבל בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית. פרק ג' לחוק, שעניינו הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה, קובע כי מנגנון אגרות החוב המיועדות לקרנות הפנסיה החדשות ולקרנות הפנסיה הוותיקות יוחלף במנגנון חדש של הבטחה להשלמת תשואה (להלן: "מנגנון השלמת תשואה"). במסגרת הפרק האמור נקבע כי 30% מנכסי קרנות הפנסיה אשר עד לחקיקת חוק ההתייעלות הכלכלית הושקעו באגרות חוב מיועדות, יושקעו בהתאם למדיניות ההשקעה במסלול השקעה בקרן, בהתאם למנגנון שנקבע בחוק, וייהנו מזכאות להבטחת תשואה שנתית של 5.15% (צמודה למדד).

ביום 23 בפברואר 2022 פורסם צו הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דחיית המועד הקובע), התשפ"ב-2022, במסגרתו נדחה מועד כניסתו לתוקף של הוראות פרק ג' בחוק ההתייעלות הכלכלית ליום 1 באוקטובר 2022.

ביום 27 ביולי 2022 פורסם חוזר 2022-9-20 בדבר עדכון הוראות החוזר המאוחד לענין מדידה ודין וחשבון לציבור – הבטחת השלמת תשואה לקרנות הפנסיה. בהתאם לחוזר זה ההוראות יחולו החל מהדוח התקופתי לרבעון השני של שנת 2022. בהתאם לחוזר זה השווי המהוון של ההתחייבויות שמבוסס עד כה על 60% מיועדות לפי תשואה 4.86% יחושב לפי היחס המשתנה הצפוי שבין המיועדות לפי 4.86% והבטחה לפי 5.15% (שיעור הסיוע המשוקלל). שינוי ריבית ההיוון מיושם החל מרבעון שני של שנת 2022.

ביום 30 בספטמבר 2022 פורסם חוזר 2022-9-18 בדבר תיקון הוראות החוזר המאוחד לענין מדידת התחייבויות - עדכון מערך הנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות פנסיה. בהתאם להוראות החוזר, ההתחייבויות החל מרבעון שני של שנת 2022 מחושבות לפי הנחות דמוגרפיות מעודכנות.

ביום 1 בינואר 2023, נכנס לתוקף חוזר 2022-9-20 במסגרת חוק ההתייעלות (ראה סעיף 5.4) וחוזר 2022-3-3 "הוראות לניהול קרן חדשה - תיקון" שמחייב עדכון קצבאות בנפרד עבור פנסיונרים 2018 (פנסיונרים בגין אירוע מזכה החל מ-2018 עד סוף 2022) ופנסיונרים 2023 (פנסיונרים בגין אירוע מזכה החל מינואר 2023) בשל עדכון ריבית היוון שגלומה בתעריפים מ-4.26% ל-4.38%. יש להדגיש שבהתאם להוראות החוזר שני סוגי הפנסיונרים עדיין ממשיכים להתנהל באותו מסלול השקעה וחישוב התשואה נעשה באופן משוקלל לתמהיל ההתחייבויות שלהם ומיוחס בנפרד לכל אחד מהסוגים.

ביאור 6 - עודף (גירעון) אקטוארי

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום			
	31 במרס 2023	30 ביוני 2023	30 בספטמבר 2023	31 בדצמבר 2022
	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)
	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח
	(0.02)	-*	0.02	21,158

א. עודף (גירעון) דמוגרפי עבור כל עמיתי הקרן

ב. עודף הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה:

0.22	-	0.21	0.31	73	זכאים קיימים לפנסיה
0.48	-	0.25	0.32	6,232	מקבלי קצבה קיימים - בסיסי למקבלי קצבה קיימים
-	-	-	-	-	מקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה קיימים
(3.97)	-	-	-	-	פנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה
(3.47)	-	-	-	-	פנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

* פחות מ-0.01%.

ביאור 7 - דמי ניהול

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023	
	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח
183,202	47,789	52,570	134,305	148,484
157,828	39,259	42,014	118,822	122,116
341,030	87,048	94,584	253,127	270,600
36,651	9,271	11,011	27,015	31,760
377,681	96,319	105,595	280,142	302,360

דמי ניהול מעמיתים שאינם מקבלי קצבה:

דמי ניהול שנגבו מתוך דמי הגמולים
דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים

דמי ניהול ממקבלי קצבה:

דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים

סך הכל הוצאות דמי ניהול

ביאור 7 - דמי ניהול (המשך)

ב. שיעורי דמי ניהול:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
	2022	2023	2022	2023
(מבוקר) %	(בלתי מבוקר) %	(בלתי מבוקר) %	(בלתי מבוקר) %	(בלתי מבוקר) %
6.00	6.00	6.00	6.00	6.00
1.67	1.67	1.59	1.68	1.60
0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
0.16	0.16	0.15	0.17	0.15
0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
0.44	0.44	0.43	0.44	0.43

דמי ניהול מעמיתים שאינם מקבלי קצבה:

דמי ניהול מדמי גמולים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל

דמי ניהול מסך נכסים:

שיעור דמי ניהול שנתיים שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל (במונחים שנתיים)

דמי ניהול ממקבלי קצבה (*):

שיעור דמי ניהול מנכסים שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל (במונחים שנתיים)

(* עבור מקבלי קצבה החל מ-1 בינואר 2004. מזכאים קיימים לפנסיה לא נגבים דמי ניהול.

בהתאם לפרסום תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים, (קופות גמל) (דמי ניהול) (תיקון) התשפ"ב-2022, עודכנה תקרת דמי הניהול למקבלי קצבת זקנה ונקבעה בגובה 0.3%, התיקון חל על עמיתים שהחלו לקבל קצבה מחודש פברואר 2022.

ביאור 8 - התחייבויות תלויות

לפרטים ועדכונים נוספים אודות התחייבויות תלויות ראה ביאור 11 לדוחות הכספיים ביניים של החברה המנהלת ליום 30 בספטמבר 2023.

ביאור 9 - אירועים לאחר תאריך הדיווח

מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, לאחר תקופת הדוח, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל שכללה ירי טילים וחדירת אלפי מחבלים מרצועת עזה לישראל. בעקבות המתקפה הנפשעת הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"), בוצע גיוס מילואים נרחב והחלה מתקפה על ארגון החמאס הפועל מרצועת עזה. במקביל, התפתחה הסלמה ביטחונית משמעותית גם בגבול הצפון אל מול ארגון הטרור חיזבאללה.

השפעת המלחמה על המשק הישראלי מקבלת ביטוי במספר מישורים, בין היתר, בסגירה זמנית ו/או בקיצור שעות העבודה של עסקים רבים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה ובאירועים, הגבלות על מערכת החינוך ועוד. הגבלות אלו כמו גם גיוס המילואים הנרחב, הביאו עד בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים לצמצום הפעילות במשק הישראלי ולירידה בפעילות הכלכלית. השפעת המלחמה ניכרת גם בשוק ההון בתנודתיות רבה בשווקים הפיננסיים ובשער החליפין של השקל אל מול המטבעות השונים, כתוצאה מעליה ברמות הסיכון וחוסר הוודאות.

השפעת המלחמה ניכרת גם על דירוג האשראי של מדינת ישראל. מודיס' ופיץ' העבירו את ישראל לרשימת המעקב השלילית, ואילו S&P העבירה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל לשלילית. כתוצאה מכך, תשואות אג"ח מדינת ישראל החלו להיסחר ברמת תשואות של מדינות בקבוצת דירוג נמוכה יותר.

קיימת אי ודאות רבה לגבי השלכות המלחמה על פעילות המשק הישראלי בכלל ועל הפעילות העסקית ותוצאות הפעילות של הקרן בפרט. הקרן חשופה מתוקף פעילותה לירידות בשווקים הפיננסיים, להאטה בפעילות העסקית במשק, וכן לסיכונים אחרים הנובעים מהמלחמה, וממשיכה לבחון כל העת את השלכות האירועים על פעילותה.

יצוין כי מלחמת "חרבות ברזל" גרמה לעלייה משמעותית של עקום הריבית חסרת הסיכון מעבר לרמתו ביום 30 בספטמבר 2023, דבר העשוי לגרום לקיטון בהתחייבויות הפנסיוניות. מנגד, לעלייה של עקום הריבית ולירידות בשוקי ההון עשויה להיות השפעה שלילית על שוויים של הנכסים הפיננסיים ונכסים אחרים באופן שעשוי להפחית את ההשפעה האמורה לעיל. יש לציין כי המידע המתואר לעיל אינו מהווה הערכה לגבי תוצאותיה הכספיות של הקרן.

בנוסף, האירועים האחרונים צפויים להגדיל את כמות התביעות בקרן. בהתאם להערכותינו, נוכח גודל הקרן והאוכלוסייה המגוונת המבוטחת בה, השפעת תביעות אלו על האיזון האקטוארי בקרן אינו צפוי להיות משמעותי.

הראל פנסיה וגמל בע"מ

הראל פנסיה

קרן פנסיה חדשה מקיפה

דין וחשבון ומאזן אקטוארי

ליום 30 בספטמבר 2023

ענת קנטור
אקטוארית ממונה
נובמבר 2023

3.....	הצהרת אקטואר	1.
4.....	מאזן אקטוארי	2.
6.....	פירוט התחייבות למקבלי קצבה	3.
10.....	עודף (גירעון) אקטוארי	4.
16.....	הערות והבהרות	5.
18.....	נספחים סטטיסטיים –	6.

1. הצהרת אקטואר

נתבקשתי על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") לערוך דין וחשבון אקטוארי של קרן הפנסיה "הראל פנסיה" ליום 30 בספטמבר 2023.

החל מאפריל 2017 אני האקטוארית הממונה של הקרן ואני עובדת כאקטוארית בחברה המנהלת של הקרן החל ממרס 2015. אין לי או לקרובי משפחה שלי קשר אחר עם הקרן או החברה המנהלת.

אני מצהירה ומאשרת כי:

1. הדין וחשבון האקטוארי המצורף בזאת נערך ונחתם על ידי.
2. הדין וחשבון האקטוארי נערך בהתאם לאלה:
  - א. הוראות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד 1964.
  - ב. הוראות הממונה על שוק ההון, ובכלל זה, מערכת ההנחות שבבסיס הדין וחשבון תואמת להוראות הממונה על שוק ההון לעריכת מאזנים אקטואריים.
  - ג. תקנון הקרן.

והכל כתוקפם למועד הדוח.

3. חוות דעתי:

- א. הנכסים שנצברו, המצוינים בדין וחשבון, רשומים בהתאם לדוח על המצב הכספי בדוחות הכספיים של הקרן למועד הנזכר.
- ב. יתר הנתונים שבדין וחשבון, מעבר לאלה המפורטים בסעיף קטן א, וכן אלה המשמשים כבסיס לחישובים ולהערכות שבדין וחשבון, הומצאו לי על-ידי הנהלת החברה המנהלת של הקרן במתכונת שנדרשה על ידי. כל בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לעריכת הדין וחשבון, ולנתונים שנתקבלו נערכו בדיקות שהניחו את דעתי בדבר סבירות הנתונים וכי ניתן להסתמך עליהם בצורה המספקת לצורך עריכת הדין וחשבון.
- ג. הבדיקות שנעשו באשר לשלמות הנתונים מבוססים על בדיקת סבירותם של הנתונים, לרבות בדיקות הנערכות על-ידי השוואתם לנתוני התקופה אליה מתייחס הדוח ולנתוני תקופות קודמות. אשר על כן, בדיקות אלו לעיתים אינן יכולות לגלות אי-דיוקים או השמטות עקביות או שיטתיות בנתונים. האחריות לאי - דיוקים או השמטות אפשריות מסוג זה אשר אין אפשרות סבירה לגלותם היא של הנהלת החברה המנהלת של הקרן בלבד.

לפי מיטב ידיעתי והערכתי, החישובים וההערכה האקטוארית כפי שהם משתקפים בדין וחשבון המצורף בזאת, מייצגים, בהתאם להנחות שפורטו בדין וחשבון, את היקף ההתחייבויות של הקרן ואת נכסיה ליום 30 בספטמבר 2023, ותואמים את הוראות הדין הרלוונטיות ואת הוראות הממונה על שוק ההון.

<u>26/11/2023</u>	<u>אקטואר ממונה</u>	<u>ענת קנטור</u>	_____
תאריך	תפקיד	שם האקטואר	חתימה

2. מאזן אקטוארי

הראל פנסיה - קרן פנסיה - זכויות צבורות			
מאזן אקטוארי			
30/09/2023			
באלפי ש"ח (דוח נומינלי/לא מתואם)			
ליום	ליום	ליום	ביאור
<u>31/12/2022</u>	<u>30/06/2023</u>	<u>30/09/2023</u>	
<u>109,895,667</u>	<u>120,877,050</u>	<u>124,953,059</u>	סך נכסים לפי הדוח על המצב הכספי
1,791,202	950,840	1,601,539	זכאים ויתרות זכות
			התחייבויות פנסיוניות:
			<u>התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה:</u>
87,481,157	97,496,458	100,940,035	התחייבויות לעמיתים פעילים
<u>11,658,867</u>	<u>12,445,421</u>	<u>12,056,758</u>	התחייבויות לעמיתים שאינם פעילים
99,140,024	109,941,879	112,996,793	סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
			<u>התחייבויות למקבלי קצבה:</u>
24,524	24,749	24,424	א3 התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה
2,161,181	2,129,309	2,086,122	ב3 התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
<u>6,791,388</u>	<u>7,823,991</u>	<u>8,216,718</u>	ג3 התחייבות לפנסיונרים
8,977,093	9,978,049	10,327,264	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה
			עודף (גרעון) אקטוארי
(13,810)	1,323	21,158	א4 עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
<u>1,158</u>	<u>4,959</u>	<u>6,305</u>	ב4 עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
(12,652)	6,282	27,463	סך כל עודף (גירעון) אקטוארי
108,104,465	119,926,210	123,351,520	סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות
<u>109,895,667</u>	<u>120,877,050</u>	<u>124,953,059</u>	סך כל ההתחייבויות

להלן ביאור לסעיפי ההתחייבות:

זכאים קיימים לפנסיה - פנסיונרים של זקנה, שארים ונכים שזכאים לקצבה מלפני 31 לדצמבר 2003.

מקבלי קצבה קיימים - פנסיונרים של זקנה, שארים ונכים שזכאים לקצבה החל מ-1 בינואר 2004 עד 31 בדצמבר 2017.

פנסיונרים - פנסיונרים של זקנה, שארים ונכים שזכאים לקצבה החל מ-1 בינואר 2018.

התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה (לפני חלוקת עודף רבעון אחרון) - סכום הצבירה למועד המאזן שהצטבר בגין העמיתים הפעילים והבלתי פעילים.

עודף (גירעון) אקטוארי - עודף או גירעון לרבעון האחרון בלבד שנכון לתאריך הדוח טרם חולק או נזקף לעמיתי הקרן. עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים מחולק לכלל עמיתי הקרן מדי רבעון ועודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית נזקף למקבלי הקצבה בקרן בכל רבעון ומחולק בפועל פעם בשנה.

3. פירוט התחייבות למקבלי קצבה**א. התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה**

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2022	30/06/2023	30/09/2023	
5,209	5,223	5,118	התחייבויות לזקנה ושארי זקנה
3,354	3,406	3,366	התחייבויות לנכים
15,674	15,829	15,652	התחייבויות לשארי מבוטח
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
44	46	46	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
243	245	242	עתודה לזכאים קיימים לפנסיה
24,524	24,749	24,424	סך כל ההתחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה
(3)	0	4	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
48	49	73	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית

ג. התחייבויות למקבלי קצבה קיימים**מקבלי קצבה קיימים - בסיסי למקבלי קצבה קיימים**

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2022	30/06/2023	30/09/2023	
652,668	649,129	638,117	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
447,003	441,263	417,514	התחייבויות לנכים
886,329	890,279	873,567	התחייבויות לשארי מבוטח
3,356	3,138	3,236	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
17,869	14,274	12,795	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
57,896	36,562	47,317	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
3,785	3,584	3,554	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
20,686	20,383	19,964	עתודה למקבלי קצבה קיימים
2,089,592	2,058,612	2,016,064	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים - כללי
(266)	23	349	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
1,110	4,910	6,232	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
112,299	109,878	105,926	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.50%	0.50%	0.50%	ד"נ

מקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2022	30/06/2023	30/09/2023	
36,182	36,187	35,452	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
8,669	8,289	8,769	התחייבויות לנכים
24,511	24,592	23,879	התחייבויות לשארי מבוטח
83	78	81	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
445	352	324	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
1,441	903	1,196	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
94	88	90	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
164	208	267	עתודה למקבלי קצבה קיימים
71,589	70,697	70,058	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים - הלכה
(9)	1	12	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
0	0	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
3,891	3,816	3,725	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.50%	0.50%	0.50%	ד"נ

ג. התחייבויות עבור פנסיונרים - כללי**פנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה**

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2022	30/06/2023	30/09/2023	
3,485,908	3,994,763	4,230,382	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
1,192,719	1,471,908	1,575,251	התחייבויות לנכים
602,808	735,112	795,523	התחייבויות לשארי מבוטח
620,953	654,188	486,337	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
161,771	167,722	154,141	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
429,400	376,562	562,047	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
34,237	45,416	63,805	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
(56,201)	(9,213)	(54,038)	עתודה לפנסיונרים
6,471,595	7,436,458	7,813,448	סך כל ההתחייבויות לפנסיונרים - כללי
(834)	82	1,350	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
0	0	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
268,612	304,396	318,685	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.42%	0.41%	0.41%	ד"נ

פנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2022	30/06/2023	30/09/2023	
178,545	207,079	225,757	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
53,727	74,895	75,117	התחייבויות לנכים
31,491	39,839	41,557	התחייבויות לשארי מבוטח
29,471	34,009	23,934	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
7,678	8,719	7,586	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
20,380	19,576	27,660	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
1,625	2,361	3,140	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
(3,124)	1,055	(1,481)	עתודה לפנסיונרים
319,793	387,533	403,270	סך כל ההתחייבויות לפנסיונרים - הלכה
(41)	4	69	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
0	0	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
15,024	17,598	18,075	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.46%	0.45%	0.44%	ד"נ

להלן ביאור לסעיפי ההתחייבות:

התחייבויות לזקנה ושאר זקנה - התחייבויות בגין קצבאות זקנה ולשאר זקנה פוטנציאלים של פנסיונרים של זקנה וכן התחייבויות בגין קצבאות עבור שארי פנסיונרים של זקנה שנפטרו.

התחייבויות לנכים - התחייבויות בגין קצבאות נכים עד לגיל פרישה, כולל הפקדות פנסיוניות בגין תקופת הנכות (שחרור מפרמיה) והתחייבות לשאר פוטנציאלים של נכים.

התחייבויות לשארי מבוטח - התחייבויות בגין קצבאות לשארים (בני זוג ויתומים) של עמיתים פעילים, עמיתים לא פעילים ונכים שנפטרו עם שאירים.

התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) - התחייבויות בגין תביעות שארים ונכות שאירעו אך טרם דווחו לחברה עד תאריך הדוח. התחייבות לשארי נכים ושאר פנסיונר נרשמה תחת IBNR לשארי מבוטח.

התחייבויות עבור תביעות תלויות - התחייבויות בגין תביעות שארים ונכות שדווחו לחברה עד תאריך הדוח וטרם אושרו ובנוסף תביעות נכות בהפסקת תשלום עם הסתברות לחזרה לתשלום. התחייבות לשארי נכים נרשמה תחת תביעות תלויות לשארי מבוטח.

עתודה לפנסיונרים/מקבלי קצבה קיימים/זכאים קיימים - עתודה בגין שינויים בתשואה על נכסי הקרן המשמשים לכיסוי התחייבויות הקרן כלפי מקבלי הקצבה ובגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון. גובה העתודה יהיה עד 1% בערך מוחלט מסך ההתחייבויות. כל חריגה מעבר ל-1% בערך מוחלט, תיזקף באמצעות עודף או גירעון תשואתי למקבלי הקצבה.

4. עודף (גירעון) אקטוארי1.א. פירוט הגורמים לעודף (גירעון) דמוגרפי

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2022	31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	
0.07	0.02	0.02	0.02	30,031	א. מקרי מוות – מבוטחים
(0.00)	0.00	(0.00)	(0.00)	(4,630)	ב. מקרי מוות – פנסית זקנה ושירים
0.02	(0.00)	0.00	(0.00)	(4,694)	ג. מקרי מוות – נכים
(0.11)	(0.01)	(0.04)	(0.01)	(15,817)	ד. יציאה לנכות
(0.10)	(0.02)	0.02	0.01	9,048	ה. חזרה מנכות
(0.01)	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(430)	ו. ביטוח משנה
(0.00)	0.00	0.00	0.00	2,813	ח. שינויים בשיטות והנחות
0.00	0.00	0.00	0.00	0	ט. שינויים בתקנון הקרן
0.01	(0.01)	0.00	0.01	4,837	י. סך הגורמים האחרים
(0.13)	(0.02)	0.00	0.02	21,158	סה"כ עודף (גירעון) הנובע מהגורמים המפורטים לעיל

א.2. סך העודף לרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2023 הוא בגובה 21.2 מליון ש"ח ומהווה עודף של 0.017% מההתחייבויות הצבורות לאותו תאריך.

א.3. לפי חוזר 2017-3-3 הקרן מעדכנת את היתרות הצבורות של העמיתים והפנסיות מדי רבעון בהתאם לעודף (גירעון) שנבע באותו רבעון.

איזון דמוגרפי נדרש בגין הרבעון הנוכחי :

עמיתי הקרן - תוספת של 0.017% ליתרות הצבורות.
מקבלי קצבאות - תוספת של 0.017% לפנסיה.

א.4. פירוט שינויים מהותיים בדוח – אין

ביטוח משנה -

קיים גירעון 0.43 מליון ש"ח בגין תשלום דמי סיכון עבור ביטוח משנה לכיסוי מקרי מוות ונכות באירועי קטסטרופה עבור כל עמיתי הקרן.

1.ב. פירוט בדבר עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה והתנועה בעתודה

זכאים קיימים

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2022	31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	
0.90	1.00	0.95	1.00	245	עתודה לזכאים קיימים לתחילת התקופה
0.08	0.02	0.02	0.02	4	גורמים אחרים
(4.50)	(0.31)	0.09	(1.17)	(282)	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת שיעור תשואת הנכסים הצפויה במהלך התקופה
4.86	0.24	0.14	1.44	348	עודף (גרעון) בגין שינויים בריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
(0.21)	0.00	(0.20)	(0.30)	(73)	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
1.00	0.95	1.00	1.00	242	עתודה לזכאים קיימים לסוף התקופה
0.22	0.00	0.21	0.31		עודף (גרעון) למועד החלוקה

למקבלי קצבה קיימים - בסיסי למקבלי קצבה קיימים

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2022	31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	
1.00	1.00	0.73	1.00	20,383	עתודה למקבלי קצבה קיימים לתחילת התקופה
0.07	0.02	0.01	0.01	299	גורמים אחרים
(5.87)	(0.62)	0.28	(1.59)	(31,651)	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת שיעור תשואת הנכסים הצפויה במהלך התקופה
6.45	0.33	0.21	1.86	37,165	עודף (גרעון) בגין שינויים בריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
(0.46)	0.00	(0.24)	(0.31)	(6,232)	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
1.00	0.73	1.00	1.00	19,964	עתודה למקבלי קצבה קיימים לסוף התקופה
0.48	0.00	0.25	0.32		עודף (גרעון) למועד החלוקה

למקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי
קצבה קיימים

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2022	31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	
(0.82)	0.23	0.42	0.30	208	עתודה למקבלי קצבה קיימים לתחילת התקופה
(0.03)	0.00	0.01	0.00	3	גורמים אחרים
(5.18)	(0.16)	(0.33)	(1.80)	(1,259)	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת שיעור תשואת הנכסים הצפויה במהלך התקופה
6.54	0.33	0.20	1.88	1,315	עודף (גרעון) בגין שינויים בריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
0.00	0.00	0.00	0.00	0	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
0.23	0.42	0.30	0.38	267	עתודה למקבלי קצבה קיימים לסוף התקופה
0.00	0.00	0.00	0.00		עודף (גרעון) למועד החלוקה

לפנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2022	31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	
1.00	(0.86)	(0.79)	(0.12)	(9,213)	עתודה לפנסיונרים לתחילת התקופה
(0.03)	(0.02)	(0.02)	0.00	(158)	גורמים אחרים
(5.98)	(0.06)	0.55	(0.63)	(49,869)	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת הריבית במקדם במהלך התקופה
0.41	0.10	0.09	0.07	5,202	עודף (גרעון) בגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
3.75	0.00	0.00	0.00	0	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
(0.86)	(0.79)	(0.12)	(0.69)	(54,038)	עתודה לפנסיונרים לסוף התקופה
	0.00	0.00	0.00		עודף (גרעון) למועד החלוקה - פנסיונרים 2023
(3.97)	0.00	0.00	0.00		עודף (גרעון) למועד החלוקה - פנסיונרים 2018

לפנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2022	31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	
	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	
1.00	(0.97)	(0.39)	0.27	1,055	עתודה לפנסיונרים לתחילת התקופה
(0.03)	(0.02)	(0.01)	0.00	18	גורמים אחרים
(5.57)	0.43	0.55	(0.69)	(2,807)	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת הריבית במקדם במהלך התקופה
0.38	0.09	0.08	0.06	253	עודף (גרעון) בגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
3.31	0.00	0.00	0.00	0	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
(0.97)	(0.39)	0.27	(0.37)	(1,481)	עתודה לפנסיונרים לסוף התקופה
	0.00	0.00	0.00		עודף (גרעון) למועד החלוקה - פנסיונרים 2023
(3.47)	0.00	0.00	0.00		עודף (גרעון) למועד החלוקה - פנסיונרים 2018

2. ב. החל מינואר 2018, בהתאם לחוזר 3-2017, נספח 2, סעיף ד.1.ג, העודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי הקצבה, מחושב ונוקף מדי רבעון באמצעות התאמת ההתחייבויות. על אף האמור, עדכון הפנסיות בגין עודף תשואתי של שנת 2023 ייעשה רק החל מתשלום הפנסיה בגין אפריל 2024, כלומר בפנסיה המשולמת ב-1 למאי 2024.

אחוז העודף (גירעון) שיחולק בפועל (מורכב מהכפלה של ארבעה רבעונים) ישתנה בהתאם למועד הפרישה ברבעון הרלוונטי במהלך השנה.

3. ב. החל מינואר 2023, בהתאם לחוזר 20-9-2022, נספח ד' סעיף ד', עדכון הקצבאות יעשה בנפרד עבור פנסיונרים 2018 (פנסיונרים בגין אירוע מזכה החל מ-2018 עד סוף 2022) ופנסיונרים 2023 (פנסיונרים בגין אירוע מזכה החל מינואר 2023).

4. ב. להלן העדכונים של עודף (גירעון) תשואתי בגין הרבעון הנוכחי שייעשו בתשלום הפנסיה בגין אפריל 2023:

ב.4.א. זכאים קיימים – תוספת בגובה 0.311%.

ב.4.ב. מקבלי קצבה קיימים – "בסיסי למקבלי קצבה קיימים" – תוספת בגובה 0.322%.

ב.4.ג. מקבלי קצבה קיימים – "הלכה למקבלי קצבה קיימים" – אין.

ב.4.ד. פנסיונרים 2018 – "בסיסי למקבלי קצבה" – אין.

ב.4.ה. פנסיונרים 2023 – "בסיסי למקבלי קצבה" – אין.

ב.4.ג. פנסיונרים 2018 – "הלכה למקבלי קצבה" – אין.

ב.4.ד. פנסיונרים 2023 – "הלכה למקבלי קצבה" – אין.

ב.5. פירוט התנועה בעודף

ב.5.א. זכאים קיימים

התשואה בפועל שהושגה בנכסי מקבלי הקצבה היתה נמוכה ב-1.17% מהתשואה הצפויה ברבעון ומנגד היה קיטון בהתחייבויות הפנסיוניות של 1.44% כתוצאה מעליה משוקללת בוקטור ריבית ההיוון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 0.27%. היות ועתודת מקבלי הקצבה חורגת מ-1% מההתחייבויות, נזקף עודף תשואתי בגובה 0.30% שהתוספת של הפנסיות בגינו בגובה 0.311% תהיה רק החל מפנסיות בגין אפריל 2024 וזאת בהתאם לחוזר 2017-3-3 (ראה סעיף 4 ב.2).

ב.5.ב. מקבלי קצבה קיימים "בסיסי למקבלי קצבה קיימים"

התשואה בפועל שהושגה בנכסי מקבלי הקצבה היתה נמוכה ב-1.59% מהתשואה הצפויה ברבעון ומנגד היה קיטון בהתחייבויות הפנסיוניות של 1.86% כתוצאה מעליה משוקללת בוקטור ריבית ההיוון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 0.27%. היות ועתודת מקבלי הקצבה חורגת מ-1% מההתחייבויות, נזקף עודף תשואתי בגובה 0.31% שהתוספת של הפנסיות בגינו בגובה 0.322% תהיה רק החל מפנסיות בגין אפריל 2024 וזאת בהתאם לחוזר 2017-3-3 (ראה סעיף 4 ב.2).

ב.5.ג. מקבלי קצבה קיימים "הלכה למקבלי קצבה קיימים"

התשואה בפועל שהושגה בנכסי מקבלי הקצבה היתה נמוכה ב-1.80% מהתשואה הצפויה ברבעון ומנגד היה קיטון בהתחייבויות הפנסיוניות של 1.88% כתוצאה מעליה משוקללת בוקטור ריבית ההיוון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 0.08%. העודף התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה היות ולא חורגת מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.

ב.5.ד. פנסיונרים – "בסיסי למקבלי קצבה"

התשואה בפועל שהושגה בנכסי הפנסיונרים היתה נמוכה ב-0.63% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה קיטון בהתחייבויות הפנסיוניות של 0.07% כתוצאה מעליה משוקללת בוקטור ריבית היוון ודחיית עדכון הפנסיות במדד לצרכן לאפריל 2024 לכן נוצר גירעון תשואתי בגובה 0.56%. הגירעון התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה היות ולא חורגת מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.

ב.5.ה. פנסיונרים – "הלכה למקבלי קצבה"

התשואה בפועל שהושגה בנכסי הפנסיונרים היתה נמוכה ב-0.69% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ובנוסף היה קיטון בהתחייבויות הפנסיוניות של 0.06% כתוצאה מעליה משוקללת בוקטור ריבית ההיוון ודחיית עדכון הפנסיות במדד לצרכן לאפריל 2024 ולכן נוצר גירעון תשואתי בגובה 0.63%. הגירעון התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה היות ולא חורגת מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.

ב.5.ו. מדד לצרכן – זקיפת המדד בגין רבעון זה הינה 0.77%. בהתאם לחוזר 2017-3-1, העדכון בגין מדד לצרכן לקבוצת מקבלי הקצבה מסוג "פנסיונרים" יהיה אחת לשנה ויעודכן עבור כל שנת 2023 החל מתשלום הפנסיה בגין אפריל 2024. העדכון של המדד למקבלי קצבה קיימים וזכאים קיימים נעשה מדי חודש בחודש.

5. הערות והבהרות**5.1. בסיסי החישוב –**

החישובים האקטואריים בדוח זה מבוססים על הנחות דמוגרפיות בהתאם לחוזר מעודכן 2017-3-2017-3-6 "דרך חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה" החל מיום 31 בדצמבר 2017 וחוזר 2022-9-18 החל מיום 30 בספטמבר 2022 "תיקון הוראות החוזר המאוחד לענין מדידת התחייבויות – עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות פנסיה".

5.2. הוראות דיוח כספי לקרנות פנסיה חדשות –

ביום 1 בינואר 2018 נכנסו לתוקף חוזר 2017-3-1 "הוראות לניהול קרן פנסיה חדשה" שמחליף את חוזר 2004-9 וחוזר 2017-3-3 "הוראות דיוח כספי לקרנות פנסיה חדשות" שמחליף את חוזר 2014-3-1. חוזרים אלו, בשילוב הגדלת שיעור האג"ח המיועד ל-60% לכלל אוכלוסיית מקבלי קצבה בקרן (למעט זכאים קיימים לפנסיה) בהתאם ל"תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה), תשע"ז – 2017", (להלן: התקנות) החל מיום 1 ביולי 2017, מיועדים לפתור את בעיית הגרעון האקטוארי שנוצר בעת פרישת עמיתים לפנסיה זקנה והגרעונות בגין גביית ריסקים בשל פער בין הריבית הגלומה במקדמים לריבית חסרת סיכון בה מחושבות ההתחייבויות.

כל הפורשים החל מינואר 2018 ("פנסיונרים") מנוהלים במסלולי השקעה נפרדים וייעודיים להם, היות וההתחייבות האקטוארית בגין פנסיונרים אלו מחושבת באופן שלא ייוצר גרעון ולכן תשואת היעד צריכה להיות בהתאם לריבית הגלומה במקדמים כדי לשמור על יציבות תשלומי הפנסיות. בנוסף, תשלומי הפנסיה לקבוצת הפנסיונרים מוצמדים למדד המחירים לצרכן פעם בשנה בחודש אפריל בגין השנה הקלנדרית שעברה בניגוד לשאר מקבלי הקצבאות שפרשו לפני 2018 שתשלומי הפנסיה שלהם מוצמדים באופן חודשי למדד המחירים לצרכן.

מאחר ועדכון הפנסיות בשל השינוי במדד נערך אחת לשנה בעוד זקיפת המדד להתחייבות לפנסיונרים נעשית מדי רבעון¹, הפער האקטוארי שנוצר נזקף בשלב חישוב העודף (גירעון) תשואתית של הפנסיונרים ולא בשלב הדמוגרפי לכלל הקרן².

ביום 1 בינואר 2023, נכנס לתוקף חוזר 2022-9-20 במסגרת חוק ההתייעלות (ראה סעיף 5.4) וחוזר 2022-3-3 "הוראות לניהול קרן חדשה -תיקון" שמחייב עדכון קצבאות בנפרד עבור פנסיונרים 2018 ופנסיונרים 2023 בשל ריבית היוון שונה שגלומה בתעריפים. יש להדגיש שבהתאם להוראות החוזר שני סוגי הפנסיונרים עדיין ממשיכים להתנהל באותו מסלול השקעה וחישוב התשואה נעשה באופן משוקלל לתמהיל ההתחייבויות שלהם ומיוחס בנפרד לכל אחד מהסוגים.

5.3. מסד הנתונים –

- 5.3.1. מקבלי קצבה - על בסיס נתוני פנסיונרים ממחלקת תביעות נכון ליום 30 בספטמבר 2023.
5.3.2. עמיתים – על בסיס מערכת זכויות עמיתים והתאמה לנתונים הכספיים.

¹ סעיף 9.3(א) חוזר 2017-3-1

² תואם את ההנחיה שיצאה מרשות שוק ההון "עדכון מדד בקצבאות הפנסיונרים" מיום 12 לפברואר 2019

5.4 . חוק ההתייעלות הכלכלית –

ביום 15 לנובמבר 2021 פורסם חוק ההתייעלות הכלכלית שעניינו הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה שקובע כי מנגנון אגרות החוב המיועדות לקרנות הפנסיה החדשות והותיקות (30% מנכסי קרנות הפנסיה) יוחלף במנגנון חדש של הבטחה להשלמת תשואה שנתית ריאלית של 5.15% במקום 4.86% דרך האגרות המיועדות. החוק נכנס לתוקף ביום 1 באוקטובר 2022 תאריך בו הופסקה הנפקה חדשה של אג"ח מיועדות. בעקבות חוק זה רשות ההון פרסמה חוזרים בדבר עדכון הוראות.

ביום 27 ביולי 2022 פורסם חוזר 2022-9-20 בדבר עדכון הוראות החוזר המאוחד לענין מדידה ודין וחשבון לציבור – הבטחת השלמת תשואה לקרנות הפנסיה. בהתאם לחוזר זה השווי המהוון של ההתחייבויות שמבוסס עד כה על 60% מיועדות לפי תשואה 4.86% יחושב לפי היחס המשתנה הצפוי שבין המיועדות לפי 4.86% והבטחה לפי 5.15% (שיעור הסיוע המשוקלל). ההוראות חלות החל מהדוח התקופתי לרבעון השני של שנת 2022.

החל מינואר 2023, הריבית השנתית להיוון עבור פנסיונרים שמקבלים קצבה בגין אירוע מזכה מיום 1 בינואר 2023 היא לפי ריבית שנתית אפקטיבית בשיעור 4.38% בשונה מהריבית עבור אירועים עד 1 בינואר 2023 שהינה 4.26%.

5.5 . אירועים לאחר תאריך המאזן –

לאחר תקופת הדוח, ביום 7 באוקטובר 2023 פרצה מלחמת "חרבות ברזל". אירועי המלחמה צפויים להגדיל את כמות התביעות בקרן. בהתאם להערכותינו, נוכח גודל הקרן והאוכלוסייה המגוונת המבוטחת בה, השפעת תביעות אלו על האיזון האקטוארי בקרן אינו צפוי להיות משמעותי ורובו יבוא לידי ביטוי במאזן דצמבר 2023.

6. נספחים סטטיסטיים

בהתאם להנחיית האוצר, הגדרת עמיתים פעילים ומוקפאים בנתונים הסטטיסטיים היא בהתאם לחוזר 2016-9-3 ולא לפי הגדרת התקנון הקיים. במאזן מוצגות שתי קבוצות אלו ביחד ומשתתפות באופן שווה בעודף האקטוארי.

עמיתים שמקבלים קצבת נכות נכללים בעמיתים שאינם פעילים.

מקבלי קצבת זקנה כוללים גם שארי זקנה.

מידע אודות עמיתי הקרן:

מספר עמיתים ליום					
30/06/2023	30/09/2023				
סה"כ	סה"כ	נקבה	זכר		
544,542	563,785	297,803	265,982	<u>עמיתים שאינם מקבלי קצבה</u>	
370,171	361,741	187,036	174,705	פעילים	
914,713	925,526	484,839	440,687	שאינם פעילים	
				סה"כ עמיתים שאינם מקבלי קצבה	
				<u>מקבלי קצבה</u>	
35	34	18	16	זקנה	זכאים קיימים לפנסיה
48	48	36	12	שארים	
5	5	2	3	נכות	
88	87	56	31	סה"כ זכאים קיימים לפנסיה	
2,885	2,877	1,592	1,285	זקנה	מקבלי קצבה קיימים
2,103	2,082	1,228	854	שארים	
886	834	452	382	נכות	
5,874	5,793	3,272	2,521	סה"כ מקבלי קצבה קיימים	
9,687	10,245	6,006	4,239	זקנה	פנסיונרים
1,645	1,779	1,008	771	שארים	
2,694	2,862	1,610	1,252	נכות	
14,026	14,886	8,624	6,262	סה"כ פנסיונרים	
934,701	946,292	496,791	449,501	סה"כ עמיתי הקרן	

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסיה כללית (להלן: "קרן הפנסיה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2023 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסות בדוח.
  4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
    - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
    - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
    - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
  5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
    - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
    - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

26 בנובמבר 2023

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסיה כללית (להלן: "קרן הפנסיה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2023 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסות בדוח.
  4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
  5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

26 בנובמבר 2023

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית

בניהול

הראל פנסיה וגמל בע"מ

דוחות כספיים ביניים

ליום

30 בספטמבר 2023

(בלתי מבוקרים)

תוכן עניינים

2	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
3	דוח על המצב הכספי ביניים
4	דוח הכנסות והוצאות ביניים
5	דוח תנועה בקרן הפנסיה ביניים
6	ביאור 1 - כללי
6	ביאור 2 - מדיניות חשבונאית
7	ביאור 3 - נכסי חוב שאינם סחירים
7	ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבה
8	ביאור 5 - עודף (גירעון) אקטוארי
9	ביאור 6 - דמי ניהול
10	ביאור 7 - התחייבויות תלויות
10	ביאור 8 - אירועים לאחר תאריך הדיווח

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

**דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
לעמיתים של הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית**

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית (להלן – "הקרן") המנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן – "החברה המנהלת"), הכולל את הדוח התמציתי על המצב הכספי ליום 30 בספטמבר 2023, את הדוחות התמציתיים על הכנסות והוצאות והתנועה בקרן הפנסיה לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים", בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן – "הנחיות הממונה") ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 ולתקנות שהותקנו מכוחו (להלן – "התקנות"). אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לתקנות.

בכבוד רב,

סומך חייקין
רואי חשבון

26 בנובמבר 2023

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		ביאור
2022	2022	2023	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
208,663	162,373	272,919		רכוש שוטף
84,394	103,956	89,419		מזומנים ושווי מזומנים
293,057	266,329	362,338		חייבים ויתרות חובה
769,938	706,613	894,241		השקעות פיננסיות
419,473	412,299	419,972	3	נכסי חוב סחירים
462,195	457,866	544,992		נכסי חוב שאינם סחירים
735,531	629,248	1,264,393		מניות
2,387,137	2,206,026	3,123,598		השקעות אחרות
				סך כל השקעות פיננסיות
7,996	7,854	6,034		נדל"ן להשקעה
39,470	39,461	62,853		נכסי ביטוח משנה
2,727,660	2,519,670	3,554,823		סך כל הנכסים
58,896	89,711	62,854		זכאים ויתרות זכות
				התחייבויות פנסיוניות:
1,439,344	1,255,326	2,094,347		התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
991,257	949,315	1,108,227		התחייבויות לעמיתים מבוטחים
2,430,601	2,204,641	3,202,574		התחייבויות לעמיתים שאינם מבוטחים
				סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
74,643	75,979	70,922	4	התחייבויות למקבלי קצבה:
162,374	155,978	215,088		התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
237,017	231,957	286,010		התחייבויות לפנסיונרים
				סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה
1,681	(220)	4,375	5	עודף (גירעון) אקטוארי:
(535)	(6,419)	(990)		עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
1,146	(6,639)	3,385		גירעון אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
2,668,764	2,429,959	3,491,969		סך כל עודף (גירעון) אקטוארי
2,727,660	2,519,670	3,554,823		סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות
				סך כל ההתחייבויות

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי ליידנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 26 בנובמבר 2023

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		ביאור
	2022	2023	2022	2023	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
5,981	1,040	4,887	5,069	15,312	הכנסות (הפסדים)
					ממזומנים ושווי מזומנים
					מה שקעות:
(82,464)	(17,204)	(3,124)	(55,711)	20,246	מנכסי חוב סחירים
(6,338)	(3,904)	7,302	(10,287)	22,542	מנכסי חוב שאינם סחירים
(53,345)	(9,804)	11,388	(43,969)	22,076	ממניות
(76,897)	(42,509)	(18,596)	(154,457)	120,992	מהשקעות אחרות
750	(22)	30	486	312	מנדליין להשקעה
(218,294)	(73,443)	(3,000)	(263,938)	186,168	סך כל ההכנסות (הפסדים) מהשקעות
(454)	17	95	(484)	177	הכנסות אחרות
(212,767)	(72,386)	1,982	(259,353)	201,657	סך כל ההכנסות (הפסדים)
					הוצאות
13,168	3,474	3,971	9,631	11,171	דמי ניהול
4,207	968	1,783	2,825	4,375	הוצאות ישירות
1,861	617	987	1,564	1,552	מסים
19,236	5,059	6,741	14,020	17,098	סך כל ההוצאות
(232,003)	(77,445)	(4,759)	(273,373)	184,559	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

הראל פנסיה וגמל בע"מ
הראל פנסיה כללית- קרן פנסיה חדשה כללית

דוח תנועה בקרן הפנסיה ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022		
	2023	2022	2023	2022	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
2,253,640	2,312,429	3,242,500	2,253,640	2,668,764	סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לתחילת התקופה
					תקבולים:
623,462	171,030	193,721	447,019	547,527	תקבולים מדמי גמולים
31	6	11	20	42	תקבולים מדמי סליקה
(23,179)	(6,201)	(8,311)	(16,429)	(23,933)	חלקם של מבטחי משנה בתקבולים מדמי גמולים
600,314	164,835	185,421	430,610	523,636	סך כל התקבולים, נטו
					תשלומים:
4,244	1,073	1,098	3,164	3,268	תשלומים למקבלי קצבה קיימים
287	66	88	220	565	תשלומי פנסיית זקנה
624	158	169	464	500	תשלומי פנסיית נכות תשלומי פנסיית שאירים
6,345	1,647	1,956	4,604	5,694	תשלומים לפנסיונרים
1,986	598	1,097	1,363	2,436	תשלומי פנסיית זקנה
1,211	294	359	870	1,171	תשלומי פנסיית נכות תשלומי פנסיית שאירים
15,005	4,070	5,747	11,064	18,681	תשלומים אחרים
23,960	12,945	11,975	20,994	29,049	פדיונות חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות
5,742	(5,039)	(1,461)	755	3,266	סך כל התשלומים, נטו
120,914	40,789	80,556	87,194	162,541	העברות צבירה לקרן
63,610	16,426	40,553	43,793	97,016	העברות מחברות ביטוח
16,039	2,673	4,569	5,809	8,576	העברות מקרנות פנסיה חדשות העברות מקופות גמל
15,928	3,366	2,202	11,793	8,223	העברות צבירה מהקרן
112,061	26,619	49,024	87,960	124,464	העברות לחברות ביטוח
20,019	4,802	7,106	17,206	17,170	העברות לקרנות פנסיה חדשות העברות לקופות גמל
52,555	25,101	67,346	19,837	118,276	העברות צבירה, נטו
(232,003)	(77,445)	(4,759)	(273,373)	184,559	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
2,668,764	2,429,959	3,491,969	2,429,959	3,491,969	סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לסוף התקופה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

ביאור 1 - כללי

- א. הראל פנסיה כללית (להלן - הקרן) הינה קרן פנסיה חדשה כללית כמשמעותה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005.
- הקרן מנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - החברה המנהלת), חברה בבעלות מלאה, של הראל השקעות בבטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.
- ב. דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 30 בספטמבר 2023, ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך (להלן - הדוחות הכספיים ביניים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים של הקרן ליום 31 בדצמבר 2022 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולביאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים).
- ג. הדוחות הכספיים ביניים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 26 בנובמבר 2023.
- ד. שיעורי ריבית ששימשו בקביעת שווי הוגן
- השווי הווגן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי הווגן ניתן לצרכי גילוי בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי ההיוון מתבססים על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

- א. הדוחות הכספיים ביניים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), לעריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים כפי שנקבעו בתקן חשבונאות מספר 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה - 2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.
- עיקרי המדיניות החשבונאית ושיטות החישוב אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים ביניים עקביים לאלה אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

ב. להלן פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של הדולר של ארצות הברית

שער החליפין היציג של דולר ארה"ב	המדד הידוע	
%	%	
		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום:
8.67	3.25	30 בספטמבר 2023
13.92	4.40	30 בספטמבר 2022
		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום:
3.35	0.77	30 בספטמבר 2023
1.23	1.23	30 בספטמבר 2022
13.15	5.28	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

ביאור 3 - נכסי חוב שאינם סחירים

- א. נכסי חוב שאינם סחירים נמדדים לפי שווי הוגן בהתאם לציטוט שער המתקבל מהחברה הזוכה במכרז.
ב. הרכב:

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר	
2022	2022	2022	2023
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
23,357	22,998	24,279	
5,607	5,253	6,242	
4,586	4,389	3,908	
385,923	379,659	385,543	
419,473	412,299	419,972	

נכסי חוב אחרים:

אגרות חוב קונצרניות שאינן ניתנות להמרה
פקדונות בבנקים
הלוואות לעמיתים
הלוואות לאחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבה

- א. התחייבויות למקבלי קצבה קיימים

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר	
2022	2022	2022	2023
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
60,451	61,812	57,067	
3,877	3,980	4,119	
8,410	8,567	7,791	
335	350	224	
580	362	842	
251	156	177	
739	752	702	
74,643	75,979	70,922	

התחייבויות לזקנה ושאירי זקנה
התחייבויות לנכים
התחייבויות לשאירי מבוטח
התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
התחייבויות עבור תביעות לשאירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
עתודה למקבלי קצבה קיימים
סך ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים

- ב. התחייבויות לפנסיונרים

התחייבויות לפנסיונרים - כל המסלולים

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר	
2022	2022	2022	2023
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
98,623	93,492	122,323	
11,332	10,620	24,672	
17,219	15,036	21,773	
22,351	19,829	29,651	
1,753	3,772	5,196	
10,053	12,222	11,270	
2,683	2,582	2,377	
(1,640)	(1,575)	(2,174)	
162,374	155,978	215,088	

התחייבויות לזקנה ושאירי זקנה
התחייבויות לנכים
התחייבויות לשאירי מבוטח
התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
התחייבויות עבור תביעות לשאירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאירי מבוטח
עתודה לפנסיונרים
סך ההתחייבויות לפנסיונרים

ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבאות (המשך)

ב. התחייבויות לפנסיונרים (המשך)

התחייבויות לפנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2022	2022	2022	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
94,891	90,254	117,783		התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
11,332	10,620	24,672		התחייבויות לנכים
17,219	15,036	21,773		התחייבויות לשאיירי מבוטח
22,351	19,829	29,651		התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
1,753	3,772	5,196		התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
10,053	12,222	11,270		התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
2,683	2,582	2,377		התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
(1,603)	(1,543)	(2,129)		עתודה לפנסיונרים
<u>158,679</u>	<u>152,772</u>	<u>210,593</u>		סך ההתחייבויות לפנסיונרים

התחייבויות לפנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2022	2022	2022	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
3,732	3,238	4,540		התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
(37)	(32)	(45)		עתודה לפנסיונרים
<u>3,695</u>	<u>3,206</u>	<u>4,495</u>		סך ההתחייבויות לפנסיונרים

ביאור 5 - עודף (גירעון) אקטוארי

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום				
	31 במרס 2023	30 ביוני 2023	30 בספטמבר 2023	31 בדצמבר 2022	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	
(0.13)	* -	(0.03)	(0.01)	(271)	א. גירעון דמוגרפי עבור כל עמיתי הקרן
0.49	0.20	0.14	0.21	4,646	עודף דמוגרפי למבוטחים במסלולי ביטוח הכוללים כיסויים ביטוחיים למקרי מוות ונכות - מסלולים מקיפים
1.01	-	0.39	0.30	204	ב. עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה:
(15.15)	(0.23)	-	(0.56)	(1,136)	בסיסי למקבלי קצבה קיימים
(6.79)	(1.36)	(1.07)	(1.32)	(58)	בסיסי למקבלי קצבה
					הלכה למקבלי קצבה

* פחות מ-0.01%

ביאור 6 - דמי ניהול

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
	2022	2023	2022	2023
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח
7,035	1,946	2,220	5,043	6,131
5,148	1,285	1,468	3,852	4,212
12,183	3,231	3,688	8,895	10,343
985	243	283	736	828
13,168	3,474	3,971	9,631	11,171

דמי ניהול מעמיתים שאינם מקבלי קצבה:

דמי ניהול שנגבו מתוך דמי הגמולים
דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים

דמי ניהול ממקבלי קצבה:

דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים

סך הכל הוצאות דמי ניהול

ב. שיעורי דמי ניהול:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
	2022	2023	2022	2023
(מבוקר) %	(בלתי מבוקר) %	(בלתי מבוקר) %	(בלתי מבוקר) %	(בלתי מבוקר) %
4.00	4.00	4.00	4.00	4.00
1.13	1.14	1.12	1.13	1.12
1.05	1.05	1.05	1.05	1.05
0.24	0.23	0.20	0.24	0.20
2.00	2.00	2.00	2.00	2.00
0.60	0.60	0.60	0.60	0.60
2.00	2.00	2.00	2.00	2.00
0.46	0.46	0.44	0.46	0.45

דמי ניהול מעמיתים שאינם מקבלי קצבה:

דמי ניהול מדמי גמולים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל

דמי ניהול מסך נכסים:

שיעור דמי ניהול שנתיים שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל (במונחים שנתיים)

דמי ניהול ממקבלי קצבה (*):

שיעור דמי ניהול מנכסים שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין עבור פנסיונרים שפרשו לפני 1 בינואר 2013

שיעור דמי ניהול מנכסים שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין עבור פנסיונרים שפרשו החל מיום 1 בינואר 2013 ואילך

שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל עבור פנסיונרים שפרשו לפני 1 בינואר 2010

שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל עבור פנסיונרים שפרשו החל מיום 1 בינואר 2010 ואילך

ביאור 6 - דמי ניהול (המשך)

ב. שיעורי דמי ניהול (המשך):

(*) דמי הניהול למקבלי קצבה

דמי ניהול למקבלי קצבה אשר החלו לקבל קצבה החל מ-1 בינואר 2013 ואילך, לא יעלו על 0.6% מיתרת התחייבויות הקופה כלפיהם, מקבלי קצבה שהחלו לקבל קצבה לפני 1 בינואר 2013, לא יעלו על 2.0% מיתרת התחייבויות הקופה כלפיהם.

על אף האמור, בהתאם לתקנון הקרן דמי הניהול ממי שהפכו לפנסיונרים החל מחודש ינואר 2010 ואילך ייגבו דמי ניהול שלא יעלו על שיעור של 0.5% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים.

עבור פנסיונרים שפרשו לפני שנת 2010 נגבים דמי ניהול בשיעור של 2% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים.

בהתאם לפרסום תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים, (קופות גמל) (דמי ניהול) (תיקון) התשפ"ב-2022, עודכנה תקרת דמי הניהול למקבלי קצבת זקנה ונקבעה בגובה 0.3%, התיקון חל על עמיתים שהחלו לקבל קצבה מחודש פברואר 2022.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות

לפרטים ועדכונים נוספים אודות התחייבויות תלויות ראה ביאור 11 לדוחות הכספיים ביניים של החברה המנהלת ליום 30 בספטמבר 2023.

ביאור 8 - אירועים לאחר תאריך הדיווח

מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, לאחר תקופת הדוח, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל שכללה ירי טילים וחדירת אלפי מחבלים מרצועת עזה לישראל. בעקבות המתקפה הנפשעת הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"), בוצע גיוס מילואים נרחב והחלה מתקפה על ארגון החמאס הפועל מרצועת עזה. במקביל, התפתחה הסלמה ביטחונית משמעותית גם בגבול הצפון אל מול ארגון הטרור חיזבאללה.

השפעת המלחמה על המשק הישראלי מקבלת ביטוי במספר מישורים, בין היתר, בסגירה זמנית ו/או בקיצור שעות העבודה של עסקים רבים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה ובאירועים, הגבלות על מערכת החינוך ועוד. הגבלות אלו כמו גם גיוס המילואים הנרחב, הביאו עד בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים לצמצום הפעילות במשק הישראלי ולירידה בפעילות הכלכלית. השפעת המלחמה ניכרת גם בשוק ההון בתנודתיות רבה בשווקים הפיננסיים ובשער החליפין של השקל אל מול המטבעות השונים, כתוצאה מעליה ברמות הסיכון וחוסר הוודאות.

השפעת המלחמה ניכרת גם על דירוג האשראי של מדינת ישראל. מודיסי' ופיץ' העבירו את ישראל לרשימת המעקב השלילית, ואילו S&P העבירה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל לשלילית. כתוצאה מכך, תשואות אג"ח מדינת ישראל החלו להיסחר ברמת תשואות של מדינות בקבוצת דירוג נמוכה יותר.

קיימת אי ודאות רבה לגבי השלכות המלחמה על פעילות המשק הישראלי בכלל ועל הפעילות העסקית ותוצאות הפעילות של הקרן בפרט. הקרן חשופה מתוקף פעילותה לירידות בשווקים הפיננסיים, להאטה בפעילות העסקית במשק, וכן לסיכונים אחרים הנובעים מהמלחמה, וממשיכה לבחון כל העת את השלכות האירועים על פעילותה.

יצוין כי מלחמת "חרבות ברזל" גרמה לעלייה משמעותית של עקום הריבית חסרת הסיכון מעבר לרמתו ביום 30 בספטמבר 2023, דבר העשוי לגרום לקיטון בהתחייבויות הפנסיוניות. מנגד, לעלייה של עקום הריבית ולירידות בשוקי ההון עשויה להיות השפעה שלילית על שוים של הנכסים הפיננסיים ונכסים אחרים באופן שעשוי להפחית את ההשפעה האמורה לעיל. יש לציין כי המידע המתואר לעיל אינו מהווה הערכה לגבי תוצאותיה הכספיות של הקרן.

בנוסף, האירועים האחרונים צפויים להגדיל את כמות התביעות בקרן. בהתאם להערכותינו, ובשים לב שלקרן קיים הסכם ביטוח משנה, השפעת תביעות אלו על האיזון האקטוארי בקרן אינו צפוי להיות משמעותי.

הראל פנסיה וגמל בע"מ הראל כללית

קרן פנסיה חדשה משלימה

דין וחשבון ומאזן אקטוארי

ליום 30 בספטמבר 2023

ענת קנטור
אקטוארית ממונה
נובמבר 2023

תוכן עניינים

3	הצהרת אקטואר	.1
4	מאזן אקטוארי	.2
6	פירוט התחייבות למקבלי קצבה	.3
8	עודף (גירעון) אקטוארי	.4
13	הערות והבהרות	.5
14	נספחים סטטיסטיים	.6

1. הצהרת אקטואר

נתבקשתי על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") לערוך דין וחשבון אקטוארי של קרן הפנסיה "הראל כללית" ליום 30 בספטמבר 2023.

החל מאפריל 2017 אני האקטוארית הממונה של הקרן ואני עובדת כאקטוארית בחברה המנהלת של הקרן החל ממרס 2015. אין לי או לקרובי משפחה שלי קשר אחר עם הקרן או החברה המנהלת.

אני מצהירה ומאשרת כי:

1. הדין וחשבון האקטוארי המצורף בזאת נערך ונחתם על ידי.
2. הדין וחשבון האקטוארי נערך בהתאם לאלה:
  - א. הוראות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד – 1964.
  - ב. הוראות הממונה על שוק ההון, ובכלל זה, מערכת ההנחות שבבסיס הדין וחשבון תואמת להוראות הממונה על שוק ההון לערכות מאזנים אקטואריים.
  - ג. תקנון הקרן.

והכל כתוקפם למועד הדוח.

3. חוות דעתי:

- א. הנכסים שנצברו, המצוינים בדין וחשבון, רשומים בהתאם לדוח על המצב הכספי בדוחות הכספיים של הקרן למועד הנזכר.
- ב. יתר הנתונים שבדין וחשבון, מעבר לאלה המפורטים בסעיף קטן א, וכן אלה המשמשים כבסיס לחישובים ולהערכות שבדין וחשבון, הומצאו לי על-ידי הנהלת החברה המנהלת של הקרן במתכונת שנדרשה על ידי. כל בקשותי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לעריכת הדין וחשבון, ולנתונים שנתקבלו נערכו בדיקות שהניחו את דעתי בדבר סבירות הנתונים וכי ניתן להסתמך עליהם בצורה המספקת לצורך עריכת הדין וחשבון.
- ג. הבדיקות שנעשו באשר לשלמות הנתונים מבוססים על בדיקת סבירותם של הנתונים, לרבות בדיקות הנערכות על-ידי השוואתם לנתוני התקופה אליה מתייחס הדו"ח ולנתוני תקופות קודמות. אשר על כן, בדיקות אלו לעיתים אינן יכולות לגלות אי-דיוקים או השמטות עקביות או שיטתיות בנתונים. האחריות לאי - דיוקים או השמטות אפשריות מסוג זה אשר אין אפשרות סבירה לגלותם היא של הנהלת החברה המנהלת של הקרן בלבד.

לפי מיטב ידיעתי והערכתי, החישובים וההערכה האקטוארית כפי שהם משתקפים בדין וחשבון המצורף בזאת, מייצגים, בהתאם להנחות שפורטו בדין וחשבון, את היקף ההתחייבויות של הקרן ואת נכסיה ליום 30 בספטמבר 2023, ותואמים את הוראות הדין הרלוונטיות ואת הוראות הממונה על שוק ההון.

_____	<u>ענת קנטור</u>	<u>אקטואר ממונה</u>	<u>26/11/2023</u>
חתימה	שם האקטואר	תפקיד	תאריך

2. מאזן אקטוארי

הראל כללית- קרן פנסיה משלימה - זכויות צבורות			
מאזן אקטוארי			
30/09/2023			
באלפי ש"ח (דוח נומינלי/לא מתואם)			
ליום	ליום	ליום	ביאור
<u>31/12/2022</u>	<u>30/06/2023</u>	<u>30/09/2023</u>	
<u>2,727,660</u>	<u>3,296,247</u>	<u>3,554,823</u>	סך נכסים לפי הדוח על המצב הכספי
58,896	53,747	62,854	זכאים ויתרות זכות
			התחייבויות פנסיוניות:
			<u>התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה:</u>
1,439,344	1,886,500	2,094,347	התחייבויות לעמיתים מבוטחים
<u>991,257</u>	<u>1,083,874</u>	<u>1,108,227</u>	התחייבויות לעמיתים שאינם מבוטחים
2,430,601	2,970,374	3,202,574	סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
			-
			<u>התחייבויות למקבלי קצבה:</u>
74,643	73,795	70,922	התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
<u>162,374</u>	<u>196,286</u>	<u>215,088</u>	התחייבויות לפנסיונרים
237,017	270,081	286,010	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה
			עודף (גרעון) אקטוארי
1,681	1,817	4,375	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
<u>(535)</u>	<u>228</u>	<u>(990)</u>	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
1,146	2,045	3,385	סך כל עודף (גירעון) אקטוארי
2,668,764	3,242,500	3,491,969	סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות
<u>2,727,660</u>	<u>3,296,247</u>	<u>3,554,823</u>	סך כל ההתחייבויות

להלן ביאור לסעיפי ההתחייבות:

מקבלי קצבה קיימים - פנסיונרים של זקנה, שאירים ונכים שזכאים לקצבה עד 31 לדצמבר 2017.

פנסיונרים - פנסיונרים של זקנה, שאירים ונכים שזכאים לקצבה החל מ-1 בינואר 2018.

התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה (לפני חלוקת עודף רבעון אחרון) - סכום הצבירה למועד המאזן שהצטבר בגין העמיתים המבוטחים (רכשו מסלולי ביטוח) ושאינם מבוטחים ("מסלול יסודי").

עודף (גירעון) אקטוארי - עודף או גירעון לרבעון האחרון בלבד שנכון לתאריך הדוח טרם חולק או נזקף לעמיתי הקרן. עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים מחולק לכלל עמיתי הקרן מדי רבעון ועודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית נזקף למקבלי הקצבה בקרן כל רבעון ומחולק בפועל פעם בשנה.

3. פירוט התחייבות למקבלי קצבה
א. התחייבות עבור מקבלי קצבה קיימים

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2022	30/06/2023	30/09/2023	
60,451	59,393	57,067	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
3,877	4,392	4,119	התחייבויות לנכים
8,410	8,327	7,791	התחייבויות לשארי מבוטח
335	180	224	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
580	582	842	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
251	190	177	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
739	731	702	עתודה למקבלי קצבה קיימים
74,643	73,795	70,922	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים - כללי
3	(6)	20	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
252	270	204	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
3,732	3,644	3,393	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.55%	0.55%	0.55%	דמי ניהול

ב. התחייבות עבור פנסיונרים

פנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2022	30/06/2023	30/09/2023	
94,891	108,777	117,783	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
11,332	16,198	24,672	התחייבויות לנכים
17,219	21,689	21,773	התחייבויות לשארי מבוטח
22,351	27,712	29,651	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
1,753	4,206	5,196	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
10,053	13,267	11,270	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
2,683	0	2,377	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
(1,603)	296	(2,129)	עתודה לפנסיונרים
158,679	192,145	210,593	סך כל ההתחייבויות לפנסיונרים - כללי
60	54	176	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
(736)	0	(1,136)	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
7,263	8,863	9,451	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.44%	0.43%	0.43%	דמי ניהול

פנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2022	30/06/2023	30/09/2023	
3,732	4,183	4,540	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
0	0	0	התחייבויות לנכים
0	0	0	התחייבויות לשארי מבוטח
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
(37)	(42)	(45)	עתודה לפנסיונרים
3,695	4,141	4,495	סך כל ההתחייבויות לפנסיונרים - כללי
(1)	(1)	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
(51)	(42)	(58)	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
158	177	189	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.32%	0.32%	0.31%	דמי ניהול

להלן ביאור לסעיפי ההתחייבות:

התחייבויות לזקנה ושאר זקנה - התחייבויות בגין קצבאות זקנה ולשאירים פוטנציאליים של פנסיונרים של זקנה וכן התחייבויות בגין קצבאות עבור שארי פנסיונרים של זקנה שנפטרו.

התחייבויות לנכים - התחייבויות בגין קצבאות נכים עד לגיל פרישה, כולל הפקדות פנסיוניות בגין תקופת הנכות (שחרור מפרמיה) והתחייבות לשאירים פוטנציאליים של נכים.

התחייבויות לשארי מבוטח - התחייבויות בגין קצבאות לשאירים (בני זוג ויתומים) של עמיתים פעילים, עמיתים לא פעילים ונכים שנפטרו עם שאירים.

התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) - התחייבויות בגין תביעות שאירים ונכות שאירעו אך טרם דווחו לחברה עד תאריך הדוח. התחייבות לשארי נכים נרשמה תחת IBNR לשארי מבוטח.

התחייבויות עבור תביעות תלויות - התחייבויות בגין תביעות שאירים ונכות שדווחו לחברה עד תאריך הדוח וטרם אושרו ובנוסף תביעות נכות בהפסקת תשלום עם הסתברות לחזרה לתשלום. התחייבות לשארי נכים נרשמה תחת תביעות תלויות לשארי מבוטח.

עתודה לפנסיונרים/מקבלי קצבה קיימים - עתודה בגין שינויים בתשואה על נכסי הקרן המשמשים לכיסוי התחייבויות הקרן כלפי מקבלי הקצבה ובגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון. גובה העתודה יהיה עד 1% בערך מוחלט מסך ההתחייבויות. כל חריגה מעבר ל-1% בערך מוחלט, תיזקף באמצעות עודף או גירעון תשואתי למקבלי הקצבה.

4. עודף (גירעון) אקטוארי

א.1. פירוט הגורמים לעודף (גירעון) דמוגרפי לכלל עמיתי הקרן

לשנה	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2022	31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	
(0.06)	0.00	(0.02)	(0.02)	(522)	ב. מקרי מוות – פנסיית זקנה ושאימים
(0.06)	0.00	0.00	0.00	0	ח. שינויים בשיטות והנחות
0.00	0.00	0.00	0.00	0	ט. שינויים בתקנון הקרן
(0.01)	(0.00)	(0.01)	0.01	251	י. סך הגורמים האחרים
(0.13)	(0.00)	(0.03)	(0.01)	(271)	סה"כ עודף (גירעון) הנובע מהגורמים המפורטים לעיל

א.2. פירוט הגורמים לעודף (גירעון) דמוגרפי לעמיתים במסלולי ביטוח

לשנה	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים
	31/12/2022	31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	
0.23	0.01	0.11	0.02	415	א. מקרי מוות – מבוטחים
0.02	0.02	0.01	0.00	103	ג. מקרי מוות – נכים
0.52	0.30	(0.04)	0.15	3,387	ד. יציאה לנכות
(0.29)	(0.09)	0.00	(0.16)	(3,459)	ה. חזרה מנכות
(0.03)	(0.02)	0.09	0.17	3,759	ו. ביטוח משנה
0.01	0.00	0.00	0.00	0	ח. שינויים בשיטות והנחות
0.00	0.00	0.00	0.00	0	ט. שינויים בתקנון הקרן
0.04	(0.02)	(0.03)	0.03	441	י. סך הגורמים האחרים
0.49	0.20	0.14	0.21	4,646	סה"כ עודף (גירעון) הנובע מהגורמים המפורטים לעיל

- א.3. עודף (גירעון) דמוגרפי לכלל עמיתי הקרן (מסלול "יסוד" + מסלול מקיף) – סך הגירעון המצטבר לרבעון המסתיים ב-30 בספטמבר 2023 הוא בגובה 0.271 מיליוני ש"ח ומהווה גירעון של 0.008% מההתחייבויות הצבורות לאותו תאריך.
- א.4. עודף (גירעון) דמוגרפי לעמיתי הקרן המבוטחים במסלולי ביטוח ("מסלול מקיף") – סך העודף המצטבר הנוסף לרבעון המסתיים ב-30 בספטמבר 2023 הוא בגובה 4.65 מיליוני ש"ח ומהווה עודף של 0.211% מההתחייבויות הצבורות לאותו תאריך במסלול המקיף.
- א.5. לפי חוזר 3-3-2017 הקרן מעדכנת את היתרות הצבורות של העמיתים והפנסיות מדי רבעון בהתאם לעודף (גירעון) שנבע באותו רבעון.

איזון דמוגרפי נדרש בגין הרבעון הנוכחי :

עמיתי הקרן מסלול יסוד- הפחתה של 0.008% ליתרות הצבורות.
עמיתי הקרן מסלול מקיף- תוספת של 0.204% ליתרות הצבורות.
מקבלי קצבאות מסלול יסוד – הפחתה של 0.008% לפנסיה.
מקבלי קצבאות מסלול מקיף¹ - תוספת של 0.204% לפנסיה.

א.6. פירוט שינויים מהותיים בדוח –

חישוב העודף (גירעון) דמוגרפי מתבצע מדי רבעון, דוח התנועה מוצג לפי צפי על בסיס הנחות שהיו בתוקף במאזן הרבעוני הקודם, כאשר כל שינוי שנבע משינויי הנחות שהיו במהלך הרבעון, יבוא לידי ביטוי בסעיף ח' בטבלה לעיל.

ביטוח משנה –

קיים עודף של 0.17% כתוצאה מהפעלת הסכם ביטוח משנה שכולל העברת דמי סיכון בגין הרבעון בקיזוז השתתפות במקרי תביעות חדשים וגידול בגין IBNR ועתודה של נכים שנרשמת בספרי החברה כנכס ביטוח משנה. חלק מה-IBNR שנרשם הוא בגין מבטח משנה קודם.

¹ מקבלי קצבה של נכות ושארי פעיל

1.ב. פירוט בדבר עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה והתנועה בעתודה

למקבלי קצבה קיימים –בסיסי למקבלי קצבה קיימים

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2022	31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	
	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	
0.05	1.00	0.85	1.00	731	עתודה למקבלי קצבה קיימים לתחילת
0.01	0.01	0.01	0.01	5	גורמים אחרים
(13.03)	(1.02)	0.18	(3.80)	(2,670)	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת שיעור
16.37	0.84	0.34	4.04	2,840	עודף (גרעון) בגין שינויים בריבית להיוון
(0.98)	0.00	(0.37)	(0.29)	(204)	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
1.00	0.85	1.00	1.00	702	עתודה למקבלי קצבה קיימים לסוף
1.01	0.00	0.39	0.30		עודף (גרעון) למועד החלוקה

לפנסיונרים –בסיסי למקבלי קצבה

לשנה	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים
	31/12/2022	31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	
	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	
1.00	(1.00)	(1.00)	0.15	296	עתודה לפנסיונרים לתחילת התקופה
(0.05)	(0.02)	(0.02)	0.00	5	גורמים אחרים
(16.48)	(0.36)	1.01	(1.74)	(3,711)	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת הריבית
0.34	0.08	0.08	0.07	145	עודף (גרעון) בגין שינויים בשיעורי ריבית
15.81	0.21	0.00	0.54	1,136	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
(1.00)	(1.00)	0.15	(1.00)	(2,129)	עתודה לפנסיונרים לסוף התקופה
(15.15)	(0.23)	0.00	(0.56)		עודף (גרעון) למועד החלוקה

לפנסיונרים "הלכה מקבלי קצבה"

לשנה	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים
	31/12/2022	31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	
	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	
	(0.35)	(1.00)	(1.00)	(1.00)	עתודה לפנסיונרים לתחילת התקופה
	0.09	(0.01)	(0.02)	(0.01)	גורמים אחרים
	(8.64)	(1.31)	(1.17)	(1.35)	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת הריבית
	0.17	0.07	0.06	0.02	עודף (גרעון) בגין שינויים בשיעורי ריבית
	6.83	1.27	1.02	1.28	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
	(1.00)	(1.00)	(1.00)	(1.00)	עתודה לפנסיונרים לסוף התקופה
	(6.79)	(1.36)	(1.07)	(1.32)	עודף (גרעון) למועד החלוקה

ב.2. החל מינואר 2018, בהתאם לחוזר 3-3-2017, נספח 2, סעיף ד.1.ג, העודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי הקצבה, מחושב ונזקף מדי רבעון באמצעות התאמת ההתחייבויות. על אף האמור, עדכון הפנסיות בגין עודף תשואתי 2023 ייעשה רק החל מתשלום הפנסיה בגין אפריל 2024, כלומר בפנסיה המשולמת ב-1 למאי 2024.

אחוז העודף (גירעון) שיחולק בפועל (מורכב מהכפלה של ארבעה רבעונים) ישתנה בהתאם למועד הפרישה ברבעון הרלוונטי במהלך השנה.

ב.3. להלן העדכונים של עודף (גירעון) תשואתי בגין הרבעון הנוכחי שייעשו בתשלום הפנסיה בגין אפריל 2024:

ב.3.א. מקבלי קצבה קיימים – "בסיסי למקבלי קצבה קיימים" – תוספת בגובה 0.300%

ב.3.ב. פנסיונרים – "בסיסי למקבלי קצבה" – הפחתה בגובה 0.560%

ב.3.ג. פנסיונרים – "הלכה מקבלי קצבה" – הפחתה בגובה 1.322%

ב.4. פירוט התנועה בעודף

ב.4.א. מקבלי קצבה קיימים "בסיסי למקבלי קצבה קיימים" התשואה בפועל שהושגה בנכסי מקבלי הקצבה היתה נמוכה ב-3.80% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה קיטון בהתחייבויות של 4.04% כתוצאה מעליה משוקללת בוקטור ריבית ההיוון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 0.24%. היות ועתודת מקבלי הקצבה חורגת מ-1% מההתחייבויות, נזקף עודף תשואתי בגובה 0.29% שהתוספת של הפנסיות בגינו בגובה 0.30% תהיה רק החל מפנסיות בגין אפריל 2024 וזאת בהתאם לחוזר 2017-3-3 (ראה סעיף 4 ב.2).

ב.4.ב. פנסיונרים – "בסיסי למקבלי קצבה" התשואה בפועל שהושגה בנכסי הפנסיונרים היתה נמוכה ב-1.74% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה קיטון בהתחייבויות של 0.07% בגין דחיית עדכון הפנסיות במדד לצרכן לאפריל 2024 ועליה בוקטור ההיוון ולכן נוצר גירעון תשואתי בגובה 1.67%. היות ועתודת מקבלי הקצבה חורגת מ-1% מההתחייבויות בערך מוחלט, נזקף גירעון תשואתי בגובה 0.54% שהפחתה של הפנסיות בגינו בגובה 0.56% תהיה רק החל מפנסיות בגין אפריל 2024 וזאת בהתאם לחוזר 2017-3-3 (ראה סעיף 4 ב.2).

ב.4.ג. פנסיונרים – "הלכה למקבלי קצבה" התשואה בפועל שהושגה בנכסי הפנסיונרים היתה נמוכה ב-1.35% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה קיטון בהתחייבויות של 0.02% בגין דחיית עדכון הפנסיות במדד לצרכן לאפריל 2024 ועליה בוקטור ההיוון ולכן נוצר גירעון תשואתי בגובה 1.33%. היות ועתודת מקבלי הקצבה חורגת מ-1% מההתחייבויות בערך מוחלט, נזקף גירעון תשואתי בגובה 1.28% שהפחתה של הפנסיות בגינו בגובה 1.322% תהיה רק החל מפנסיות בגין אפריל 2024 וזאת בהתאם לחוזר 2017-3-3 (ראה סעיף 4 ב.2).

ב.5. מדד לצרכן – זקיפת המדד בגין רבעון זה הינה 0.77%. בהתאם לחוזר 2017-3-1, העדכון בגין מדד לצרכן לקבוצת מקבלי הקצבה מסוג "פנסיונרים" יהיה אחת לשנה ויעודכן עבור כל שנת 2023 החל מתשלום הפנסיה בגין אפריל 2024. העדכון של המדד למקבלי קצבה קיימים נעשה מדי חודש בחודשו.

5. הערות והבהרות**5.1. בסיסי החישוב –**

החישובים האקטואריים בדוח זה מבוססים על הנחות דמוגרפיות בהתאם לחוזר מעודכן 6-3-2017 "דרך חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה" החל מיום 31 בדצמבר 2017 וחוזר 18-9-2022 החל מיום 30 בספטמבר 2022 "תיקון הוראות החוזר המאוחד לענין מדידת התחייבויות – עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות פנסיה".

5.2. הוראות דווח כספי לקרנות פנסיה חדשות –

ביום 1 בינואר 2018 נכנסו לתוקף חוזר 1-3-2017 "הוראות לניהול קרן פנסיה חדשה" שמחליף את חוזר 9-2004 וחוזר 3-3-2017 "הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות" שמחליף את חוזר 1-3-2014. חוזרים אלו מיועדים לפתור את בעיית הגרעון האקטוארי שנוצר בעת פרישת עמיתים לפנסיית זקנה והגרעונות בגין גביית ריסקים בשל פער בין הריבית הגלומה במקדמים לריבית חסרת סיכון בה מחושבות ההתחייבויות.

כל הפורשים החל מינואר 2018 ("פנסיונרים") מנוהלים במסלול השקעה נפרד ויעודי להם, היות וההתחייבות האקטוארית בגין פנסיונרים אלו מחושבת באופן שלא יוצר גרעון ולכן תשואת היעד צריכה להיות בהתאם לריבית הגלומה במקדמים כדי לשמור על יציבות תשלומי הפנסיות. בנוסף, תשלומי הפנסיה לקבוצת הפנסיונרים מוצמדים למדד המחירים לצרכן פעם בשנה בחודש אפריל בגין השנה הקלנדרית שעברה בניגוד לשאר מקבלי הקצבאות שפרשו לפני 2018 שתשלומי הפנסיה שלהם מוצמדים באופן חודשי למדד המחירים לצרכן.

מאחר ועדכון הפנסיות בשל השינוי במדד נערך אחת לשנה בעוד זקיפת המדד להתחייבות לפנסיונרים נעשית מדי רבעון², הפער האקטוארי שנוצר נזקף בשלב חישוב העודף (גירעון) תשואתי של הפנסיונרים ולא בשלב הדמוגרפי לכלל הקרן³.

5.3. מסד הנתונים –

5.3.1. מקבלי קצבה – על בסיס נתוני פנסיונרים ממחלקת תביעות נכון ליום 30 בספטמבר 2023.

5.3.2. עמיתים – על בסיס מערכת זכויות עמיתים והתאמה לנתונים הכספיים.

5.4. אירועים לאחר תאריך המאזן –

לאחר תקופת הדוח, ביום 7 באוקטובר 2023 פרצה מלחמת "חרבות ברזל". אירועי המלחמה צפויים להגדיל את כמות התביעות בקרן. בהתאם לכיסוי ביטוח המשנה שמכסה 90% מהתביעות, השפעת תביעות אלו על האיזון האקטוארי בקרן אינו צפוי להיות משמעותי ורובו יבוא לידי ביטוי במאזן דצמבר 2023.

² סעיף 9.3(א) חוזר 1-3-2017

³ תואם את ההנחה שיצאה מרשות שוק ההון "עדכון מדד בקצבאות הפנסיונרים" מיום 12 לפברואר 2019

6. נספחים סטטיסטיים

מידע אודות עמיתי הקרן:
 כמות העמיתים כוללת מקבלי קצבת נכות הנכללים במקבלי קצבה
 מקבלי קצבת זקנה כוללים שארי זקנה

מספר עמיתים ליום					
30/06/2023	30/09/2023				
סה"כ	סה"כ	נקבה	זכר		
39,789	39,405	12,247	27,158	<u>עמיתים שאינם מקבלי קצבה</u>	
30,146	32,127	14,096	18,031	מבוטחים	
69,935	71,532	26,343	45,189	שאינם מבוטחים	
				<u>סה"כ עמיתים שאינם מקבלי קצבה</u>	
				<u>מקבלי קצבה</u>	
293	292	143	149	זקנה	מקבלי קצבה קיימים
43	43	27	16	שארית	
3	3	1	2	נכות	
339	338	171	167	סה"כ מקבלי קצבה קיימים	
836	884	375	509	זקנה	פנסיונרים
262	265	158	107	שארית	
34	42	15	27	נכות	
1,132	1,191	548	643	סה"כ פנסיונרים	
71,406	73,061	27,062	45,999	סה"כ עמיתי הקרן	

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של קרן פנסיה ה.ע.ל (להלן: "קרן הפנסיה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2023 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסות בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

26 בנובמבר 2023

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של קרן פנסיה ה.ע.ל (להלן: "קרן הפנסיה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2023 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסות בדוח.
  4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
    - (א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
    - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות ונהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
    - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
  5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
    - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
    - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

26 בנובמבר 2023

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

**קרן פנסיה ה.ע.ל - קרן פנסיה ותיקה
בניהול**

הראל פנסיה וגמל בע"מ

דוחות כספיים ביניים

ליום 30 בספטמבר 2023

(בלתי מבוקרים)

תוכן עניינים

3.....	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
4.....	דוח על המצב הכספי ביניים
5.....	דוח הכנסות והוצאות ביניים
6.....	דוח תנועה בקרן הפנסיה ביניים
7.....	ביאור 1 - כללי
8.....	ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית
9.....	ביאור 3 - חלוקת נכסים והתחייבויות
13.....	ביאור 4 - התחייבויות פנסיוניות
15.....	ביאור 5 - דמי ניהול
15.....	ביאור 6 - תשואה על נכסי הקרן
16.....	ביאור 7 - התחייבויות תלויות
16.....	ביאור 8 - אירועים לאחר תאריך הדיווח

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לעמיתים של קרן פנסיה ה.ע.ל - קרן פנסיה ותיקה

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של קרן פנסיה ה.ע.ל (להלן – "קרן הפנסיה"), המנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן – "החברה המנהלת"), הכוללת את תמצית המאזנים ליום 30 בספטמבר 2023 ואת הדוחות התמציתיים על הכנסות והוצאות והתנועה בקרן הפנסיה לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה של החברה המנהלת אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים", בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן – "הנחיות הממונה") ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 ולתקנות שהותקנו מכוחו (להלן התקנות). אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לתקנות.

בכבוד רב,

סומך חייקין
רואי חשבון

26 בנובמבר 2023

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		ביאור
2022	2022	2023	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
351,887	213,241	475,989		רכוש שוטף
153,056	173,153	132,160		מזומנים ושווי מזומנים
179,659	134,013	138,602		חייבים ויתרות חובה
684,602	520,407	746,751		סיוע ממשלתי ישיר
				סה"כ רכוש שוטף
				השקעות
7,896,022	8,021,160	7,827,230		ניירות ערך שאינם סחירים
6,369,202	6,534,761	6,407,404		ניירות ערך סחירים
1,229,439	1,166,674	1,231,208		פיקדונות והלוואות
72,970	69,746	73,670		נדל"ן להשקעה
-	-	-		אפיק השקעה מובטח תשואה, נטו
15,567,633	15,792,341	15,539,512		סה"כ השקעות
16,252,235	16,312,748	16,286,263	א3	סה"כ נכסים
				התחייבויות שוטפות
102,576	144,605	102,533		זכאים ויתרות זכות
547	616	505		התחייבות בשל סיום יחסי עובד מעביד
103,123	145,221	103,038	4	
				התחייבויות פנסיוניות
				זכויות שנצברו:
8,183,204	8,136,341	8,363,095		לפנסיונרים
11,966,721	12,597,245	11,151,208		למבוטחים פעילים
2,215,936	2,229,743	1,988,988		למבוטחים לא פעילים
22,365,861	22,963,329	21,503,291		
				זכויות שייצברו בעתיד:
2,142,613	2,062,685	1,801,651		התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
24,508,474	25,026,014	23,304,942		התחייבויות פנסיוניות צבורות ועתידיות בניכוי:
(1,140,429)	(1,246,682)	(1,176,947)		ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
(959,006)	(1,108,727)	(956,838)		ערך נוכחי של הסבסוד בגין נכסי הקרן שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה, שהקרן צפויה לרכוש לאחר מועד המאזן
(2,862,549)	(2,913,307)	(1,452,607)		סיוע ממשלתי עתידי בגין כרית ביטחון
(4,961,984)	(5,268,716)	(3,586,392)		
				ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן
(3,397,378)	(3,354,216)	(3,535,325)		גירעון אקטוארי
-	(235,555)	-		
16,149,112	16,167,527	16,183,225	ב3	סה"כ התחייבויות פנסיוניות
16,252,235	16,312,748	16,286,263		סה"כ התחייבויות

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

26 בנובמבר 2023

רם גבל סמנכ"ל כספים	דודי לייזנר מנכ"ל	ניר כהן יו"ר הדירקטוריון	תאריך אישור הדוחות הכספיים
------------------------	----------------------	-----------------------------	----------------------------

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	2022	2023	ביאור
2022	2022	2023	2022	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
25,931	4,904	12,390	21,951	36,523	הכנסות (הפסדים)
					ממזומנים ושווי מזומנים
					מהשקעות:
(624,379)	(166,739)	(61,554)	(540,072)	33,209	בניירות ערך שאינם סחירים
(1,204,103)	(278,795)	(209,166)	(1,299,844)	74,007	בניירות ערך סחירים
(42,918)	(19,038)	9,031	(39,202)	38,743	בפיקדונות והלוואות
8,241	2,261	1,454	3,932	3,886	נדליין להשקעה
-	-	-	-	-	אפיק השקעה מובטח תשואה, נטו
(1,863,159)	(462,311)	(260,235)	(1,875,186)	149,845	
(1,837,228)	(457,407)	(247,845)	(1,853,235)	186,368	סה"כ הכנסות (הפסדים)
179,659	43,940	46,282	134,013	138,611	מהשקעות
(1,657,569)	(413,467)	(201,563)	(1,719,222)	324,979	סיוע ממשלתי ישיר
					סה"כ הכנסות (הפסדים)
32,179	7,864	7,805	24,027	23,405	הוצאות
16,368	4,073	4,426	12,582	12,406	דמי ניהול
4,172	1,339	1,713	3,575	2,777	הוצאות ישירות
(56)	-	-	-	-	מיסים
52,663	13,276	13,944	40,184	38,588	הוצאות הנהלה וכלליות
(1,710,232)	(426,743)	(215,507)	(1,759,406)	286,391	סה"כ הוצאות
					סך הכל עודף הכנסות (הפסדים)
					על הוצאות מועבר לדוח התנועה
					בקרן הפנסיה

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2022	2023	2022	2023	
	(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
18,133,025	16,666,462	16,488,441	18,133,025	16,149,112	יתרת הקרן לתחילת התקופה
219,284	53,062	52,880	161,090	159,639	תוספות לקרן דמי גמולים ממעסיקים, מעובדים ומעצמאיים עודף הכנסות (הפסדים) נטו מועבר מדוח הכנסות והוצאות
(1,710,232)	(426,743)	(215,507)	(1,759,406)	286,391	סה"כ התוספת לקרן
(1,490,948)	(373,681)	(162,627)	(1,598,316)	446,030	תקבולים אחרים בגין פנסיות משותפות
23	6	6	18	18	תשלומים לפנסיונרים, נכים ושארים פדיונות והחזרים לעמיתים בגין פנסיות משותפות
(445,664)	(114,857)	(128,900)	(329,935)	(372,591)	סה"כ התשלומים לעמיתים ולאחרים
(47,249)	(10,429)	(13,679)	(37,207)	(39,281)	יתרת הקרן לסוף התקופה
(75)	26	(16)	(58)	(63)	
(492,988)	(125,260)	(142,595)	(367,200)	(411,935)	
<u>16,149,112</u>	<u>16,167,527</u>	<u>16,183,225</u>	<u>16,167,527</u>	<u>16,183,225</u>	

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 - כללי

א. דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצנת ליום 30 בספטמבר 2023 ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך (להלן-דוחות כספיים ביניים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים של קרן פנסיה ה.ע.ל (להלן- ה.ע.ל או הקרן) ליום 31 בדצמבר 2022 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולביאורים אשר נלוו אליהם (להלן-הדוחות הכספיים השנתיים).

הדוחות הכספיים ביניים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 26 בנובמבר 2023.

ב. זכויות הניהול בקרן

עד ליום 30 בספטמבר, 2021 הקרן נוהלה על ידי החברה המנהלת "פסגות קופות גמל ופנסיה בע"מ". ביום 1 באוקטובר, 2021 הושלם הליך העברת ניהול הקרן לחברת "הראל פנסיה וגמל בע"מ" (להלן- החברה המנהלת). העסקה אושרה על ידי דירקטוריון החברה ביום 14 בספטמבר 2021, על ידי הממונה על התחרות ביום 14 ביולי 2021 וביום 9 בנובמבר 2021 אושרה העסקה על ידי הממונה.

החברה המנהלת הינה בבעלות מלאה של "הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ". נתוני החברה המנהלת מוצגים בדוחות נפרדים. בהתאם להוראות רשות שוק ההון קיימת הפרדה מלאה בין החברה המנהלת ונכסיה לבין הקרן.

קרן ה.ע.ל (הסתדרות העובדים הלאומית) הינה קרן פנסיה ותיקה מאוזנת.

בחודש מרס 1995 החליטה ממשלת ישראל על שינויים בהסדרי הפנסיה במשק ובהם איסור על הצטרפות עמיתים חדשים לקרנות הפנסיה שהיו קיימות באותו מועד. בחודש ספטמבר 1995 פורסמו הנחיות האוצר המסדירות הקמת קרנות פנסיה חדשות להפעלת ההסדרים החדשים, ונקבע כי הן תחולנה החל מיום 1 בינואר 1995. דהיינו, הקרן הינה קרן סגורה ומנועה מלקבל עמיתים חדשים החל ממועד זה.

ג. שיעורי ריבית ששימשו בקביעת שווי הוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי גילוי בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי ההיוון מתבססים על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושיעורי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.

ד. שינוי מנגנון הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה

ביום 15 בנובמבר 2021 התקבל בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו- 2022), התשפ"ב - 2021 (להלן: "חוק ההתייעלות הכלכלית"). פרק ג' לחוק ההתייעלות הכלכלית, שעניינו הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה, קובע כי מנגנון אגרות החוב המיועדות לקרנות הפנסיה החדשות ולקרנות הפנסיה הוותיקות יוחלף במנגנון חדש של הבטחה להשלמת תשואה (להלן: "מנגנון השלמת תשואה"). במסגרת הפרק האמור נקבע כי 30% מנכסי קרנות הפנסיה אשר עד לחקיקת חוק ההתייעלות הכלכלית הושקעו באגרות חוב מיועדות, יושקעו בהתאם למדיניות ההשקעה במסלול השקעה בקרן, בהתאם למנגנון שנקבע בחוק, וייהנו מהבטחת תשואה שנתית של 5.15% (צמודה למדד).

כתוצאה מכך שיעור האג"ח המיועדות בקרן ילך ויפחת ויוחלף במנגנון השלמת תשואה.

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. הדוחות הכספיים ביניים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לעריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים כפי שנקבעו בתקן חשבונאות מספר 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

עיקרי המדיניות החשבונאית ושיטות החישוב אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים ביניים עקביים לאלה אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

ב. פרטים על שיעור השינוי שחל במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של הדולר של ארצות הברית.

שער החליפין היציג של דולר ארה"ב	המדד הידוע	
שינוי ב %	שינוי ב %	
		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום:
8.67	3.25	30 בספטמבר 2023
13.92	4.40	30 בספטמבר 2022
		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום:
3.35	0.77	30 בספטמבר 2023
1.23	1.23	30 בספטמבר 2022
13.15	5.28	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

ביאור 3 - חלוקת נכסים והתחייבויות

א. נכסים לפי קבוצות עמיתים

סה"כ	עמיתים והתיקים	עמיתי תקופת ביניים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
475,989	445,769	30,220
132,160	121,618	10,542
138,602	135,823	2,779
7,827,230	7,399,878	427,352
6,407,404	6,051,455	355,949
1,231,208	1,164,922	66,286
73,670	70,034	3,636
-	-	-
16,286,263	15,389,499	896,764

ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

מזומנים ושווי מזומנים
חייבים ויתרות חובה
סיוע ממשלתי ישיר
ניירות ערך שאינם סחירים
ניירות ערך סחירים
פיקדונות והלוואות
נדל"ן להשקעה
אפיק השקעה מובטח תשואה, נטו
סך-הכל נכסים

213,241	184,043	29,198
173,153	160,731	12,422
134,013	131,405	2,608
8,021,160	7,573,845	447,315
6,534,761	6,198,587	336,174
1,166,674	1,104,281	62,393
69,746	66,300	3,446
16,312,748	15,419,192	893,556

ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)

מזומנים ושווי מזומנים
חייבים ויתרות חובה
סיוע ממשלתי ישיר
ניירות ערך שאינם סחירים
ניירות ערך סחירים
פיקדונות והלוואות
נדל"ן להשקעה
סך-הכל נכסים

351,887	315,788	36,099
153,056	142,053	11,003
179,659	176,050	3,609
7,896,022	7,465,606	430,416
6,369,202	6,027,766	341,436
1,229,439	1,163,394	66,045
72,970	69,369	3,601
-	-	-
16,252,235	15,360,026	892,209

ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)

מזומנים ושווי מזומנים
חייבים ויתרות חובה
סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה הנוכחית
ניירות ערך שאינם סחירים
ניירות ערך סחירים
פיקדונות והלוואות
נדל"ן להשקעה
אפיק השקעה מובטח תשואה, נטו
סך-הכל נכסים

ביאור 3 - חלוקת נכסים והתחייבויות (המשך)

ב. התחייבויות לפי קבוצות עמיתים

ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר):

עמיתים וותיקים	עמיתים וותיקים	עמיתים וותיקים	עמיתים וותיקים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
94,107	103,038	8,931	התחייבויות שוטפות
			התחייבויות פנסיוניות
			זכויות שנצברו:
			לפנסיונרים
8,058,149	8,363,095	304,946	למבוטחים פעילים
10,450,184	11,151,208	701,024	למבוטחים לא פעילים
1,827,525	1,988,988	161,463	
20,335,858	21,503,291	1,167,433	
			זכויות שייצברו בעתיד:
			התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
1,669,696	1,801,651	131,955	
22,005,554	23,304,942	1,299,388	סך-הכל התחייבויות פנסיוניות
			בניכוי:
(1,085,929)	(1,176,947)	(91,018)	ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
(881,609)	(956,838)	(75,229)	ערך נוכחי של הסבסוד בגין נכסי הקרן שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה, שהקרן צפויה לרכוש לאחר מועד המאזן
(1,282,595)	(1,452,607)	(170,012)	סיוע ממשלתי עתידי בגין כרית ביטחון
(3,250,133)	(3,586,392)	(336,259)	
(3,460,029)	(3,535,325)	(75,296)	ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן
-	-	-	עודף (גירעון) אקטוארי
15,295,392	16,183,225	887,833	סך-הכל התחייבויות פנסיוניות
15,389,499	16,286,263	896,764	סך-הכל ההתחייבויות

ביאור 3 - חלוקת נכסים והתחייבויות (המשך)

ב. התחייבויות לפי קבוצות עמיתים (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר):

עמיתים וותיקים	עמיתים וותיקים	עמיתים וותיקים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
145,221	134,629	10,592	התחייבויות שוטפות
			התחייבויות פנסיוניות
			זכויות שנצברו:
8,136,341	7,844,150	292,191	לפנסיונרים
12,597,245	11,812,669	784,576	למבוטחים פעילים
2,229,743	2,056,845	172,898	למבוטחים לא פעילים
22,963,329	21,713,664	1,249,665	
			זכויות שייצברו בעתיד:
2,062,685	1,906,293	156,392	התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
25,026,014	23,619,957	1,406,057	סך-הכל התחייבויות פנסיוניות
			בניכוי:
(1,246,682)	(1,149,831)	(96,851)	ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
(1,108,727)	(1,024,549)	(84,178)	ערך נוכחי של הסבסוד בגין נכסי הקרן שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה, שהקרן צפויה לרכוש לאחר מועד המאזן
(2,913,307)	(2,656,174)	(257,133)	סיוע ממשלתי עתידי בגין כרית ביטחון
(5,268,716)	(4,830,554)	(438,162)	
(3,354,216)	(3,282,519)	(71,697)	ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן
(235,555)	(222,321)	(13,234)	גירעון אקטוארי
16,167,527	15,284,563	882,964	סך-הכל התחייבויות פנסיוניות
16,312,748	15,419,192	893,556	סך-הכל ההתחייבויות

ביאור 3 - חלוקת נכסים והתחייבויות (המשך)

ב. התחייבויות לפי קבוצות עמיתים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר):

עמיתים וותיקים	סה"כ	עמיתי תקופת ביניים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
95,603	103,123	7,520	התחייבויות שוטפות
			התחייבויות פנסיוניות
			זכויות שנצברו:
7,892,473	8,183,204	290,731	לפנסיונרים
11,203,052	11,966,721	763,669	למבוטחים פעילים
2,047,388	2,215,936	168,548	למבוטחים לא פעילים
21,142,913	22,365,861	1,222,948	
			זכויות שייצברו בעתיד:
1,977,009	2,142,613	165,604	התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
23,119,922	24,508,474	1,388,552	סך-הכל התחייבויות פנסיוניות
			בניכוי:
(1,053,126)	(1,140,429)	(87,303)	ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
(878,220)	(959,006)	(80,786)	ערך נוכחי של הסבסוד בגין נכסי הקרן שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה, שהקרן צפויה לרכוש לאחר מועד המאזן
(2,627,292)	(2,862,549)	(235,257)	סיוע ממשלתי עתידי בגין כרית ביטחון
(4,558,638)	(4,961,984)	(403,346)	
(3,296,861)	(3,397,378)	(100,517)	ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן
-	-	-	עודף (גירעון) אקטוארי
15,264,423	16,149,112	884,689	סך-הכל התחייבויות פנסיוניות
15,360,026	16,252,235	892,209	סך-הכל ההתחייבויות

ביאור 4 - התחייבויות פנסיוניות

א. חישוב ההתחייבויות הפנסיוניות נערך על-ידי אקטואר הקרן, מר אלן דובין.
הדוח האקטוארי לשנת 2022 נערך על ידי מר ישעיהו אורזיצר, אקטואר חיצוני כמתחייב כל חמש שנים על פי הוראות מס הכנסה.
נתוני ההתחייבויות הפנסיוניות תואמים את החישוב האקטוארי.

ב. להלן התנועה בעודף (גרעון) האקטוארי:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2022	2023	2022	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(985,090)	(229,546)	-	(985,090)	-	גרעון אקטוארי לתחילת התקופה
4,183,641	911,189	1,489,282	3,979,656	1,891,541	השפעת השינויים שחלו בהנחות ששימשו לחישוב ההתחייבויות לתאריך המאזן לעומת ההנחות ששימשו לחישוב אשתקד (ראה 1 להלן)
(2,562,653)	(695,732)	(555,755)	(2,644,981)	(481,599)	השפעות שוטפות, נטו (ראה 2 להלן)
(635,898)	(221,466)	(933,527)	(585,140)	(1,409,942)	סיוע ממשלתי בגין כרית ביטחון
-	(235,555)	-	(235,555)	-	גרעון אקטוארי לסוף התקופה

1. פירוט השינויים שחלו בהנחות ששימשו לחישוב ההתחייבויות הפנסיוניות לתאריך המאזן לעומת ההנחות ששימשו לחישוב תקופה קודמת:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2022	2023	2022	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
4,425,986	872,101	1,406,638	4,209,598	1,808,897	שינוי בשיעור הריבית
-	-	4,719	-	4,719	טיוב נתונים
-	-	(54,217)	-	(54,217)	שינוי מתודולוגיית היוון (ראה ה' להלן)
-	-	84,532	-	84,532	שינוי בהנחות דמוגרפיות
(281,034)	10,126	-	(268,804)	-	עדכון הנחות תמותה
24,056	(1,959)	-	7,941	-	מעבר מאג"ח מיועדות לאפיק השקעה מובטח
25,270	40,585	-	40,585	-	עדכון שמ"ב לחישוב פנסיית מינימום
(10,637)	(9,664)	47,610	(9,664)	47,610	שינויים דמוגרפיים
4,183,641	911,189	1,489,282	3,979,656	1,891,541	

באור 4 - התחייבויות פנסיוניות (המשך)

ב. להלן התנועה בעודף (גרעון) האקטוארי (המשך):

2. פירוט השפעות שוטפות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2022	2023	2022	2023	2022	2023
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(2,435,834)	(640,090)	(520,774)	(2,500,455)	(450,621)	תשואה בפועל נמוכה מהתשואה החזויה
(122,864)	(27,231)	(26,437)	(110,821)	(109,976)	מידוד יתרת פתיחה גרעון
(46,177)	(36,838)	-	(36,838)	-	טיוב נתונים נכות
-	-	(16,772)	-	43,449	הבדל בין אקטוארים
42,222	8,427	8,228	3,133	35,549	אחרות
(2,562,653)	(695,732)	(555,755)	(2,644,981)	(481,599)	

ג. בנובמבר 2003 הודיע משרד האוצר לוועדת הכספים של הכנסת כי תועמד כרית ביטחון לקרנות הוותיקות שבהסדר

על מנת להגן על עמיתי וגמלאי הקרנות שבהסדר מפני גירעונות ותנודתיות בתשואות.

ביום 17 בנובמבר, 2011, המליצה וועדה ציבורית שהוקמה ע"י שר האוצר, כי כרית הביטחון תשמש לצורך כיסוי גרעון הקרנות הוותיקות שבהסדר הנובע מירידה בעקום הריבית, וזאת ביחס לריבית צמודה של 4%, אשר הייתה בסיס לחישוב הגירעון האקטוארי של הקרנות במסגרת תכנית ההבראה שנקבעה להן.

בעתירה לבג"ץ שהוגשה בתחילת שנת 2011 על ידי החברה וכן מספר קרנות פנסיה ותיקות שאינן בהסדר (להלן: "העותרות"), כנגד שר האוצר ואח', (להלן: "העתירה"), טענו העותרות בין היתר לאפליה של הקרנות הוותיקות שאינן בהסדר ומבקשות לחייב את האוצר להעניק את כרית הביטחון שניתנה לקרנות הוותיקות שבהסדר גם לקרנות הוותיקות שאינן בהסדר.

בחודש אפריל 2013 נדחה הדיון בבג"ץ בהסכמת הצדדים והחלו דיונים מול האוצר על מנת להגיע למתווה מוסכם להסדרת כרית ביטחון לקרנות הוותיקות שאינן בהסדר.

ביום 2 ביולי, 2013 ולאחר התקיימות מספר דיונים בין משרד האוצר לנציגי החברה והעותרות, התקבל מסמך עקרונות ממשרד האוצר, אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן: "מסמך העקרונות") בו צוין מתווה לתיקון טיוטת חוק הפיקוח על שירותים (ביטוח) התשמ"א 1981 (להלן: "טיטוט הצעת החוק"), במסגרתו יוצע מתן כרית בטחון לקרן פנסיה ותיקה שאינה בהסדר, בכפוף לנקיטת צעדים מסוימים להקטנת ההתחייבויות האקטואריות של הקרן ולתיקון תקנוני קרן הפנסיה (תוכניות א' ו-ב') עד ליום 30 בנובמבר 2013.

כמו כן, ביום 7 בנובמבר 2013 הודיע משרד האוצר (להלן: "ההודעה") כי קרן פנסיה ותיקה שאינה בהסדר, אשר תבצע תיקון בתקנונה בהתאם לאמור במסמך העקרונות, תימנע מהפעלת מנגנון איזון אקטוארי, והכל כמפורט בהודעה.

בהתאם לאמור לעיל, אישר דירקטוריון החברה המנהלת ביום 24 בספטמבר 2013, לבצע את הצעדים הנדרשים לצורך קבלת כרית הביטחון, ואימץ מתווה פעולה כפי שיפורט להלן, הכולל מספר תיקונים בתקנוני תוכניות א' ו-ב' של הקרן, אשר בהתאם לאישור הממונה, נכנסו לתוקף החל מינואר 2013:

1. דחייה מדורגת של גיל הפרישה התקנוני לגיל הפרישה הקבוע בחוק גיל הפרישה, התשס"ד-2004 ובכפוף למסמך העקרונות.

2. הפחתה מדורגת של סכומי הקצבאות אשר ישולמו בגין קצבאות חודש ינואר 2013 ואילך באופן ששיעור ההפחתה הכולל יסתכם ל-1.75%, בהתאם לשיעורים המפורטים להלן:

בשנת 2013 - 0.25% ;

בשנת 2014 - 0.75% ;

בשנת 2015 - 1% ;

בשנת 2016 - 1.5% ;

בשנת 2017 ואילך - 1.75%.

3. הפחתה של 1.75% על המשיכות ההוניות אשר בוצעו החל מיום 1 בינואר, 2013.

4. תיקון המקדמים בתקנוני הקרן באופן שהותאמו לשינויים בגיל הזכאות לקבלת קצבה.

באור 4 - התחייבויות פנסיוניות (המשך)

ג. (המשך)

הדוחות האקטואריים לימים 30 בספטמבר, 2023 ו- 2022 ול 31 בדצמבר, 2022 חושבו בהתאם לשינוי התקנון המפורט לעיל.

בחודש ינואר 2017 עבר בכנסת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(תיקון מס' 33), התשע"ז-2017, ס"ח 342, במסגרתו עוגנה כרית הביטוחון בחקיקה ראשית. בעקבות עיגון הכרית בחקיקה, נמחקה בהסכמת הצדדים העתירה.

ד. למועד המאזן רשמה הקרן נכס כרית בטחון בגובה 1,453 מיליון ש"ח לעומת סך של 2,862 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022.

לתקופת הדוח הקרן מאוזנת וזאת לאחר התחשבות בכרית הביטוחון. השינוי בשיעור הגירעון האקטוארי מתום שנה קודמת עד למועד המאזן נובע בעיקרו מעליה משוקללת בווקטור הריביות בניכוי התשואה בפועל הנמוכה מהתשואה הצפויה.

בהתאם להבהרת הממונה מיום 3 למרס 2015, במסגרתה ניתנה למנהלי קרנות הפנסיה הוותיקות הבהרה כי קרן שתוצאת המאזן האקטוארי השנתי שלה היא גירעון העולה על השיעור שנקבע בתקנון, נדרש להפעיל את מנגנון האיזון האקטוארי רק במידה ושיעור השינוי הנדרש בהתחייבויות הקרן לשם איזון הקרן, עולה על השיעור הקבוע בתקנון הקרן להפעלת מנגנון איזון אקטוארי.

בהתאם לחישוב האקטוארי ליום המאזן שיעור ההפחתה בפועל אינו מחייב הפחתת זכויות על פי התקנון.

ה. חוזר פנסיה 1-3-2022 "הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה וותיקות להן לא מונה מנהל מיוחד" לא מתייחס לאופן ההיוון כאשר הקרן גובה דמי ניהול לפי אחוז מנכסי הקרן.

אקטואר הקרן נקט לצורך חישוב הגירעון, בהיוון בריבית הגלומה בווקטור הריביות חסר הסיכון. על מנת להקביל את שיטת חישוב הגירעון להיוון ההתחייבויות הפנסיוניות, אקטואר הקרן חישב לראשונה את גירעון הקרן בריבית הגלומה בווקטור הריביות חסר הסיכון בניכוי שיעור דמי הניהול מצבירה בסך 0.1%.

ביאור 5 - דמי ניהול

בהתאם לתקנון הקרן שאושר על ידי הממונה, הקרן מעבירה לחברה המנהלת דמי ניהול בשיעור של 7% מההפקדות עמיתית הקרן ו- 0.1% מסך נכסי הקרן לשנה.

לתקופה של שלושה חודשים		לתקופה של שלושה חודשים		לתקופה של תשעה חודשים		
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2022	2023	2022	2023	2022	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
15,370	3,720	3,702	11,296	11,160	מדמי גמולים	
16,809	4,144	4,103	12,731	12,245	מסך נכסי הקרן	
32,179	7,864	7,805	24,027	23,405	סך הכל דמי ניהול	

ביאור 6 - תשואה על נכסי הקרן

תשואה	תשואה	
ריאלית ברוטו	נומינלית ברוטו	
%	%	
(1.28)	1.93	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023
(13.31)	(9.49)	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022
(1.83)	(1.08)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023
(3.69)	(2.50)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022
(13.72)	(9.16)	לשנת 2022

ביאור 7 - התחייבויות תלויות

לפרטים ועדכונים נוספים אודות התחייבויות תלויות ראה ביאור 11 לדוחות הכספיים ביניים של החברה המנהלת ליום 30 בספטמבר 2023.

ביאור 8 - אירועים לאחר תאריך הדיווח

מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, לאחר תקופת הדוח, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל שכללה ירי טילים וחדירת אלפי מחבלים מרצועת עזה לישראל. בעקבות המתקפה הנפשעת הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"), בוצע גיוס מילואים נרחב והחלה מתקפה על ארגון החמאס הפועל מרצועת עזה. במקביל, התפתחה הסלמה ביטחונית משמעותית גם בגבול הצפון אל מול ארגון הטרור חיזבאללה.

השפעת המלחמה על המשק הישראלי מקבלת ביטוי במספר מישורים, בין היתר, בסגירה זמנית ו/או בקיצור שעות העבודה של עסקים רבים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה ובאירועים, הגבלות על מערכת החינוך ועוד. הגבלות אלו כמו גם גיוס המילואים הנרחב, הביאו עד בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים לצמצום הפעילות במשק הישראלי ולירידה בפעילות הכלכלית. השפעת המלחמה ניכרת גם בשוק ההון בתנודתיות רבה בשווקים הפיננסיים ובשער החליפין של השקל אל מול המטבעות השונים, כתוצאה מעליה ברמות הסיכון וחוסר הוודאות.

השפעת המלחמה ניכרת גם על דירוג האשראי של מדינת ישראל. מודיסי' ופיץ' העבירו את ישראל לרשימת המעקב השלילית, ואילו S&P העבירה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל לשלילית. כתוצאה מכך, תשואות אג"ח מדינת ישראל החלו להיסחר ברמת תשואות של מדינות בקבוצת דירוג נמוכה יותר.

קיימת אי ודאות רבה לגבי השלכות המלחמה על פעילות המשק הישראלי בכלל ועל הפעילות העסקית ותוצאות הפעילות של הקרן בפרט. הקרן חשופה מתוקף פעילותה לירידות בשווקים הפיננסיים, להאטה בפעילות העסקית במשק, וכן לסיכונים אחרים הנובעים מהמלחמה, וממשיכה לבחון כל העת את השלכות האירועים על פעילותה.

יצוין כי מלחמת "חרבות ברזל" גרמה לעלייה משמעותית של עקום הריבית חסרת הסיכון מעבר לרמתו ביום 30 בספטמבר 2023, דבר העשוי לגרום לקיטון בהתחייבויות הפנסיוניות. מנגד, לעלייה של עקום הריבית ולירידות בשוקי ההון עשויה להיות השפעה שלילית על שוויים של הנכסים הפיננסיים ונכסים אחרים באופן שעשוי להפחית את ההשפעה האמורה לעיל. יש לציין כי המידע המתואר לעיל אינו מהווה הערכה לגבי תוצאותיה הכספיות של הקרן.

האירועים האחרונים והמצב הנוכחי, צפויים להגדיל את כמות התביעות למקרה נכות ופטירה. בהתאם להערכותינו, מדובר בהשפעה זניחה על עמיתי הקרן.

*****